

Moralitates

<https://hdl.handle.net/1874/334144>

Hs.
4 J 18

Aevum medium.
Scriptores ecclesiast.

Nº. 170

331 (*Eccl. 370, antea 291t.*) *Membr. 4º. 96 ff. Saec. XIV exeuntis.*

(**Robertus Holkot**, *Moralitates quaedam*), fol. 1—13b.

Fol. 1a. Fabulae seu narrationes moraliter expositae. (Incip.) Non est desperandum, cet. Insunt XVI historiae, quarum I—XIII, XV, XVI ut in Rob. Holkot Moralitatibus. Historia XIV nec in editione a. 1580, nec in Cod. Confluent., nec in Cod. nostro 317 invenitur. (Cf. *Gesta Romanorum* ed. H. Oesterdey p. 246 sqq.)

S. Eusebius (Cremonensis), *De obitu S. Hieronymi*. (Sequuntur adhortationes ad virtutes), fol. 13b—35b. (36 vacat.)

(**Ger. van Vliederhoven**), *Cordiale seu Quatuor novissima*, fol. 37—96.

(Incip.) Memorare nouissima tua, cet.

„Pertinet ad Carthusienses prope Traiectum inferius.”

331

S. Eusebius (Cremonensis), *De obitu S. Hieronymi* (Sequuntur adhortationes ad virtutes), fol. 13b—35b.

Totus libellus excerptus est ex narratione EUSEBII *De morte Hieronymi*, nempe: cap. XI (med.) — XXXVII; cap. XLVII (fin.) — L (fin.). Cf. *S. Hieronymi opera*, ed. Vallarsius, XI (Veronae 1742), p. 292—310, 316—318.

Gefolium 30/5 1964

Quod solū glē tene
at. **A**luminatiōe
Die et diebe ecce dō sal
uatoz nō uōnet.
Salus et q̄
in el angē ad mō
rām uigine dēpōsitā
consp. **P**olite tūc
re spūta cam dō ac
mēt ad uos dūs m

t est iudic illa cū
adit f dō a labore
tuo. et a coactōm qua
et a seruitute tua du
ra que ante ferunt.
sumes p̄fōs q̄ istam q̄
tra reg. in babilōnis r
dicos. **D**e cetero.
uōm exsultat et
actō qui cū trib
utū cōp̄tū dōs bēctm
p̄p̄. uōm dūctū
arētē in p̄p̄os r̄ iudic
natū p̄p̄a s̄mābā.

Et accubuit cū
canes regis omnes q̄
uenerūt. **E**t erit.
Aquam uigētiū
augē dicit. **I**uc q̄
tas p̄cūs. **A**re grā erit
plēna cui q̄m p̄ que grā
et uirtus f̄a est. **U**igē q̄m
gnare dōngtū est. **E**t uō
uere dūs q̄ illa erat. **Q**uis
p̄tū dūm q̄ cōfessūat. **I**
E p̄dicit dūs et p̄labit
cōm gr̄as et habite p̄p̄s et
cōmōnes dūctū ad mēt.

Beda Venerabilis, Explanatio allegorica
Fol. 133a. Liber sancti patris thobie, cel.
tionis allegorice venerabilis bede famuli christi
„Iste liber pertinet ad Carthusienses prope
dom. Christianus de Haerlem monachus ibi

333 (Eecl. 508.) Membr. et charta. fo
ineuntis.

Glossa decem p̄ceptorum.

Fol. 1a. Audi israel precepta domini dei tui, c
ceptorum secundum capitula. Fol. 31b. Explicite
..Pertinet magistro Isacō de Trinitate

326

Expositio in librum Job sec. literalem

Est s. THOMAE AQUINATIS. Inc.: Sicut in
Quētif-Echard, I. 323.

327

Psalterium B. Virginis Mariae, fol. 12

in dōm illā.
solū h̄c
p̄p̄ q̄m
a. **S**is p̄
e et dōh
h̄c et p̄
h̄c sc̄p̄
tes b̄m q̄m e aduā
dñi allā. **D**ebē.
Regē est ustris uō
p̄p̄s et saluā
uōs et b̄adua nō p̄p̄s
iudicabit, me uōle
exp̄dabit, et b̄m uō
mēt s̄mābūm. **S**ap̄

aut h̄c
uōstrā
De grā
O h̄mō
uōctōs
de d̄f̄cap
uōm

quis uisitat
n̄tātātās
ur̄be crata
nā p̄uōs
tuentū
rō n̄tātā
nā uēuā
uōstrā.
p̄p̄e s̄c̄nd
m p̄p̄ q̄m
b̄m et erit
nō s̄mā.
uōstrā angitū
is et fides tūc
p̄m̄ euis. **E**t

met dūs et
n̄ tad ab. **E**
abit ab̄c̄dū
et uōm f̄
ad ōmō **O**u
h̄c̄m̄ gaudē
uōgūo et uē
solūstrē allā.
p̄p̄ saluā et

Hs.
4 J 18

Aevum medium.
Scriptores ecclesiast.

No. 170

K4 107
N: 18
T. 331

rica in Tobiam, fol.
cet. Fol. 139a. Explic
christi in thobiam.
prope Traiectum in valle
bus ibidem professus."

ta. fol. 32 ff. 2 c

tui, cet. Fol. 3a. De
xplicit glosa decem prec

326

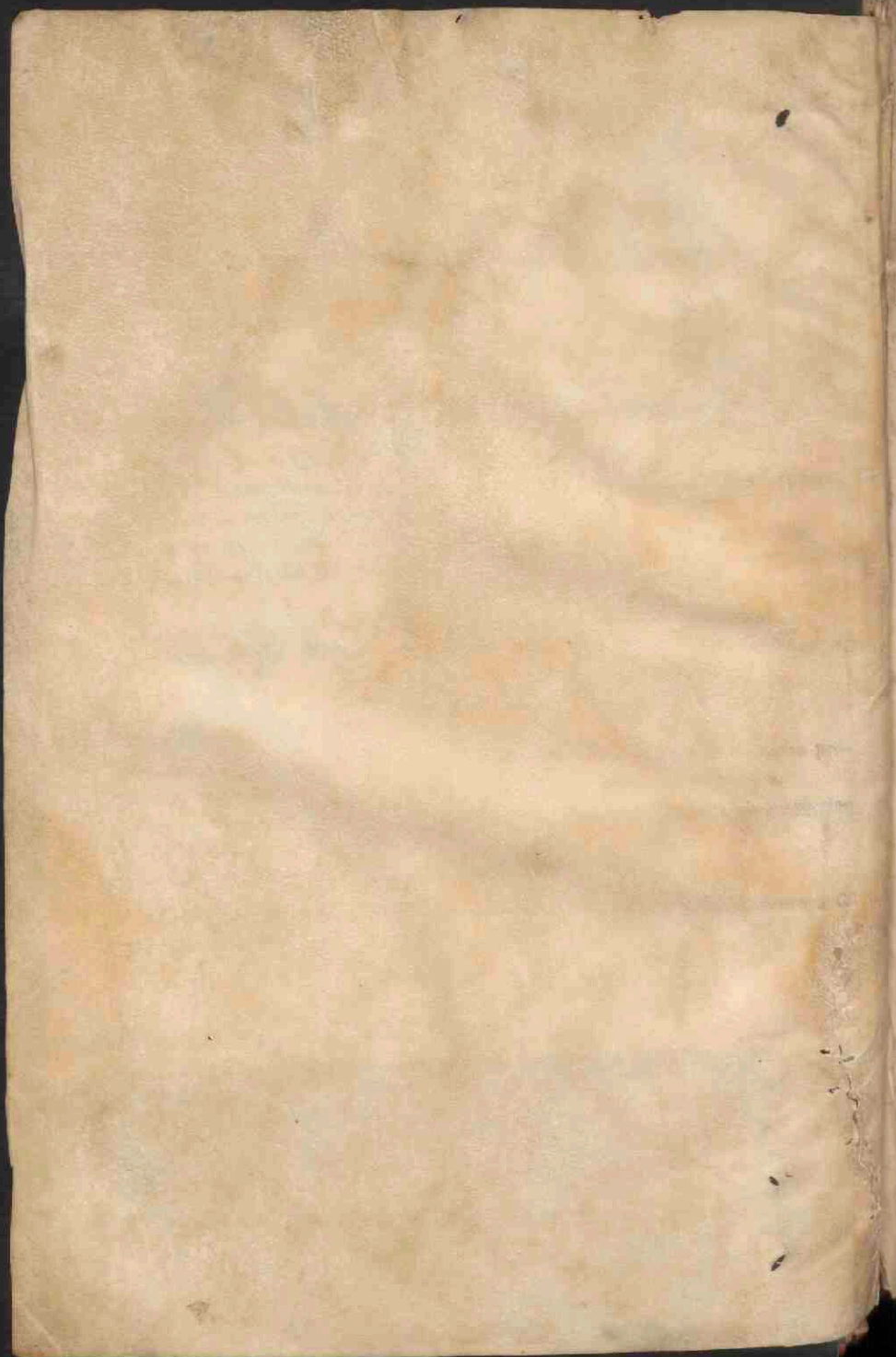
ralem sensum, fol. 1

cut in rebus quae natural

327

ol. 121—144.

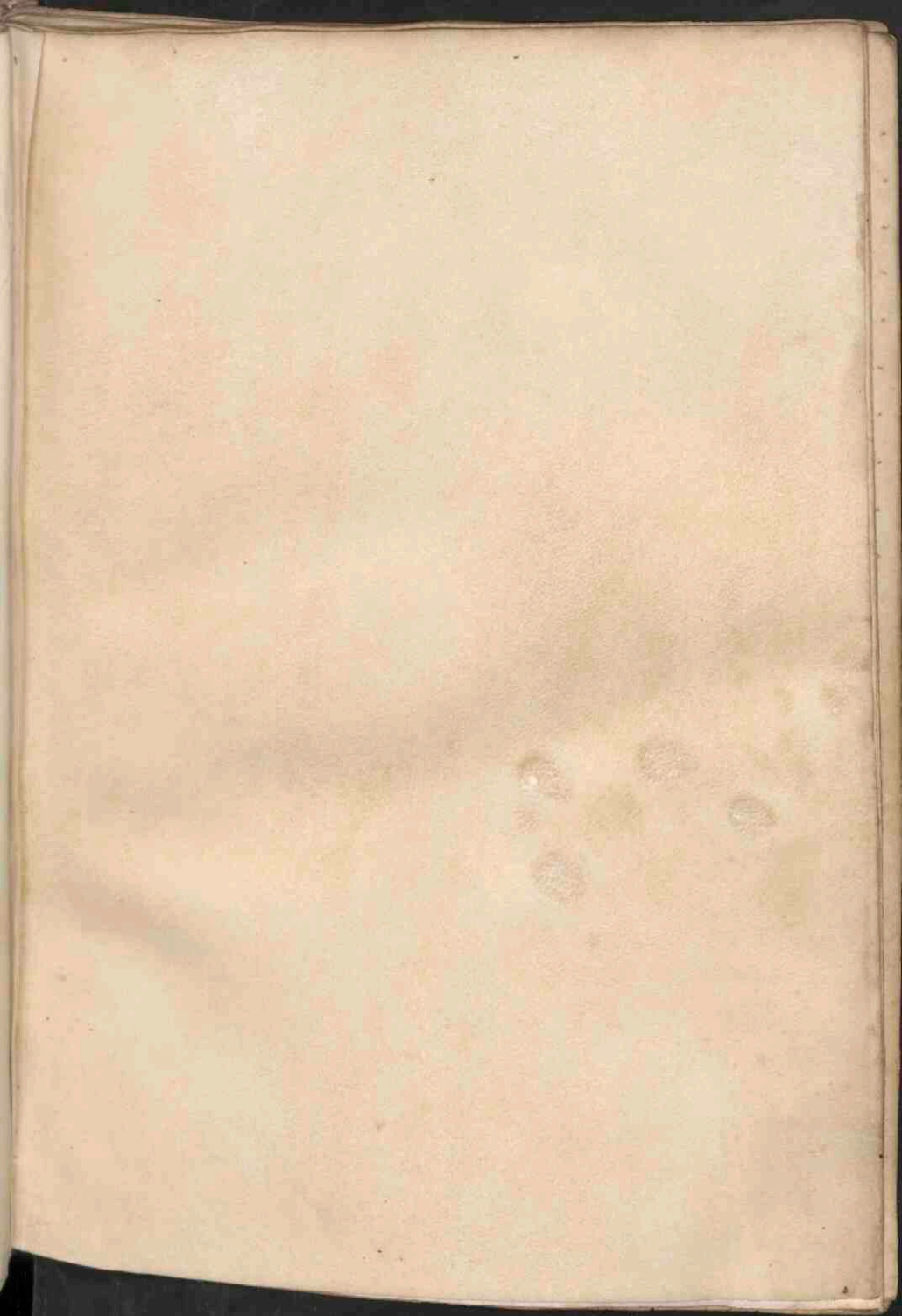
Gefoliened 30/5 1967

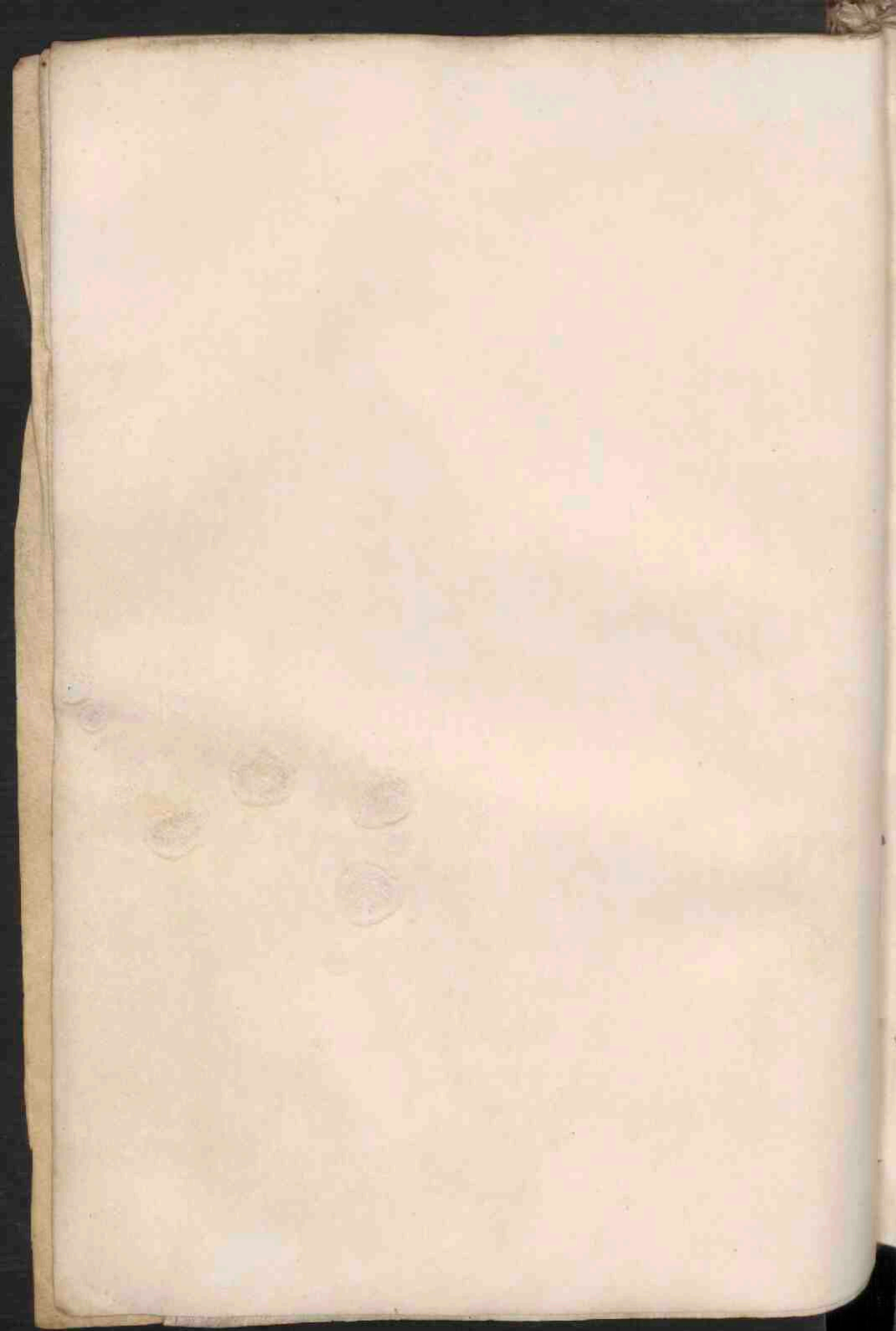

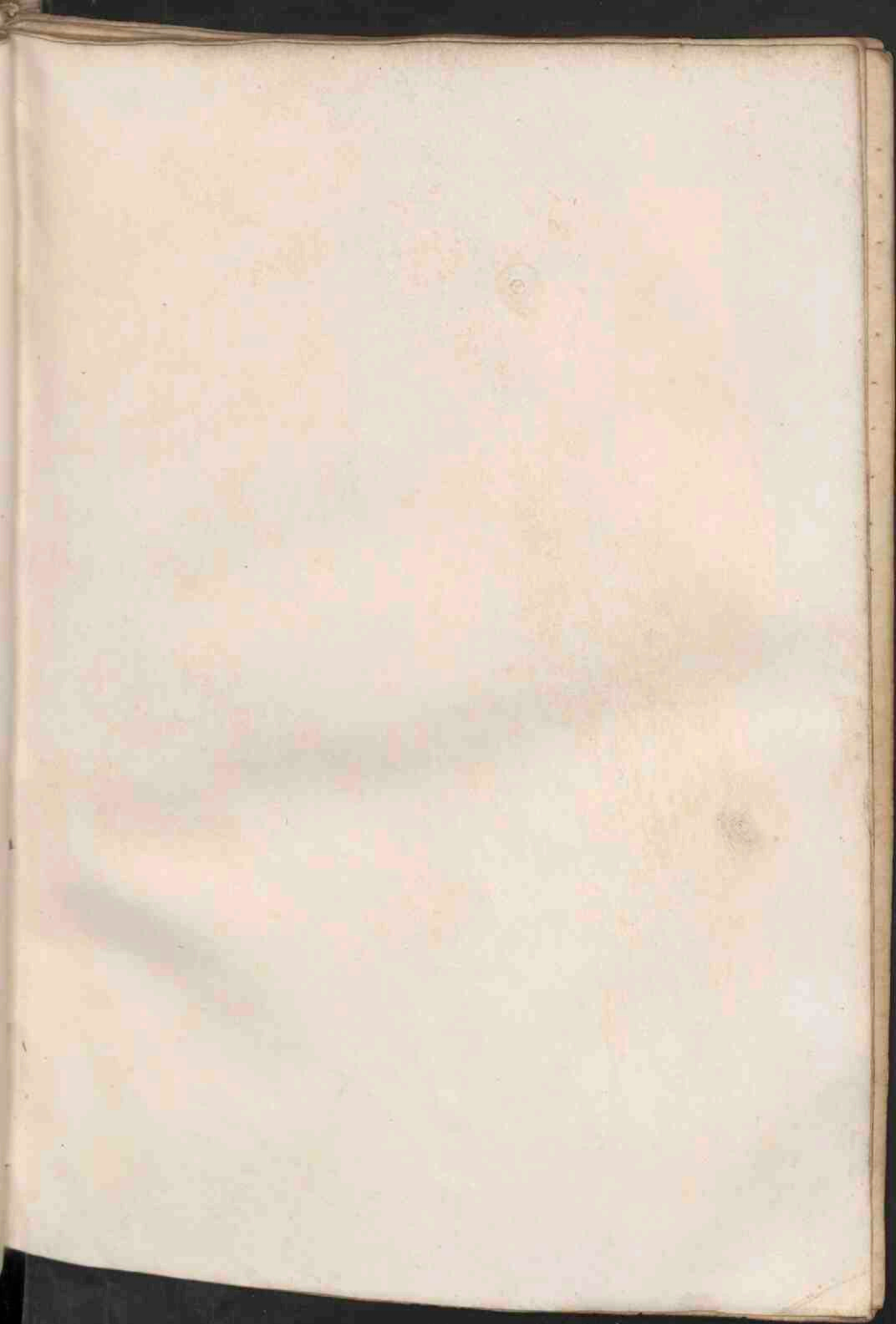

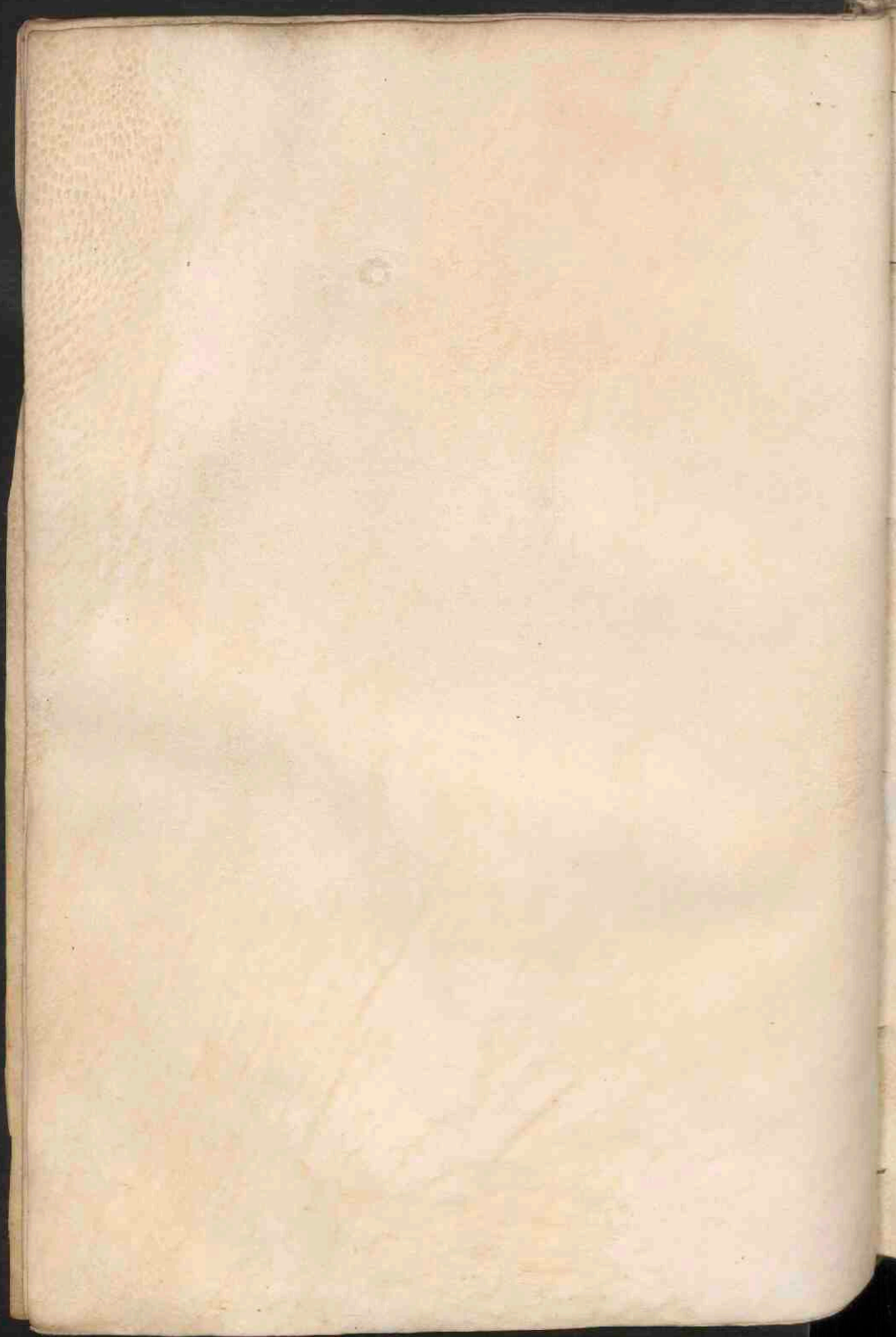

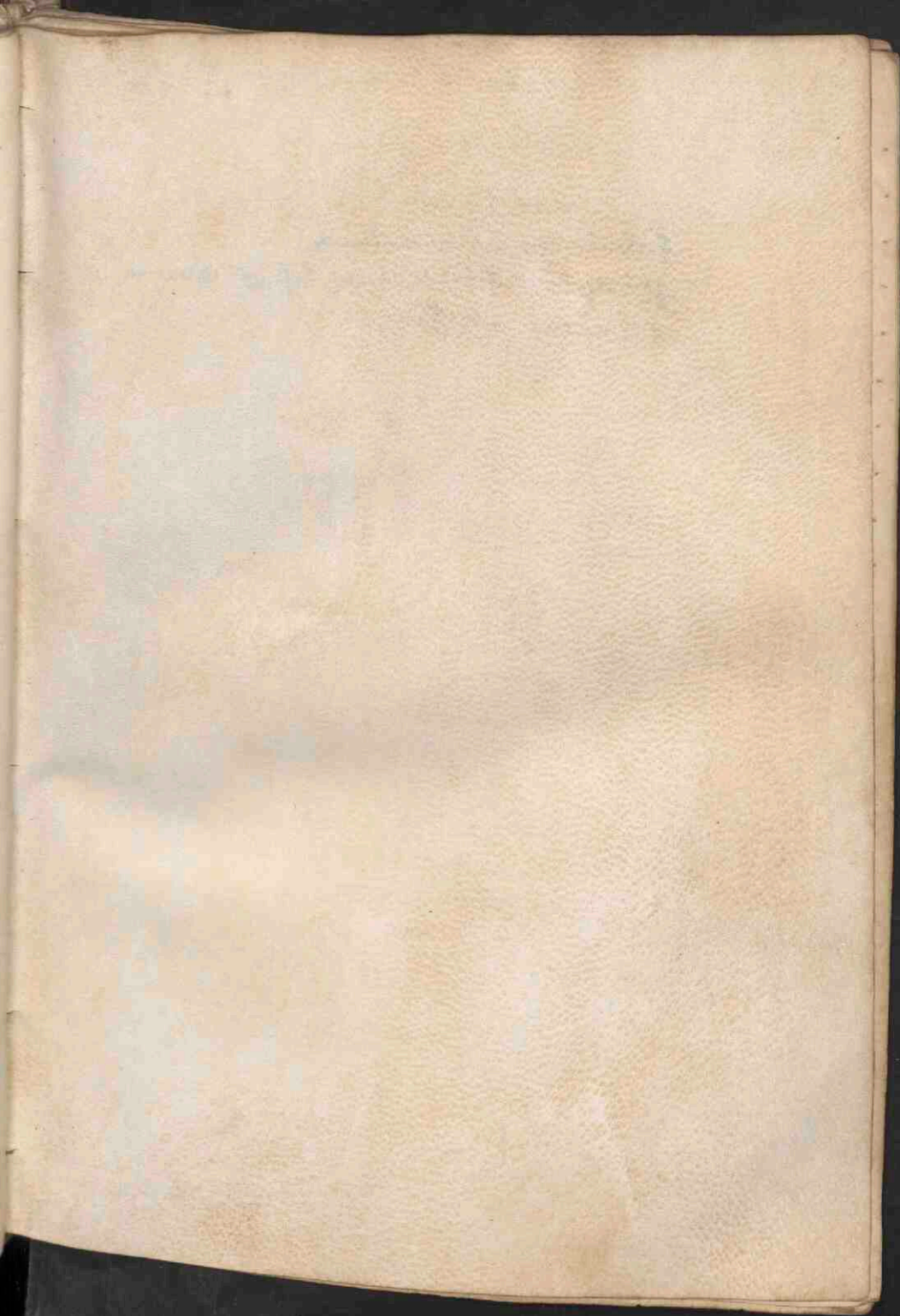

Ita quod in hoc volumine
fabule quedam moralizate
ps epl^e Eusebii de obitu gl^osⁱ q^uo^o th^oomim
Quatuor nouissima

n°. 252. t.

N°. 291. T.

Non e desperandi p[ro]p[ter] p[er]d[ur]i vili & horribili q[ui]d
 100. Deus p[ro]p[ter] e saluac[i]o[n]e d[omi]ni q[ui]s n[on] p[ro]
 saluare iusticia. **¶** ¶ fert romulus in analib[us] iudeo.
 q[ui] erit quidam tyrannus qui captus & infatuus in
 amorem cuiusdam d[omi]ni. regni sui dimisit. & p[ro]fess[us] est
 ut d[omi]nam istam v[is]itaret. Cui autem venisset tyrannus
 ad d[omi]ni suam p[ro]lempnit[ur] ut d[omi]n[us] d[omi]n[us] est. & ex
 n[on] amore istius d[omi]ni ita p[ro]p[ter] & m[er]ito quer[is] est.
 q[ui] o[mn]ibus de regno suo libertatem gressit. ita ut n[on]
 seruitute aliqua de celo g[ua]retur. Cui aut[em] id[em] d[omi]n[us]
 rex ad regni sui. conuocato p[ro]p[ter] dedit in dona m[er]i
 alia. Primum d[omi]ni libertat[em] fuit. q[ui] p[ri]mo proclamac[i]o[n]e
 fecit p[ro] totu[m] p[ro]p[ri]u[m] d[omi]ni. Omnes venite & misericordiam
 recipite. q[ui] r[ati]o[n]e o[mn]i[um] offensas & iniurias. Secunda li-
 bertas p[ro]p[ter] concessa ex p[ar]te istius h[ic] proclamata fuit. i[ste]
 Rex est p[ro]p[ter] et benignus o[mn]ibus. si in aliqua
 hora remissionem petant. Tercia libertas concessa
 ibidem p[ro]p[ter] ex p[ar]te h[ic] proclamata fuit ista. ad acci-
 piendum misericordiam nullus diffidat. s[ed] corde p[ro]p[ter]
 p[ro]p[ter] p[er]t. **¶** ¶ ad p[ro]p[ter]um iste tyrannus deus fuit. q[ui] p[ro]
 ante temp[or]e g[ra]t[ia] tante crudelitat[is] fuit & iudic[is] fuit. q[ui]
 angelos deiecit de celo p[ro]p[ter] cognac[i]o[n]em malam & f[aci]t
 sunt demones in inferno. Primos p[ro]p[ter] deiecit de
 p[ar]adyso. p[ro]p[ter] e[st] om[n]i[um] p[er]m[iss]i. Illi q[ui] fuerunt c[ir]ca
 p[ar]adyso & d[omi]ni uocis m[un]di. f[aci]t h[ic] cultores t[er]re mi-
 seie que o[mn]i[um] germinavit sp[irit]us & tribulos. In tan-
 tum etiam crudelis iudicac[i]o[n]is fuit deus q[ui] p[ro]p[ter]

tuam

Moralis expo

ptanz ad Carthuf. Ipe trauctu i[ste]

panem inobediencie & luxurie totum mundum sub-
 mergit aquis diluuii soliti. Unde aliis excepit
 prorea qd una mulier pampella collegit lignum in
 sabulo fecit ac iussit eam p[ro]p[ter] d[omi]no suo [et] d[omi]no
 infamam & n[on] h[ab]ere. Et p[ro]miss[is] ad eam crudeli-
 tas sua conuersa est in misericordiam & mansue-
 tudinem. in fatu q[ui] fecit p[ro] excessum adrem istius
 domine s[ed] n[on] h[ab]ere p[ro]miss[is] serpm lignum m[un]da-
 ri flagellari & toto corpore lauari & vltimo crucifi-
 gi. & ne seruare p[ro]p[ter] & enormi p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] ma-
 demo in dep[re]c[ati]o[n]e concessit. n[on] in s[an]cto euangelio &
 in tota sac[ra] scriptura t[er]m[in]o s[an]ctus s[an]ctus s[an]ctus s[an]ctus
 p[ro]clamari p[ro] q[ui]bus euangelistas. n[on] isti p[ro]clama[n]t
 ex p[ro]p[ter] dei o[mn]i uer[itate]. & aut d[omi]n[u]m car[um] quedam mulier
 in adulterio deprehensa & ad xpm adu[n]cta ut s[an]cti
 legem moreret. s[ed] xpc[us] m[un]da motu dixit. Vade et
 amplius noli p[ro]c[ur]e. eae magna bonitas dei qui
 ex sua m[un]da i[n]uitat p[ro]p[ter] de statu culpe ad statu[m]
 venie. & de statu dampnationis ad statu[m] salu[m] scilicet
 p[ro]p[ter] de latrone qui cu[m] xpo pependit. cu[m] dixit
 ante dico tibi & vbi ex sua m[un]da n[on] solum remissit
 p[ro]p[ter] s[ed] & concessit gaudium. ut m[un]do i[n] p[ro]p[ter] pos-
 sunt p[ro]clama[n]te. o[mn]i veni & **S**ecundu[m] q[ui]d iste rex
 fecit p[ro]clama[n]ti fuit ut p[ro]p[ter] agnoscat & in signu[m]
 subiectionis veniam peccat. Sic rex n[on] p[ro]p[ter] suos p[ro]p[ter]
 nes euangelistas ap[osto]los & p[ro]p[ter]as d[omi]ni p[ro]p[ter] q[ui] i[n] ma-

p[ro]m[iss]i

2m

factus & pius nobis factus est. qd n̄ dñi venit a nob̄
 s̄ ut pat̄m cognoscimus & ab eo misericordiam petamus
 In signū h̄m̄ legim̄ 3o regum 12o qd cum elize-
 us d̄p̄t̄ achab regi qd morte vilisā moreretur
 & canes ipsius sanguinem lamberent p̄ eo qd d̄p̄t̄
 eius iesabel fecit interfici naboth̄ iuste. Esachab
 rex audiens sermones p̄ph̄e sc̄dit vestem suam & ope-
 ruit alio carneem suam ieiunavit & & abulavit di-
 missis capite & dimisit in saec̄. **P**roter humilita-
 tem istam magnam dimisit ei deus pacem ut p̄ id̄
 & p̄t̄ p̄dres p̄clamae. d̄ no^m d̄m̄ m̄a qui ait de se-
 ip̄o. **D**ilate a me qd minus sum & humilis corde.
 Rex igitur pius & misericors & **C**ertum quod
 ille fecit proclamari fuit qd nullus d̄p̄t̄. **E**t p̄
 quocūq; p̄d̄o amisso. Sic rex n̄ x̄p̄e fecit procla-
 mar qd nullus d̄p̄t̄z veniam accipe de pat̄e.
 qd ip̄e d̄. qd q̄cumq; die adverterit se impij ab i-
 pietate sua d̄uet & nō morietur. **I**n Bernardus
 ait confitear de p̄d̄o nō diffidens indulgentiam
 & misericordiam consequer̄. **N**ullus homo diffi-
 dat de dei misericordia. qd p̄m̄ magnā ē despa-
 cio. qd i venio qd caym p̄m̄ suū adfessio ē. d̄. ma-
 ior ē iniquitas mea qd ut veniā meam & fili. **I**n-
 dus p̄m̄ suū confessio ē. d̄. **P**eccati t̄dens sum
 iustum p̄. **E**t qd n̄q; d̄p̄aruit veni. ad m̄as
 dei d̄cepto ē. s̄ ēre sub forma r̄q; carce ovaria mag-
 dalena accessit ad ihesum & clamans & lacrimans

no

3

no

Ysaia

miserordiam consecuta e' dicente dno. Remittuntur
 tibi peccata tua et id est per die est peccati. Non respiciet
 vos qui peccata solet. Item de quadam dña ppriū
 mariti r'pudiante. r'fert romulo in anilibus iudeor
 q' quadam dña suenta amor magnitudine domi
 nū ppriū r'pudiavit. et alteri conglumata e' in amde.
 s' tandem dña suum miseriam attendens et de seipso et
 fraudulo penitens ad captandam dñi sui benignolentia
 eidem ex amulos aureos et hñm destinauit. Scriptura
 primi amuli hec est. Amore languet. Scriptura pñ
 amuli hec est. languendo perit. Scriptura 2ª hec
 est. penitendo spō. Scriptura 3^a h' cur. Esperando re
 uinisto. Tenet hñ. Quem fugi diligo que dilexi
 fugio q' fugi peniteo et petendo r'fugio. Ad pro
 positum. Ista domina e' maria magdalena siue
 ma patris pñeta amor magnitudine catorem ce
 li et tre sponsi pegrinationis g'rituitate in oibz
 r'pudiavit et alteri conglumata e' in amde. s. pñ
 pi luxurie et voluptat. s' tandem compuncta de
 magnitudine amor h' et offensa sponsi sui. ut
 r'vocat a'm sponsi sui sepsit. s. Amore languet
 ex ista sponsi dulcedine. et languendo perit ex cul
 pe pñe formidine. penitendo spō ex gñe dñi fortunē
 et sperando r'uinisto ex futē glorie certitudine et id
 est fugi diligo q' xpm que dilexi despo. q' dyabo
 lum quem fugi p'culpam iam me peniteo. Et pe

epo

9

nitendo per gratiam iam nunc ipso cogitando meum
 statum meum reatum tempus amissum deum offensit.
 et ideo ne desperet vos qui peccare solet. exemplo et meo
 vos imitare deo. **D**e statu diuitiarum. Narrat
 fulgencius et hiderius in sacillato poetarum. quod status di-
 uitiarum deprimatur ut milio. vagina coronam
 hinc in capite. oculis velata scriptis hinc tenens in
 manu vestimet darts induta. sedens in curru quod
 thebant quatuor leones. **A**d oppositum deprimatur
 ad modum mulieris vage. quod vagina et filius est mulieris
 et in mansuetis hinc multos amatores quos tamen
 domini non amat. Ita diuitie nunc hinc nunc illi in-
 guntur et tamen in fine super deum delinquit.
 Ecce et quod diuitie non plus respiciunt personam pau-
 perem quam personam diuitum. non equis nam filius
 pauperis ad dignitates excolitur et filius diuitis
 fame moritur. Coronam habet in facie ad signum
 quod homo diues honoratur et pauper in hoc seculo ut quod
 contempnat. Scriptas tenet in manu in signum quod
 sciens hinc obediunt omnia uia et pecunie panonem
 portat in manu. **D**e auaritia. Beatus ber-
 nardus vidit unum hominem stantem super puteum
 scintillas de puteo exuentes deuorantem et multi-
 lentam faciem habentem ex toto corpore tremen-
 tem. Eundem cum obstupuisse que vidit. quesiuit
 ab eo quod sic staret super puteum. Respondit quod

narra

Expo

Ex

expō

nō

ppter hōrem 2. S. ait q̄ sic corpus tenens hēs
 rādū quod p̄ timorem. **C** Ad p̄pōitum per istū
 hōnem sup̄ p̄uicem sedentem 2 scintillas deuorā-
 tem. Intelligo auarū sine cupidum qui toto tpe vi-
 te sue in laboribus est 2 sudoribus 2 vigilijs multū
 ad cummūdum totum mūdum 2 si queris quid
 sic facit v̄ndz tibi q̄ ppter hōrem qz vult multū
 lucrari ut magnus coram hōmibz possit apparē.
 2 huerum est prima p̄pōitū auari sine cupidi q̄
 toto mūdo nō possz satiari. qz q̄ maḡ cupit
 magis siciunt. sic auari qui plus habundant
 plus laborant. Cā q̄re tremt ē timor qz ab oibz
 patit. qz si vidz pauperem credit eum eē furē
Si uxorem 2 familiam eēt eos ipm̄ velle inter-
 ficē 2 bona sua furari. Si vidz regem eēt eum
 eē raptorem sine spoliatozem. 2 id diuine acquirū
 tim eum labore custodiunt eum timore 2 perdū-
 tur eum dolore. Cā q̄re cupidus ē maritencus ī
 inopia. qz auarū p̄ obulo vel denario indiget
 2 nūq̄ audet expendē denariū ad vsū p̄p̄m.
De panpe quodam. Refert Jō̄ q̄ dyocēs
 ita p̄fēus fuit in paup̄rate q̄ voluit p̄ domo
 habuit eum hōm̄ semp̄ com̄ solem d̄rigebat
 ad quē in sole sedentem cū alexander accessisset
 hortabatur si q̄ eēt q̄ p̄rari sibi indicat.

4

Respondit ille si crederet qd no staret an solem ex qd
 michi dare no poteret. 2° allepand' michi ab eo recessit.
Circa postea p istu paupem quibz m^o intelligit
 qd omnes paupes facti sumus. Vita nra pns e quasi
 dolium in qd manemus. na sicut dolium e versatile
 de loco ad locum. Ita Vita nra pns e de statu ad
 statum. nunc ho tristat nunc letatur. nunc infirmitat
 nunc sanat. 2 nunc in eodem statu pmanet. In isto
 dolio sedentes 2 in Vita pnta manentes. semp nos
 verte dem' ad solem r'te. s. xpm de qd mala. orie-
 tur nobis timereb' dem' sol' iusticie. **S**z si veiat al-
 lepander magis. i. mudo 2 querat si alia h're so-
 luerim' nob' ab eo pnti. Habendo diuitias 2 h'
 solem petam' ut no stz int' nos 2 solem iusticie
 s. ut michi ipale ponat an oculos nros qd sepan nos
 ab amore diuino. ex mudo cum suis amatorib' mo-
 tem supbia ante pone an nos. ut dno solim'. qd
 supbia e mons positus ante nos 2 solem iusticie.
 ne ea vide possim'. **D**e quadam d'na adama-
 ta a q'noz Regib'. Legitur p'm' in m'isim' in ana-
 lib' iudeos. Quod car' q'dam d'na adamata 2 desidea-
 ta a q'noz Regib' qui sibi varia dona p'miserunt
 2 sibi diuisas h'as sepserunt. L'ra p'ma missa a
 rege p'ma. s. a car' car' ta. Voluptas diuitiarum
 est tibi tota Vita tua si michi p' amorem giucta
 fuerit. L'ra p'ta missa a rege p'd' s. a mudo sic con-
 uebat. In habundancia deliciazo gaudij cordis tu

601

deduces dies tuos si michi adiuncta fuerit p amorem.
 hā dñā a 3° iugē .s. a dyablo sic continebat. **S**up
 omnes te extollam 2 si^{as} si ni quida fuerit p amorem.
 hā qm iugē .s. xpi sic continebat. si michi confiteris
 eis iugina in felici vita. **A**d ppositum ista dñā est
 aia ronalis .s. vlt enadē laqueos hāz trūm iugū
 vnicūq iugū sic vñdēbit. Rūso dñē pmo iugē est
 h. voluptatem 2 delatōnem sepe sensi. eaz fructus
 2 amarus rāo cum respno. Rūso dñē 2° hā est h.
 diuicie 2 gaudia mūdāna crebre veniūt 2 trāscunt
 pced vmbra 2 v respno. qz fallibilia ea terno. pū
 so dñē 3° iugē. De supbia 2 excellētia nolo am
 plius gloriari qz mors tollit omia h. volo hūiliat.
 Rūso dñē quarto iugē. Corde toto te affecto nolo
 autem p dilectō p oibz trāscōmbz penitentiā
 adimplebo. **D**e ymagine amor. narrat
 fulgētiū in quodam libro de gestibus romanorū q
 rīnes Romani hoc añō vix amorē pserunt. s.
 q ymago amorē depicta erat ut nūemus quidam
 valde mūdū habitū viridi. caput 2 facies eius dñ
 coopta erat sine demudata 2 in fronte eius scriptū
 erat hyemps 2 estus 2 eāt lacus hū aptum ita
 ut videretur in quo erant h. verba longe 2 prope
 2 in fūmbria vestimēti eius eāt scriptum mors et
 vita. simlī ista ymago hēbat pedes mūdōs. **A**d
 ppositum ista ymago que depicta eāt ad sūmētiū

cxv

cxvi

iuuenis in signu ead q verus amor seneste n delz
 s semp iuueneste ep stabit ee in principio 2 in fine.
 Ista ymaeo habebat cap 2 faciem discooptam in sis
 q verus amor no pt diu late inueni in corde. sed
 se extendit exteri in ope. Intra illud signu. Probu.
 dilcoms exhibitas 2 oper. in fronte huius ymagine
 que sibi p patens 2 erat scriptum. Exemp 2 estas
 i. prosperitas 2 aduersitas in signu q veri amia scia
 cordis iudicem debent demudae. 2 nates quistz alt
 alteri ostende 2 id in corde scriptum e. longe 2 prope
 quia veri amia tunc diligendo est. in distat. pprosi
 ppe exister. in fimbria tunc scriptum erat. oroz
 2 dia in signu q verus amor debz ee pseruans
 non solum in vita. s 2 in morte q p fimbriam
 designat. **De** quodam fonte ex quo exiunt ri
 uuli. Narrat solius de mirabilibz mundi. q i india
 eat quidam mons magnus 2 altus 2 in illo mote
 erat fons de quo exiunt riuuli aquaz ad irri
 gandum totam terram in circuitu. 2 si aliqui qtingit
 p tra qpt ariditatem aqua indiget. habitatores il
 laz Vallium mittunt in motem pulcherrima pu
 ellam que coram fonte cantat. 2 fons erat talis
 virtut q statim ad vocem illiq puellae riuu sui
 habundancer emanaret 2 tm terram qru indige
 bant irrigabant. **Ad** propatium partium
 motem magnu 2 alium telum intelligo. p fontem

capo

demum precem. p. agi ista fone gratia suam p. tunc
 vallum corda homina qz tunc sunt p. puella sciam
 2 devotam oronem ut corda ma que suca sunt p.
 devotam oronem missam ad demum precem valeant
 tpe audire a p. n. uatome grates habundantem ut
 gari. **De tribz fisis quibz ho euadit mor-**
tem. legit in c. i. q. anno ab urbe o. n. a condita
 23° pplo romie columpna in foro statuit rono.
 2 ibi statuam iulii cesar statuerunt 2 sup caput
 statue nomie iulii p. p. serunt 2 sub illa statua cu
 sepesterunt. Sz iste iulii ante morte suam tria
 signa accepit q. moreretur. Centesimo n. die ante
 mortem suam pluuie cecidit ante statua in foro 2
 de nocte ei supscpto h. i. q. p. destruxit. Nocte
 sed precedente mortem suam fenest. amere ei
 cum tanto impetu 2 strepitu ap. te sunt ut totam
 domu ruituram estimar. Eodem die morte
 sue cum ad capitolium iret. dante sunt ei h. i. r. d. i. a. n.
 tes sibi horam morte sue quas si statim legisset
 de morte p. c. u. l. o. e. u. i. s. s. z. **Ad propediem** sic
 2 de nob 2 de deo ut ho mortem eternam euadit
 tria signa deus dat sibi. **Prima signa** 2 deff
 tio h. i. e. capitalis in nocte p. i. a. z. q. 2 in p. n. t. i. p. i. o. n. o. t. e.
 intelligit habundancia diuitias. Ista e q. fat ho
 mines nomen h. i. e. in tra. nemo n. iste diebus no
 minuat nisi habeat diuitias. **Hor pz na si querit**

c. p. o.
 p. m.

quis sit melior istius velle statim apponit qui plures
 hz diuitias quos sit pessimo... Ecce quomodo diuitie dnt
 hoi nouem qz si diues no eet nouit no eet. 2 alij
 diuitie sunt occasio mortis eterne. Ideo deus dnt pmo
 signa qz talem saluari vult cum auferit pma huius
 sui noie. s. diuitias ab eo 2 facit eum pauperem ut sic
 qui p diuitias a deo recesserat p paupertatem ad eum
 accedat. **S**ecundum signum qz impetator accepit fuit
 qz fenestre carnis p. Ista carnea e corpus humanum
 qz cum qb viderit pulcherrimum ee 2 forte statim cadit
 in pccm p qz mors eterna sibi ppatur 2 ideo vo-
 luit dnt a morte eterna eum liberare fuit scdm sig^m
 s. magnu strepitum circa corp⁹ suu p ualem infir-
 mitatem 2 passionem in tantu qz ad mortē credi-
 tū ab oibz qz qui p pulchritudine 2 fortitudinem
 a deo recesserat p infirmitatem ad eum accedat et
 peniteat **S** p. multiplicare sunt infirmitates qz
 Ex^o de nabogodonosor rge r. **T**ertium signū qz
 accepit impetator fuit qz hie. r. Hoc signū facit de
 pccatoribz qui a tē. fide huius mortē nre qz sua gra
 consuetudo nra illustrat ut legē possint pccā nra
 quibz mortem eternam meruimus 2 ideo dnt hanc
 2 gratiam sū spē hēim hie istas legamus. n. pccā
 nra r pccamus nre pmo in corde 2 ppa sacerdoti de
 ut sic legendo mortem eternam euadē valeamus

2m

3m

Ne hie clausa et opacitate no mudare p^r moxerem m^um
 aperiantur. n. manifestent toti mudo in fine. **C** De
 supbia. narrat ual^r libro 8^m de alexandro magno. qⁱ
 cum e^s magⁿ et nobilis tres r^u habuit malas condicio-
 nes. Una est q^{uod} contemp^sit p^rem suu philippum. nobilem
 regem ma^{cedoniae}. et dixit se filium ionie e^{ss}e. 2^a fuit
 eo q^{uod} fuit macedon^{is} et noluit uti macedonia veste. quia
 videbatur sibi nimis dispiciosa. 3^a fuit q^{uod} noluit ut
 homo honorari s^{ed} r^{ati}oⁿis scilicet deus. **C** Ad propo^situ
 ita est de illis qui habent paup^{er}em p^rem qui eum non
 fatentur ut uolunt eum uidere. s^{ed} si aliquis sic dices
 et honestus de parentela ip^sum fatentur. putem et ag
 natum. It^{em} veste q^{uod} uisita ab antiquis ut q^{uod} ad p^res
 ut quo ad colorem aliq^{uod} mo^{do} plas s^{ed} mo^{do} una die ut
 veste talis sem^p alio die alteri mo^{do} un^{de} p^ru^{er}ie mo^{do}
 alteri. et antiqui^{us} cat^{er} de^um q^{uod} m^ultos erant m^ultos
 s^{ed} n^unc p^ot^{est} dici q^{uod} omⁿes homines em^{er}g^{er}unt sicut sunt
 mulierib^{us} mutabiles q^{uod} hodie sunt gallia. azas erit
 galli^{ae} reg^{is}. Jam n. h^{ab}et r^upena in capite q^{uod} cauda ser-
 pent^{is} in signu q^{uod} sunt pleni bened^{ict}o p^rati. h^{ab}et etia
 manicas q^{uod} alas in signu q^{uod} uolunt uolde. s^{ed} non
 ad celum sup^{er}eas. s^{ed} eum lucifero ad infer^{nu}m de^{sc}endi.
 Ter^{ci}um fuit q^{uod} noluit rep^ugnari ut h^{ab}o sed ut deus
 Ita est de m^ultis q^{uod} si de^us sit r^{ati}o noⁿ sufficit sibi nisi sit
 p^rebendat^{us} p^r archidiacon^um p^r ep^{iscop}o ut foretur et ab ali^{is}
 magnus r^{ati}oⁿis noⁿ ut h^{ab}o sed ut deus. si sit m^ultis

7

non sufficit sibi nisi sic baro uel comes uel rex. **Mo**
 sic de omni statu sub sole. 2 id uanitas uanitati 2 oia
 uanitas. 2 id e de istis rebz quibz sicut narrat de quodam
 infirmo qd cet sine capite ad quem accessio medico ait
 ei. Scio infirmitatem tuam. qui ipoint capellum de plu-
 bo capiti eius qui ob capelli frigiditatem accedentibz
 pristinis uirtutibz ait. Jam sentio capite meo. Sic
 e de frb' qui dum san' sunt sine capite se edunt
 qz dum tunc sine nolunt s' frō capello de plumbo
 infirmitat' pondoso. tunc demy. i. caput eoz 2 seruos
 cognoscit incipiunt. id aut pō Imple fac' eoz quoniam.
De tribz legibz in india. narrat romulus in
 analibz iudeoz. Quod in india fuerit tres leges
 pma fuit qd rex sel' in anno dēz cū magna no-
 bilitate se ostendit 2 h' cat id rē ut nulli eū cog-
 noscet 2 ppe nobilitatem eius semp eum timeat. 2
 fuit qd rex regnum dēz rē p. v. gsharios 2 hec
 cat id rē ut in suo regno eēt pā 3a fuit qd p dnoes
 dērent exulati. 2 id rē cat rē ut rex sine tiore
 inimicoz 2 regnū in pace quiescet 2 possidet. **S**up
 hec oia accidit qd quidam magnus dominus rē ualde
 spal' p dno fēt. qui dephensus ut prodire 2 in legem
 regni in exiliū missus est. qui tpe sui exiliū hās
 d. gsharie rē misit depātorias ut ad patriam pos-
 set rēuēde. d. pco ut a vincit qd h' absoluit
 me. s' pmy gsharie hāz rē p h' rē ualde contrārie
 iudicium tūi iustā e 2 in legem. quonia s' possent

te iuuat nisi cont legem nr. 2 consiliarius sic scripsit
 patri tua magna e 2 hoc e dolendum p diuini iusticie
 adiutoriu no est impendendum. 39 consiliarius sic
 scripsit. in gra mea no confidas siud operari es
 tribuet. 40 consiliarius sic scripsit. ere deo tuu de-
 lictum dimitt cum sponte cont legem deliquisti. ne
 offerre michi panem tue redemptionis. 41 consiliarius
 sic scripsit. no possum pati ne dampnet sed me
 ipm offeram in panem tue redemptionis. **Ad**
 42 ppter m p istum regem intelligo demm qui est rex
 regni 2 dñe dominatm p quip ist consiliarios
 intelligo istas quip virtutes. s. vnam scilicet equi-
 tatem potentiam 2 misericordiam. p pccatorem qui
 fuit magnus cum iste intelligo adam qui fecit de
 legem ist celi 2 quip consiliarios suos qm in eo
 fuit pccat qm consensum pbat dyablo sibi ut
 erit pccat di. Ist fuit consiliarius de paradiso uolup-
 tate sup in vallem lacrimarum 2 miserie. 2 iste ad
 scripsit fratri quip consiliarius ist 2 nulli eed ponit
 ne voluit eum liberare. s. opa veritas qm opa dñi
 qui hñ egit 2m legem hñ habebit qui deo male
 gñter punietur 2m apli sicut hñ 2 pbat p facta
 septimanam. Et quip consiliarius. s. ppter misericor-
 diam suam scripsit sic exultat ad 2 tñi gñi hñ.
 no possum pati q dampnet ist. 2 hoc fecit feria
 sexta qm in parapsone se deo pñ sponte p nobis.

in ara crucis pmissit crucifigi. **D**atumus s̄ omnes ad
 consiliarium istum regando ut nos p̄ partem in valle
 miserie exulatos. ad statum s̄re dignerem. **P**rocurare
 qz misericordia eius sup̄ omnia opera eius. **D**e
 discordia dei et dyaboli. narrat in gestis romanorum qz
 cum romulus crederet a d̄o. noluit in ea regnare et
 de ea h̄re d̄m̄. s̄ fuit ibi unus qui magna p̄te civit̄
 h̄re p̄ se n̄s̄o ḡd̄p̄it et ip̄s̄ ne regnaret in civitate
 n̄ d̄ ea h̄re d̄m̄. na qz maxima discordia orta ē ex
 hoc. Tandem ex mutuo consensu virisqz p̄t̄ ordina-
 tum fuit qz tres veli milites ex p̄te romuli ierent
 campum ad pugnandum et 3es ex alia p̄te et cum mi-
 lites h̄rent victoriam ille regnaret in civitate et h̄ret
 d̄m̄ ap̄t̄. Quo f̄o romulus imp̄t̄ tres milites in
 campum. illi aut̄ de alia p̄te miserunt tres alios
 et in p̄mo ḡressu 1000 militem occisi sunt duo mi-
 lites ex p̄te romuli et 3i fugam petier̄ et dum sic
 fuger̄ p̄ se p̄sp̄xit et vidit alios subsequentes et rediit
 et p̄m̄a eos occidit et p̄pa alium et ultimus 3m̄ et d̄m̄
 i stabat romulo et p̄modum civitatem possedit in
 pace. **A**d p̄p̄itum p̄st̄um romulum qui sic reg-
 navit in r̄ma civitate et eam n̄s̄o crederet intelligo
 domum qui n̄s̄o solum in Roma regnat sed et in tota
 orbe. na d̄m̄ est tri et plenitudo eius et p̄ romanam
 que et nobilis civitas intelligo animā h̄manā qz
 et nobilis civitas et illam civitatē ex̄it immo fortis

exp̄o

primo in corpore humano. quoniam sicut ciuitas que cingit
 muros includitur infra muros ita anima in corpore
 In ista ciuitate vult deus regnare et habere eius dominum.
 sed dyabolus qui ante ista tempora maximam potestatem ha-
 buit in anima quod dicitur deo et deo quod ad ipsum potestatem posside-
 eam et regnare in ea ita quod magna discordia est inter
 deum et dyabolum quod dicitur habere dominum ipsam animam. sed
 ad sanandam istam discordiam deus misit tres milites
 ad pugnandum et dyabolo alios tres milites. Tres
 milites dei quod misit sunt tres leges quod dedit ho-
 mines ab inicio mundi. et quod si homo dixerit plenum
 dominum de anima habuisse. et fuerunt illi tres milites
 dei. lex noua. lex moysaica et lex euangelica. Tres autem
 milites quod misit dyabolo fuerunt luxuria superbia
 et auaritia. sed in primo conflictu duo milites dei fugie-
 runt sicut occisi. quia lex noua fuit una de militibus
 dei que fuit occisa per luxuriam. quia deus propter luxu-
 riam destruxit totum genus humanum per diluuium
 post octo annos que saluae facte sunt. lex etiam moysaica
 que fuit et miles fuit occisa per superbiam quia propter superbiam
 iudeorum destruxit deus istam legem. sed lex euangelica
 que fuit et miles dei dominum accepit fugam. quia dominus fuit
 ante illa veniens. sed postquam nobis ista data fuit occidit ad
 alios milites dyaboli. nam ipsa lex euangelica docet
 occidere luxuriam per continentiam superbiam per humilitatem
 auaritiam per elemosinam et sanguinem et quia
 istos tres milites dyaboli occidit Christus de sua anima plene

dñm habet sicut habuit iunior de civitate
 rōna. **D**e iugitō. scdm q̄ ait semita 2 20
 epla sui libelli. mōtō 2 qm bñficiō oblationem
 fēt. id nob bñficia impēsa iugitō ad mōriam reuo-
 cemo. 2 ip̄i languedi sume rōgent. s3 r̄ia quidam
 nō dicitur deo p̄ bñficiō collat sicut quedam mi-
 lier de qua legit̄ in fallacne doze ubi d̄ q̄ est q̄
 mlier nephane noīe ip̄regnata 2 diuina p̄m̄. Ita
 ingressa 2 temp̄m deoz suoz ut eis opulet̄ super-
 ferum que gēbat in v̄co v̄co est fēt̄ ut mas-
 culino. Om̄ p̄mo deoz t̄c r̄isim̄ dedit. Tunc fēt̄
 filio est 2 sibi gēdo pulchrit̄. 2° deoz sic r̄idit
 Tunc fēt̄ filio 2 2 sibi gēdo diuitias habundant̄
 sine plēnt̄. 3° deoz dixit. Tunc fēt̄ filio est
 2 sibi gēdo fortitudinē. Ist̄ r̄is̄ accept̄ mlier i-
 signata iressit de templo 2 offensa ḡm̄ eo q̄ dñ
 nō gesserunt filio suo dno dona que h̄c voluit
 f. aliciam dñm hōim̄ 2 v̄re diuiturmitatem. sed 2^m
 legem sub qua dñs iuerit̄ 2 in templum ut dos
 p̄ bñficiō sacrificiō 2 ḡm̄ adōm̄ hōim̄. et
 dñm ier̄ obtulit eis tria dona. p̄ p̄mo dono pul-
 chritudine obtulit litum. Pro 2° dono fortit̄
 obtulit spiritum. Pro 3° dono f. diuitias habun-
 dantiam obtulit derisionis vitium. Vñ offensi
 dñi illiq̄ templi minuerunt in v̄co m̄is fēt̄
 p̄ntem. q̄ cum nascetur apparuit in d̄e s̄m̄ the
 fiḡ. pro dono pulchritudine portauit caput

cxpo

symce. pro dono fortitudinis portavit manus et
 brachia ad modum aucter. pro dono diuitiarum ha-
 buit corpus ex toto excoriatum et pelle nudatum
 et oculos uicinia inuoluentes. **A**d apostolum Iam
 mulier est uenialis anima quia deo pro ad sua ymagi
 et factus formant ea pulchritudine corporali qu
 deo filius decedunt cum fortitudine spirituali qua
 spūs sēs exultant cum plenitudine virtuali.
 s; ea uenit anima ad laudandum deum pro istis
 donis pro pulchritudine corporali efficitur lucrum sup
 mie pro fortitudine spirituali efficitur spiritum discordie
 et plenitudine virtuali efficitur misericordie et
 riles iusto dei iudicio ne symce dilecti per sup
 ut amēs delibitauerunt per discordiam et tunc
 pcedunt iudi et excoriat virtutibus propter
 grā auerentiam. s; contra animā deuota offert deo
 duo dona. s; corpus et animā finiendo sibi in vigiliis
 et abstinentie et ceteris bonis operibus. **D**e spō
 te incidente in legem. Antiquis in ciuitate athe-
 nensium fuit constituta talis lex. Secus d' publico mis-
 se denarios recipiat eisd' d' q' p'inde uolentes
 istam legem instituerunt ut apud ipos iudi-
 catis nō spēt in iura legem. se. 9 a libro de
 clacione 9 a apōt clem casum. p hoies fuerūt
 in ciuitate illa. qui diu oia sua male diuēto.

consumpissent accidit ut in principio hyemis
 irent ad tabernam & dum starent impa pias
 ceperunt dñe mē se quomō lex est in civitate
 Secū d' pubo 2°. Inperunt s' p'icuum sortēs 2
 sup q' sortē cecidit exatē vadit q' ad m'gōē
 civitatē 2 petat denarios impa legem cum
 quib' hyemem t'nsibim' qui in hoc concordavit
 omēs 2 foras abo illis cecidit sortē sup vñū qui cum
 plurimū veniat p' violenciam cum occiderit qui
 iuit ad m'gōē 2 tunc cecus impa legem mille de
 narios petiit. cū m'gōē potissē r'pōndēit. lex
 nescit dāe p'ocemū s'pōte incidētib' in eam. tu
 autē s'pōte madisti. iō lex tibi p'p'm dāe non deb

Ille autem cōrio arguebat. **A**d propositum
 Spūaliter civitas paradisi statuit. 2 a dō statutum
 est p' bonū gē 2. Per cecum istum intelligo p'v'
 tem a iudicō idēis totaliter exeatū p' culpam act
 malem in actualē. statuit autem lex divina q'
 illos in mūdo r'cipiant. p' denariū intelligo divinitā
 misericordiam. qz sicut denarijs v'ant ad sustentā
 dūm vitam corpōalem. ita divina m'ia sustentant
 p' dū sumo in h' mūdo in vita spūali s'p' nisi esset
 divina m'ia omī die sem' mortem p' p'v'm. Item sic
 denarij nō p'ficiūt p' mortem spūalē in dō s'cō nō
 vitam habent corpōalem. sic divina m'ia nō p'ficiūt

epo

nō

dampnat phemur p peccm. It sicud denarij no ba-
 lent nisi eet hois sua. sic nra saltem grum ad ali-
 que actum sui no valz nisi eet hois peccm & miseric
Iuste s p denariu intelligo misericordiam. s d mil-
 le qz ille mis p mny Infirmitum ad denotandum
 p gratias ho infirmitas si eet possibile pcarz ad
 denariu. i. nraz rapet. s ad magm auitat pua
 ad xpm rem-ru p penitentiam. s aliqui maxie
 x. qui mis e pferis p que intelligo patores grum
 ad mundum. bona sua gre. s. ex virtute amittit
 malum opuetudine sponte incidentes & legem no-
 lentes audire precepta q debent obseruari n' ut ad
 sermoe. s ad tabernam hny mundi vadunt ut res
 hny mundi possint hre. qz debent audire precepta
 dei sicud narrat de quodam burgensi merceti. cu
 dicit seml quidam boni homo. qre no vadis ad ser-
 monem. qui r'pondit. nolo ire. qz si si uem ibi de-
 libu possem audire q oportet omnia que hcs respice
 Tales snt cca mis sperantes de dei nra que amio
 no dabit pantiu in eam p piam voluntate & ex
 pposito. incidentes &. **De fura asilina.** It
 iam seques hcs a libi alia forma verbor. narrat
 eundem in libro 2o. q archocha eat virgo valde pul-
 chra & asilina & amedebat sibi a dno q nullus
 eam duceat in uxorem nisi delogor ea. & acco ad

timum stadij possz puenire. 2 cū hoc nō habebat a dñs
 si ab ea cūq puenit ad timum stadij q caput virgine
 ampuaret 2 in pfundissimū puteum mittere. accid
 tandem q ista virgine admanuit quida iuuenis nō
 ppones 2 volens dūcē in uxorem dixit se cūq
 eam cūendo eam puenire ad tīmū stadij. 2 ut meli9
 hō fierz fec sibi fieri tria poma aurea 2 ipse tūc
 nūq cūq virgo cūq eo cūez pice aq oculos virgī
 in dia pīmū pomū aureum q virgo vidēs pulcherr
 pomū stetit a cursu suo 2 pomū accepit 2 eā pūssit.
 Sed virgo cūq cūerit iūue. 2 pūq attingē ad mediu
 stadij. accepit a d pomū pice in tīmū aq oculos hōis
 q videns iūge tūc stitēbat a cursu suo 2 pomū
 accepit 2 eam iūue pūssit. Tertio vidēs iūge
 cūq eo cūe. 2m pomū pice aq oculos eiq q vidēs iūge
 a cūsu suo desistens accepit sibi pomū q dū eēt foliata
 cūca pomū colligendū pponēs eam pūssit 2 ad
 tīmū stadij cūq puenit. q dñs videntes illiq virgīe
 cap ampuabāt 2 in puteū pfundissimū piceēt.

Ad apōtū p istam virgīe sic pulcherrimam
 2 a dño dilcām intelligo atqz intelligā q hō pē da
 pulchra qz ad ymā hūcē trinitatē e a eadā q 2 dī
 agilima qz hō p atqz suam pē eē nō in celo 2 nō
 in tra zōne pūbz. ita q qm 2 ex pte aīe pū e agil
 p pponere q istaz virgīe vult hōe in uxore iūge

capo

dyabolus qui die ac nocte currit ut eam faciat suis
 suggestionibus sibi inhære propter quod sciendum prout tria po-
 tuerunt. scilicet. uirtutem. fortitudinem et dei misericordiam
 et cum istam uirtutem mittit currit. nam si homo per uirtutes
 et ipse deus mittit gratiam suam in animam suam ut ipse uirtutes
 operibus se exerceat. statim dyabolus ante oculos suos propter
 penam ponit auream. scilicet. uirtutem et deus sibi inuenit eos et facit
 non potest esse facta et dyabolus prouertit eum ne in uirtu-
 tibus uirtutes exerceat. Similiter enim homo habuit for-
 titudinem et deus mittit in animam suam gratiam. d. Tu male
 expendisti uirtutem tuam. si uis quare ad me. et expe-
 de tempus tibi datum in uirtutibus et uidens dyabolus
 quod homo forte uelit uitam suam in uirtutibus exerceat prout
 eum et ante oculos eius propter quod ponit. scilicet. fortitudinem
 et deus sibi. Tu es forte ideo expendi fortitudinem
 in hoc mundo dum habes et est sceleris et tua fortitudo
 defecit te facit tempestiue potius ad deum conuertit
 et statim talis forte tibi suggestioni consentit. et sic
 dyabolus prouertit eum ne uitam suam emendet sed
 potius in malis quiescat. Itaque cum homo seruet de
 mittit in animam suam gratiam et deus. tu male expen-
 disti uitam tuam et me dum uirtute tue. factam in
 ultimo uirtute tue conuertit ad me. si cum ad spiritum
 dei uoluerit uitam suam corrigere. homo uidens dy-
 aboli ante oculos suos prout propter quod ponit. scilicet. uirtutes

dei : dicit sibi . si mane expendisti misericordiam tuam
 & medum dicit tunc noli desperare quia magna est
 misericordia dei si potius scias tibi placere te ex parte quae
 sufficit quae scias ante mortem tuam in tua misericordie
 tua vel quorum verba quae de multum misericordie
 & sic enim prouenit ne dicitur suam corrigat et
 tandem eum in puteum inferni profundi demer-
 gat perpetualiter . **L**egitur quendam fuisse
 imperatorem & habuisse quandam filiam delicate
 nutritam que solimane secuta est raptorem .
 Veniens autem pugil fortissimus & bello iusto contra
 eum raptorem ipsum debellauit & filiam imperatoris
 redidit & eam patri reconciliauit . quae post recon-
 ciliationem dno nobili in uxorem copulauit et
 in coniugio filia recepit multa et varia dona a patre
 tunc recepit tunicam polimiticam videlicet contextam
 in qua scriptum erat . dimisi tibi ne adicias . a rege
 accepit coronam auream habentem inscriptum . hoc
 habeat ex me tua dignitas . A propugnaculo accepit
 anulum in quo erant haec scripta . dilexi te . dicit di-
 lige me . a mediatore recepit alium anulum in quo
 scriptum erat . quid feci tibi . a filio regis recepit alium
 anulum in quo scriptum erat . filialis effecta es no-
 bilitatem tuam ne contempnas . A fratre propro
 alium anulum accepit in quo scriptum erat . accede ad
 me ne timeas frater . n . tuus sum . A sponso accepit

per sigillū. in quo sic scriptum erat. **C**onuncta es
 noli errare. **N**o propositum. hec omnia possu-
 mus respice in xpo qui nos p passionē suam
 a raptoire dyablo plenarie liberavit. Impēator n.
 ē dn̄ n̄r s̄ fr̄ dēoz machiās. rex etiam sup totum
 qm̄ in femē eī scriptum est rex regum 2 dominus d̄
 univ̄sūm. ps̄ 2 ē. Deuotō 12. nōne ip̄e ē pat̄
 ruis qui possidet. **E**m̄ filia ē aīa rōnalis que
 om̄i consensit mortali p̄cō a dyablo raptoire x̄o
 abdicata est. pugil qui raptorem dēmit ē x̄p̄ n̄a
 de eo canit eadē. nō est alius qui pugnat pro nob̄
 fr̄ n̄r 2 heb̄. 2 am̄cabo nomē n̄a fr̄at̄r̄ que-
 ris. sponsi 2 aīa ē x̄p̄e. osee 2. sponsabo te michi
 in fide. pistum n. p̄d̄aluta sum̄ p̄ri celesti 2 ad
 pacem vocati. ip̄e ē pax n̄a qui fecit utraz om̄i
 v̄n̄ p̄p̄sum p̄d̄at dona recipim̄. Tunicam calicē
 d̄b̄ aīe. s̄. car̄ suam am̄c̄idissimā dēd̄ nob̄ p̄n̄a
 redēptōne que fuit polia sine pulv̄izaa rose
 rubere q̄ in sua flagellatōne suoz vulnez sp̄oz
 san̄ erat m̄t̄ta. c̄. m̄st̄at̄ ē vulnez multi-
 plicatō 2 in illa tunica bene potuit scribi. dimisi
 tibi q̄ redemi te. 2 s̄o ne ad̄^{te} m̄a agē s̄ d̄atē
 2 noli amplisq̄ peccare. **I**ste etiam rex n̄r dēdit nob̄
 coronam auream gloriosam d̄m̄i pro nob̄ voluit
 coronari 2 vere in ea possim̄q̄ invenire scriptum

ex me tua dignitas qz p hanc nos meruit coro-
 nam corona vite que integritur p lapidibz sine
 ex p punct nobili mte q sunt vita sine morte
 iuuentuz sine senectute pulchritudo sine deformitate
 habundancia sine defectu amicitia sñ odio pax sine
 murmure uel iniquitate delicias sine pondoso sita-
 re factia sine errore mōna sine obliuione san-
 tas sine infirmitate. Ex quibz omibz bñ p̄ dicit
 q ex illa ē nra dignitas qz per illam de filius nre
 nati sumus filij heredis nre celestis. **Ypc** ē nre
 ppugnator dedit nobis amulum dñi uocandum .s.
 deor manū forante ubi uere possumus inuenire sp̄-
 ritum. quid feci tibi. dilexi te. **Apoē.** 1° dilexi uos 2°
 2 idē dycamus illum dilige. ē nre ppugnator
 mediator dedit nob amulum dñi .s. manū sinist^r
 foramey. ubi bñd possumus sp̄ritum. quid feci feci
 tibi. gemetipm comanui forma serui accipiens q
 ē dñe dñm fecit deum imortalem homem esse moz-
 talem. diuitem pauperem ut homem perditū redi-
 meret. **S** ē filius nre carni dedit nob 3^m amulu
 .s. deorti pedis foramey in q^o inuenire possumus sp̄-
 ritum. nobilis effect es. **Smilt** 4° p̄ nre dedit nob
 4^m amulu .s. forante sinistri pedis 2 ubi inuenie-
 mus sp̄ritum accede ad me 2 **Ite** ypc sponsa nre
 dedit nob sigillum 4. forante lateri in quo curra nre

redemptio me erit signata qz tunc mra redemptio
 ex sanguine & aqua defluente de latere xpi accipit
 principium & confirmacionem. Ista sigillo inforbitur
 in circuitu. Jam conuicta es noli amplius peccare.
 separata em illa mra bndicta a corpore xpi. effusa
 aqua mra redemptioe ex latere eius i-formata e
 pax & concordia int demm preim & humanam
 naturam int angelos & hoies qua pax & concor
 dia homo quicta e amori diuino

De obitu bñ
 iheronimi

Deus omnipotens eius mra pfit ante faciem suam
 mercedem laborum pcor suorum. pastor bone
 & bono. misericordia dispones omnia & gregem
 oues suas in sinu suo. Nouissime diebus
 iste cursu intollicabili & oneroso. agone gressi
 mi. in quo & caro concupiscit aduersus xpm
 & spirito aduerso carnem felice consumata pcurat
 Jam diu concipit de nauigatione hinc mare pro
 cellosi. in quo sunt reptalia inuicabilia & inimici
 eorum agmina colluctancia ut decipunt & au
 ridem rectos corde. Jam obitico suu dulcissimu
 filiu Iheronimu episcopus togam mortalitatis et
 putredinis hinc carnis miserrime. ppetuo i
 mortalitatis bruiu decoratum ad celeste arriu
 enocant ut illud q videbat hinc in enigmate
 ibi videat face ad faciem. Quom cu cocerunt

eius hora egritudo de corpore exurgeret. Iam quiescit
 nonaginta et sex annis febre estuans valida ar-
 ca suos doluit et in omnibus filiis. quos sicut
 novellas plantaciones stabilivit a inimicis sua
 quorum dulci lactu graves intruens. ut pino et
 melleos hinc paulisper more fletibus istrenuis
 spiritu et lacrimans. in me aliquantulum elevans oculos
 plana voce inquit. fili cosibi cur istas invidias
 fundis lacrimas. nonne sanum est super defectum pro-
 dere lacrimas. Quis vivens non videbit huius
 corporis solutionem. quod semel locutus est et au-
 disti. audes quidam. et nosti illum et sine posse re-
 pte voluntati. Jam fili rogo abbas flere desi-
 ne. Certe me miserum arma carnalia non sunt.
 Denique vultu hilari et iocundo alacri voce ceteros
 alloquitur filios exclamavit. Cesset meret luctus
 abeat. sic omnium una vox gaudencia. quam eae
 tempo acceptabile eae dies iubilacionis et leticie pro
 omnibus diebus vite mee in qua fidelis dominus in omni
 fine et satis in omnibus operibus suis aperit manum
 suam ut mea exulem aequam fuerit in carere
 morem huius ob vitam mei senioris ad remota
 ad eternam patriam imperium filii sui sanguine
 precioso. Nolite filii mei dulcissimi quod per ha-
 bui in visceribus carere impedire gaudium meum
 ne prohibeat reddere terre quod est suum. corpus meum

stacum quate ere date ex qua factu est ne rediret
Unde dicit **Q**uibus fuit uerbis onice frēs
lacrimis madefacti demittentes sunt sacrissimū corpus
Ita spualidum et deforme abstrinētiū q̄ quide inble
cūctoz dīsi ternebatu: nam tūca ead̄ effectū
matie ut ossa eū potuissent p̄ articulos mīan sic
berberbo cūctatū ut leprosi. p̄caū corpū cūctū q̄
fani. fūde hūmo p̄mū rīdiderunt. et ip̄m facti hū
tho cooperuerūt. At sibi dū dētre sensit appet
tatem. nūmū rōmūdatū querū q̄ ad frēs. p̄dolore
et angustia lacrimaz fontibz indidantes inquit...
Pator hos frēs sūmī mei et dīctissimū filij mei q̄
genū et cupio in dīcteribz alīū xp̄i p̄ dīctōnem et
caritatem qua dilexit nos. ne pacificati mīc pa
cem habeat̄ deū em̄ hos tamq̄ dī mīnistrōs de
mestros et amicos ad spūalia auelāe ut sic alīs
in exemplū hos qui spūales est. Em̄ istas ut
infructuosas fundit lacrimas. p̄caū hos semp
recedatō lacrimas inducat. Tanto prompta estoz
ad lacrimas q̄to fūit̄ gaudentes ad culpam. Si
quis morit̄ nō flet̄ in nā si malū om̄ penitētia
a morte fūit̄. Angeli gaudent in celis. Certe si
bonū p̄caū morit̄. angeli dolent. Sic dēto nō tūq̄
morientem lugeat. sed meū tamq̄ p̄ctūm sa
lūt̄ attingentem gaudeat. Quid imbecillius hū
mūdi misera. Sic. qua tot arandamur dolore

z passionibus aggrauamur. ut nulla hora pene sit
 in qua diuens quocumq; homo a dolore inuicem tran-
 seat. si diues dicitur cruciat timore ne qd possidet
 amittat. si paup magis quiescat ne indernat. si bono
 hinc dyaboli tunc periculum. hinc ne nauis mortal'
 corporo in hinc mundi pelago naufragus no medio
 tricer primiscat

Idem nulli serpus uel canis
 condicio dicitur esse expe quousq; in hac manz misse-
 ria sua. si quid cernit uicem impediens nec dolere

Heu qd nauigantiu per hoc mare magnu
 z spaciosu in q' sunt tot diuersa gra inimicor
 sedm euangelib; diuini quancatem colluctantia post
 multam nauigantia felicitatem post multas dicto-
 nas nam dentes fine cape popurum aliq dyabo-
 lica suggestione in hac hora ad lapuam pditionis
 sua indistone puenerit.

Heu qd hic z dicit
 requiritur z fama quib; diuico pti ofensu dicit
 more inuis z ruina. Idcirco dicitur dicitur tuncat
 pntes pncipiu sapie timor dmi. dicitur ma
 ualora z sup tram qui hic dicitur alibi cor-
 ualiam

Nulla uol' est. dicitur hac pelle tegimur
 cetera dicitur. si in genitor
 uimiffi magis accidit. pncipiu omi maloz
 su psumptio. qui no tunc de se psumit. qnd
 me latrones que omittit auro securo gradum
 Saluator quid nos aliud deo nisi timere. Vigilat
 inquit ap nescit qua hora su denuz est.

nam si forte p̄familias qua hora fur veni-
t vigilans viget et non dormit p̄fodi domū suam.
Sūm̄ ille clamiger perno. solus n̄q̄ estore
fr̄es et vigilare. q̄ adūsariq̄ ut dyabolus t̄m̄p̄
les r̄ngens currit querens quem devorat. sic
mo t̄m̄t serpentes enim sc̄m̄tate habitus qui
sanctior et sup̄rior est plus semp̄ t̄m̄eat. n̄
qui alioq̄ videns est innocēs cap̄ recipit. Et
dyaboli n̄ā elā est de malis nō t̄m̄et q̄ sui
sunt. Cecidit ille sapiens salomon. Cecidit
eis genitor dauid el̄us p̄d̄m̄ cor d̄m̄. T̄m̄eat
fr̄es iterum rogo v̄ndis t̄m̄eat q̄ beatus ē
v̄r t̄m̄es dominū. Etom̄ si confastine aduer-
sus enim castra non t̄m̄ebit cor eius. si ex-
surrexerit in eum pl̄m̄ in hoc sperabit.
P̄fens dei timor facit dauid m̄t̄ timorem
amorem dauid nō h̄ caritas. Caritas et timor
dei d̄m̄ sunt. Considerāe etiā h̄c propheta
clamāte dicebat. Cō. fuge timor tuo carnes
meas. q̄ ex nobis ē cupida d̄m̄. Dies bo-
nos accedat h̄c et illi. n̄m̄em-
et p̄nc̄es sua nō q̄p̄derit. qui t̄m̄et d̄m̄
p̄ter bona et demoralit. in bonis eis am̄na
et sem̄ eis h̄d̄itate possidebit t̄m̄. q̄m̄ p̄
manūem̄ ē d̄m̄ t̄m̄eal̄ eū et castanter
eis manifestet illis. q̄ boni fidei et magna
cuncta t̄m̄eat. om̄ia bona f̄m̄t q̄ p̄ p̄m̄

subripit humane laudis apertis drem fue-
 runt dignes 2 in quibz a reli ostio sunt ex-
 cluse. Heu heu qd qd hodie sacro fonte renaci
 baptisate xpiano fungit noue quibz foret
 melio no fuisse. Est em gehennalis pena pa-
 gano infinito minor qd maloz xpianoz tri-
 na no forz talia qd maior. nimis ludup fama
 bnto submerso formite. errauerit hoies
 in hac pth. alij colla inqz auaricie submiste-
 res. alij luxurie peccat. ut spij. suos demur
 paci. alij circa inbrilia diripienda occupati bn
 abiecto vme. bnu cooperantes ut iunem in
 xpianam 2 bnam finiles ceit illis. bnam ti-
 muerit noue asthm no tuenerit. in regim ce-
 lozo nulli pply mg dicit. Concuplo e am
 dia em qd credit qdms lura sic bere time-
 ribz. Emietu bnam pmitit xpc ad emj
 accede p pnuca rgl. cu illo xpc ne denegat
 de no omes hoies obedunt euangelio. Heier
 dicebat aplos tempz in qd sana doctrinam no
 sustinebant hoies. plures pdicte s no omes
 dicitatem pdicant. simpliciu corda in pte al-
 ligant. alligant onera gruuia in pte un-
 nimis. in simliq oculo ruspunt quiente.

Est em doctor falsus gladius anaps hinc
 scindit ope 2 exempla. hnt pfic 2 mescit

*A hoc
 tate*

*ut sic
 fori*

Verbis dolosis et iniquis. quomodo ignis frangi
dixit et tenuit aqua caliditatem lapidis quomodo
suis suis graditur. Sic iniquos quod predicat
castitatem et si predicat que in iudicibus inde licet
habitas. quod per dicit audiens nisi quare pre-
dicat que opere denegas. bene loquens ore et
male vivens opere. semetipsum damnat. plus
enim tacens talis predicat quam loquens. ecce qualis
Deo sit acceptabilis talis predicatio. audit per psal-
mistam. peccatori enim dixit deus quare tu enarras
iustitias meas et assumis testamentum meum per
os tuum. Tu vero odisti disciplinam et procasti ser-
mones meos pro te. ocula legit grandia. ad-
disant ardua. subtiliter disputat omnia locu-
tur. ut honores a populo capiunt magis in ple-
bilis nominem. et nichil faciunt si exprobrat
mihi credite plus manet corda hominum bene sa-
tis quam ornata colloquia. prima facie et postea pre-
dicare. cepit Ihesus facere et perire predicare. Valde factum
sine predicare sed non predicare sine facere. non dixit deus
qui predicant voluntatem patris mei. sed qui facit.
non dicamero predicantem nisi non facientibus ea
que predicant. subtiliter verborum doctor. et non
opere est quedam aut inflatio et veritate fumus
aero sine fructu praesens. intelligat patres intel-
ligite que dico. oculos plus meretur qui facit.

17
predicat q̄ qui facit & audit. si solum bonū facio.
michi solum profum & si pdicans facio michi & aliis
profum. Unde qui ad iusticiam erudit plurimos
erant quasi stelle in p̄petuas eternitates. sunt enī
sā pdicatores lup ad illuminandum q̄ p̄ eoz doctri-
nam cordi caligantia & tecta nube p̄tā xp̄o vero
lucē qui lucē in tenebris illuminant. sunt etiam
sal ad condicendum verbum dei q̄ cibo ē aut op̄ibus
bonis. Corlibi unūq̄ faciat pdicōnis officiu dū
modo f̄iat iuno ut plus dicam qui facit & solum
f̄it & alios non dōg tenebit dño reddē rōnem. cū
enī in x̄m aplm Iohēn. qui odit fratrem suum
homicida est. & qui habuerit s̄vām mūdi & vidit
fratrem suū necessitatem patientem & clausent
Sistera ab eo quomō manz caritas dei in eo. q̄to
maḡ qui vidit fratrem suum errantem & mor-
talibz oppressum criminibz & nō ministraverit ei
verbum doctrine ille qui doct̄. est. etiā homi-
cida ē & sine caritate est. **T**imeant o doct̄es &
rētores quibz unūq̄ dñs pdicōnis officia. si nō
p̄plo suo ubiq̄ dominicū ministrat. q̄ enī vel
dñs exemplo bel dñi negligentia p̄tis mortu-
tor de manu dñi requirit dñs. quanto enī estie
altiores gradu. tanto maioribz crucialibz tri-
cūtibz. non est dñi sed pastores. **S**umus ē dñs &
Sūns pastor p̄cipalis qui cognoscit oves suas et

exquirat eas de manibz vris. **H**en quā hodie
in ecclesia nō pastores sed mercenarij ad quos in
cūctis panis de omnibz ihesu xpi. quā imo 2 ut veni
diciam 2 nōi met sunt lupi rapaces qui 2 oves
rapunt 2 dispergunt. certe nichil penus nichil ab-
ominabilem q̄ am̄ ille qui custodiē debet dissipat.
Hen q̄ hodie in aliquibz ecclesie pastoribz sed des-
tructorbz q̄o nō est pars minor. s̄m̄ s̄das et
labores hominū tamq̄ infus in sanābilitate
degluciant. 2 nō solum eos a patris nō emittat
s̄ 2 ip̄met vel ex sui negligentia vel sine pesti-
mis ministris. vel sine nefandis operibz eos con-
tineat ad illiata. Ita quidem dicam. hos tales d̄o
si ip̄met relinquere d̄no amplis nō esset. et
ideo sepe d̄m̄ est filij h̄m̄ d̄i d̄m̄. servit d̄m̄
in timore. 2 exultare ei am̄ tremore. apprehendit
disciplinam eius. ne q̄ perat de via iusta. Bus-
tare mei hā r̄sp̄m̄ filij 2 iterū d̄no gustate et
videte qm̄ suavis ē d̄no. d̄no eḡm̄ 2 esm̄ et
dormientes sic in d̄m̄ 2 solip̄tātibz suis ni-
cūctis inveniēt in manibz suis. Infirmos vero
d̄m̄ nō deficiēt om̄ bono. p̄. iunior sui 2 senes
2 nō vidi iustum in fine derelictum nec senem
eius querens panem *de paupertate.*

Imitates paupertatē estote 2 sequimini vestigia
eis qui cū in forma dei cū p̄tione om̄a derelicta.

18

Virum sine in cuius domo sine diuitie et glorie. se-
mper in eorum manu formam serui accipiens et pau-
per et inops natus est. pauper et plus quam inops fuit quo-
supra dicitur pauper in magno mortuus est et sepultus. Unde
dicitur Inquit Idem foveas hinc et volucres reli-
quias. filia autem hominis non sibi ubi caput
sua reclinet. Apertis etiam vultibus non potest sarculari
neque perire. et Iuueni Ihesus consilium dedit
que habeat et pauperibus erogare. si christum deum
credidit. cum non falli possit credere. alioquin non est
deus. et si ipse non potest falli credere ipsum sequamur
impossibile est diuitie affluere et christum sequi. nam
dicitur non contra miscantur. nam postquam deo
seruimus et manum. aut ego fallor aut ipse in fine
deceperit. qui michi non credunt cum diuitie sine
transierunt in esum. **D**ives hic epulabatur
condie induto purpura et lino. si mortuus quam moysi
et prophetarum noluit credere in reuerentiam potest foveat. ne-
mo militans deo simplicitate se negotiis secularibus
non saluat. nec per multam potentiam sua nisi diuites
diuitis sine. est enim equum diuitias falso ad plura. nam
diuitis quiescit et superbia et ubi superbia est ubi perit.
nonne sic mala oriuntur ex superbia tamquam ex
sua radice. cum enim diuites sine et homo. et cum mul-
tiplicata fuerit gloria domus eius nonne superbit et
cum superbit nonne perditur. Sic enim in omni re

Et tunc sedens in insidiis cum diuitibus in occulto cogit
ut interficiat innocentem. Dauid enim pauperem
respiciunt et insidiat in occulto ut rapiat eum tanquam
leo in cubili suo. obliuio est deus auertere faciem suam
ne videat superbum in fine. Est enim deus aliquis diuitibus
qui concupiscit a vino. cum vero plus et plus mori-
tur deus patientia ad inferendum iudicia. pla me-
biturur in. et ideo plus concupulo timendum est cum
longum tolerat mala quod cum festinat punire
punitur enim deus aliquo tempore concupiscit et pau-
nos ab iniquis et superbis ut superbum duxerit bonorum
saluarent patres et prolongent iniquitatem sibi. et
ideo quibus aliquantulum obliuiscatur deus pauper
tamen non in fine obliuiscatur. miser deus si quoniam pu-
pilla ipse adiutor est cui derelictus est pauper et super-
bis resistit deus deus humilibus gratiam. dicitur be-
cham patris et maligni exaudiens desiderium pau-
peris. iudicans quod pupilla et humili. ut non appo-
nere gloria superbis magnificat se homo super-
bum *de his humiliate. actum. caro. caro. caro.*

Quia prope dilectissimi filij mei humiliantur sub
potenti manu dei. ut non amittat quod absque
quod facit. nichil pauperis deo grata sit humilitate
saluare deus de beata virgine incarnat propter hu-
militatem quod prope aliam quancumque virtute. sicut
enim ex sola superbia radice oriuntur omnia mala. sic
ex sola radice humilitate gignuntur omnia bona.

Disce a salvatore qz mit' e' z humili' corde. humili-
 hant' semetipm p nob frns obediens b'p ad mor-
 tem trus. p'p' q' dico vobis z si humiles vult' ee
 estote etiam obediens omi huane creature p'p' d'ni
 Confidate filij hmi quo c'p'eamini vocabulo id e'
 vnic. no det monachū hie velle z nolle nisi in
 no peccando. z sic vob' velle hie vna in oibz bonis
 in rebo licet obedire n' multa sint vob' p'cepta ut
 finat'. no e' obediens n' negligens qui sedm ex-
 p'p'cter m'batum ad vni' d'z iustionis vocem pen-
 z andreas reliq' reals z omibz que habebant d'ni
 secuti sunt vestiga. Hoc vero p' op'at' obediētia
 nāq' sue obtemper' voluntati sed fuerent aliene

Quid nope in vltima terra xpi an exemplum re-
 liquit. cum suoz abluens pedes discipuloz p'vno
 dicit q' nisi obediens fueris no habebis p'c' secum

Idcirco dilactissimi filij p'vno vob' e' vna nomen
 monachi. ita sit vna velle z vna nolle donū e'
 omi z idcirco habitate fratres in vnu. Nec sit
 volus maior nec minor sed qui p'cessor sit sicut
 ministrator ne vidz regū g'naū instar. Cui ma-
 ior e' an vob' ducem fratribz teris. Et ab eis g'au-
 deat' sup'vacuo laudibz anelli. s' ei ad exemplum
 reg' ihu xpi maior humilitate efficiatur quasi mi-
 nor quibz g'endis p'cessit. sic em' d'z maior per-
 humilitatem socius iuniori cui bene agit sed

cum Deliquit sit erectus cor. Vniu p zelum iusti-
tie nullu sit vniq cu vniis fedus. Sic diligat
homo ut eis vniu obiat. magnu dilamas signu e
horem n quibscap minimis respnde. sepe nictu
vana notz humilitas. na vera humilitas vicia ta-
tendo no pt pmitte. clama ne cesses. ysaas iquit
q tuba exalta horem tua anana pplo meo scelerata
eoz. Vniu q vicia omis clamarz creatura qz
si pccat demy no timz in hoies pueret. q apte
nos docens e. Irascimini z nolite peare. sol no
accidat sup irandiam vniu. Iustz e dñs z iusti-
nas dilexit. equitatem vidit vultu ei. si iustz z
vos iusti estote. *de honore*

Diligentia z vana pastorum humilitas pasto-
res efficit ut lupi in agnas audere possint.
No respiciat in vultu potent no em e acceptio
psonaz apud deum. Vbiq q iustz e operumini
vult vera iusticia vnicuiqz dñe q sumest. obe-
dit oportz deo z no hoibz. nme si veritatem tace-
ris metu poterit. Iudicet apud vos metipos
z fa est iudice cogitanti vniu z no plus vni
habundz iusticia qz scabuz z phansoz. na pl
diuitem horet q pauperem huc melius sit qu
imo ut veris dicam multo plus pauperem ho-
neret. Veluet em in paupie ymago ihu xpi
in diuiti em mudi. Omnes nos sumo ex vna

20
carne radice genti omnes dicitur summo membra
in uno corpore cuius caput est ihesu xpi quod ergo
plus honor meruit dices et potens quam pauper. for-
te quod dices est potens. sed si hoc quare diuitias
in seculo desideramus. que mundi gloriam accipimus
petimus. neminem esse malorum usum honorandi puo.
si diuitem honoris diuitis plus pauper deo speramus
maius. et si plus deo illud in mundo diligit non est
dignus deo. Reddite ergo que sunt dei deo et que sunt
mundi mundo. Veritas vobis loquor. malicia ai-
no deturperat. si quoniam michi nunc de hinc. qui in ca-
elis suis diuitias gloriantur quibus in quibus fide
carne pro modicum in cinerem reuertitur nobi-
litate potentia et dignitate vana et semel superdem
aurum quorunda hominum fructus in sufflatione ex-
tollunt et alios deprimunt contempnendo et se ob
hoc credunt illam attingere gloriam quam solus
similibus et mundi conceptibus prima dicitur sperant
Sermo 5. quid de eis ut quoniam dicitur de he-
rebitis qui ad celos regna diuitiarum trine festinat
quoniam facilis est transire camelum per foramen acus. quam
diuitum merere in regnum celorum. non mea sunt verba
sed christi. si hoc mundabilis est summa vel christi omnino non
est deus. Celum inquit idem et terra transibunt. mea
invenit verba non transibunt. Inflate o vos miseri
Gentio instabiles. fortune nobiles et potentes qui

aliquos opundit & cumq̄ ignobiles gustantes
q̄ hinc mūdi vanitatibz hōz q̄ & flāz dignitanti
fumo obsecari. cū s̄z s̄z breuissimū tēlo a mor-
te delid a repente forte hac nocte succiderim
in ip̄so fine inuincibili p̄ aliis cruciatuū
q̄tinuē morientes hūctes. in laboribz hōm
in mūdo nō est. imo nō solum cū hōibz laborē
nō fert. s̄z laborantes hūc nō p̄mittit. id
circo nō cum hōibz noquaq̄ s̄z cū dyabol flā-
gelladimū. Quanto em̄ in mūdo maior fuerit
glā & leticia tanto minor erit in infno p̄pata
pena. s̄z quid dicam. Quod em̄ fatemur. xpm̄
apostolos legisse quoz omnim̄ solz bartholo-
meus carnis origine fuit nobilis & matheus dñi
ojis. anq̄ aplūm̄ rapet̄ inuicibat. Ecā vero erant
paup̄rū piscatores cur hoc itul̄ audiat. Si xps̄
verus est & si om̄ia q̄ ex ore eius audim̄ mendacia
non sunt hūcōi hōim̄ s̄z v̄nus apto regno dei
īp̄icitur de mille. Qui vero eoz nichil nō credunt
post modicum temp̄ in tormēt̄ positi sentient. s̄z
forte si quis v̄ctat̄ lumine cetero iam mirabitur.
Ad quem ego. si ex hoc me inuicogat. respondam.
Mōne v̄ncō credim̄ dampnari hominem mortū
p̄dō. S̄z si hoc Inuicet ē s̄ saluabit̄ centū mili-
bus. s̄z quid dices & mortalis fūne & dano timōē

amepaffo aliud e qd qdam pced omnia. Vae puidit
 ubi fupbia ubi luxuria ubi auaritia. Nonne i dicitur
 nobilibz & potentibz. nonne & latrones funt. qui & pau-
 perz mercedem violent depraunt & eos deprimunt atqz
 necant. **Q**uid ex vberitate domy dñi fiunt. qui
 ut paupēbz nra donaret receperunt. Certe super-
 fluitatem deprimētoz fupfluitati nimie addit. de
 paupēz frigore & indigne morientiu nō curantes.
 palatia & magna erigūt edificia. ut hūius oculis
 contemplant & paupēz in plures moriūt iomodis
 Coniunia fēpē alius ppant diuitibz ut ferculis de-
 liciolis suay ventrem impleant i glimē. quibz pau-
 pēs fame perit. quid aliud e eoz vita qd pccū
 si venter tanta i plerūqz copia. nonne ad fures
 eius ad est luxuria. Quid amplius loquitur cum
 omne mortaliū lingua defiat. ut q pccōz fiunt
 inimiciz. nō deū nisi sompniando cognoscūt nec se
 de pccōz mortuos arbitrant. Non em finale i pccā
 labit qui se mortuoz cogitat & deū sibi fore iudicē
 nō ignorat. Vere nimis e thepallis & miseri. cui
 hęc e mēoria si cuncta dyabolica repānēta nō facile
 contempnit. Idcirco vera dicam. si deū suū iudicem
 agnoscerit & se mori credūt nō peccatēt salte nun-
 secare. Cur hū miserrimi ad easas qd operit. ut
 diuiniū inēfuit miseris ay ut unilazo qreplet
 vultu. hē sua e pdicatio hē medicatio & dei cognitio

sic diuina precant legem ut penitus tranc mareq
 paganos crebis 2 angulis 2 meditatiombz sibi
 2 filijs suis agant. Certatim bestimētia sua si
 poente mira artificij varietate fūt uisur
 omne ludos hastulidua chores pra^{es} elyretas
 magna diuina deliata ferula suis alienatim
 exhibeant sodalibz. **H**ulies ad sua volupm
 tem explendam sufficiēt habeāt. s. de miser
 quid fuerit. ne agnoscat. Corp^{is} ante temp^{us} destru
 it 2 aīam infiat. s. infirmitates 2 mors an
 incepeftra nisi ex nimia ciboꝝ copia 2 fifti
 muliez usu. deum delude credit. ete delitit
 vos meritos. Pro corp^{is} obliuiscim aīam 2
 ecce corp^{is} simul cum aīa destruet ante temp^{us}
 Et ita gaudete uocandam 2 letamini in hoc bre
 uissimo tps spacio. q. hēt ut p^{ro} modit cū dya
 bolis sine fine tps lugeat. Quid p^{ro} nō
 diffide f^{er}gisse. destrūta pmuet ne forte vā
 disparat nobilitas nō sit qui vos excedat ut
 in infno detundam rapiat 2 ofusione. Vbi
 diuina vbi deliata ferula vbi vna paspa
 melle mēta 2 aromatibz p^{ro}ata. eplemini et
 mebrāmini. nō eū p^{ro} mortem amplis fūet
 s. cum diuice qui cotidie splendide epulabat^{ur}
 in torniet^{is} ghemalibz gustam aque nūmū p

operabitur ut hinc poterit. Ague solana dicitur in
 luxurias explete voluptates semine in corrupcionē
 ne de corrupcionē colligat diuinā semētiā. q̄
 iustis dabit ille iudeo in magno Iudicii die di-
 cens. Ite maledicta in igne eterni qui ipam est
 dyabolo & angelis eius. **H**ec cor lapsuū si cū
 talem tibi cogitas ē. cur ob hinc mundi pua
 solana iuuicē p̄māz atō formidat si illū expec-
 tas diem tam horribilem & crudelem. in quo nō
 solum de luxuria desultu & ebrietatibz conuessa-
 tionibz & de tota tpe amisso quo dixisti. s; etiā
 de quolibz te oportebit cogitatione dāna dno red-
 de rōnem. Cur nō emēdat cur morat de die
 in die miserū q̄nti ad dnm. Cur vos nō maloz
 nō penit. Ecce mors propeat ut te cōterat de
 noctu q̄ currens. ecce dyabolo se ip̄at ut te
 rēpiat. ecce diuitie tue tibi deficiunt. ecce her-
 mes corp̄ q̄ tanta emittis diligētia exspant
 ut illud redant. quousq̄ itez quiescimus nō cū
 illa p̄māz penas habeat infinitas. quid erando
 in q̄mo p̄tū iua i dānicatibz penis solana diuis
 gloriāz & cor tibi planca nō iuētes hinc q̄ hinc
 nō sūt. s; si vera querit gaudia. ad illam celest-
 rem gloriā prospera ad quā factus es ubi ēte
 illa vera sūt gaudia q̄ nec oculo vidz n̄ ams

audimur ut in cor hoīs ascendit. Dimittite queso
ardua et montana ne frē salens eterna et
perpetua. s. quid de hīs qui nec dei timore n.
amore n. more n. tormētō subsequētia tūre
a patris cessant si consolent ut si. apat pua
agere non pnt. dicam be be miseri qui hic 17
det quia plūget. De qui ista opat ppaia qz
vobis tūit sustinebit tormēta infernalīa. eae
vob modica restat tpori implete mēsuras ma
haard vnae ne veniat sup vos omīs indigna
tio diuina. fruarū hō tpe pno mīoas edreual;
plūs et cōtōmbz choreis et patōmbz n. vacū
ptēre corpū dimittat et moramū ne viūt. Con
gāte filius vris honores diuicias et potēnas.
vram auge nobilitatem et famam ut et dā pos
sint filij q fecist exple. qmū cū illis parit et
in ifno ampliora pacemim crūamēta. forte
quis dicit benignus ē dūs et misericors qui oem
pārem venientem ad se rapit et indulg. Ver
quidem hō cē ofitor. benignus ē em dūs q
credē et dūcūqz ppe ad se odecē redēnta.
Nōne benignissimus ē dūs qui tātas tollent in
iurias a pāribz dāns eis quo spaciū ut emē
dent. sed hoc nouer qz scid benignus ē in
tollerando ita iustū in puniēdu s. forte qz ita

dicit qd dicit qui totu qd dicit male & fecit i arti-
 culo morte accepta pnia a deo deiam obtinebit ..
 Heu qd sana suspicatio & pla medicus dicit de actu
 multibz homin quoz mala sunt qd dicit mecat a deo
 hie indulget & dicit. hie totu in parte gemit & em-
 trit qui nō dicit hie nō agnoscit nō de eo audie
 dicit nō se peccasse agnoscit nō quid pnia sit nisi
 forte dormiendo noime totu ad huc in pstantibz inoduz
 negentis que angustia pnie filioz qd desit qd
 infirmitas conuenit qd dolor diuitiaz & palu bo-
 noz acuat. ai eis nō posse frui aplius se cernit.
 qd accipiam deo accipit penitentiam qd nō accipit si
 ad huc se posse sumari ardet. **C**erte de con-
 eludam qui dicit sumo ē & Iuuenie deū offendere
 nō formidat i morte nō melior diuina obtine in-
 dulgentia. Tunc dilissimū fili ē pnia qd solimū
 qmē accipit qd si hinc amplius nō posse cernit
 qui si ex infirmitate qualestet peior qd prius fuerit.
 Eius nō modicos pecuniosos accepta in morte arti-
 culo pnia obtulisse corpore & peiorasse dicit. hoc
 tenes hoc dicit pnia hō multiplica copienū dicit
 qd ei nō longū ē finis. cui mala qd sunt dicit. qui
 pnie nō timuit si mūdi dantialibz somp dicit
 Prosa inquit pfecta in cōspicu dicit. & mors pnia
 Pessima de fortitudine. cccc

Et ideo filij fidelissimum acerrimum potentia: et est
filij potentia: et nobis horum miserorum dicitur: potentia
sequi vestigia. Quorum iam timore dicitur misericordiam
et misericordiam esse quia non dicit lingua tenere potentiam
formidat in operanda iustitiam. qui enim propter iustitiam
persecutionem patitur beatus est et deus sibi erit et si mori
tunc beatorum. Propterea neque est in spiritu domini quod sit
omne. Si corpus dicitur tenere in christo. mortem noli ti-
mere pro christo. Non enim illa potest sustinere pro christo
quod sunt condigna ad futuram gloriam que reve-
labitur cum apparuerit gloria nostra que scriptum est
et non super terram. Non speret mercedem qui non
laborat non sufficit christiani nomine si christum non
nunciat christum fructum christum. ille qui dicitur quod dicit
dolum sequitur. quoniam in christo omnis non est sed
autem christi. Inquit illud beatus Iohannes evangeliste. undique
quod autem venit. unde autem autem christi multi facti sunt
Vos ergo regnate cum christo patienter cum christo. si christum
dominum et regem cum natum est super omne natum. oportet pati
ut ita nunc in gloriam suam quod fiduciam habe-
mus nos nunc sine labore. Quod si stulticia sumus
et tardi corde ad credendum hic gaudeat cum solo
et pro regno cum christo. dicitur unde ingredimur
seruus superfluitate omnia vestra dicitur et gemitus

mirabit. Ille uerum iste crapula & luxuria plenus
 ille in cruce pro ipso moriens iste in lecto delicate dormi-
 niens. q. d. n. n. non factus seruus factus. p. m. h. d. n. e.
 sed dei filius regnum suum. si aliter q. d. libiturnus
 erit p. t. t. b. h. e. Hic factus filius hominum non tunc in-
 dicantes neq. q. d. d. e. t. cognoscentes. dicentes
 bonum malum & malum bonum. reuertimini ad cor
 & venientes audite me & narrabo vobis q. d. audiri
 & cognomi & p. r. e. m. i. n. a. n. t. i. u. m. n. i. c. h. i. n. o. c. u. l. t. u. m.
 a filio hominum. Adhere deo bonum e. & sicut
 ille ambulat sicut xpc p. n. o. b. m. a. t. r. i. m. s. u. a. p. o. s. u. i. t.
 sic & nos si op. e. t. e. p. r. o. d. e. i. t. a. t. e. q. d. i. p. s. e. d. e. i. t. e. d. e. b. e. m. u. s.
 m. a. t. r. i. m. s. u. a. p. o. n. e. Q. u. i. m. a. t. r. i. m. s. u. a. a. m. a. r. i. t. h. o. c.
 m. u. n. d. o. p. o. t. e. r. i. t. e. u. m. x. p. c. p. n. o. b. p. a. s. s. u. s. e. s. t. n. o. b. i. s. i. m.
 q. u. e. e. x. e. m. p. l. u. m. u. t. s. e. q. u. a. m. u. s. d. e. s. i. g. n. a. e. i. u. s. n. o. s. e.
 c. o. g. n. o. s. c. i. t. x. p. i. a. n. i. q. u. i. p. x. p. o. m. o. r. i. s. e. n. o. i. u. e. n. i. t. i. p. a. r. t. i.
 t. u. m. q. u. i. x. p. o. m. i. n. i. s. t. r. a. t. x. p. i. m. s. e. q. u. i. t. d. i. c. i. t. s. h. o.
 q. u. i. s. o. l. u. n. o. t. e. & d. e. b. e. t. x. p. i. a. n. i. e. s. f. i. d. e. m. x. p. i. h. e. s.
 & p. d. i. c. a. s. b. o. n. u. m. e. s. i. d. b. i. o. p. e. r. a. f. i. d. e. s. s. i. o. p. e. r. i. b. u. s. m. o. r.
 t. u. a. e. s. t. V. e. r. e. d. i. c. i. t. u. m. q. u. i. x. p. i. m. t. i. m. o. r. e. & n. o. o. p. e.
 l. a. u. d. a. s. n. o. n. n. e. g. a. s. q. i. s. i. q. d. i. c. i. t. a. r. d. e. r. e. s. s. a. b. i. t. e. e. s.
 t. i. m. e. r. e. s. & d. e. p. a. c. e. d. e. r. a. m. d. a. r. e. s. & s. i. a. r. d. i. s. &
 m. a. l. e. f. a. c. i. t. c. o. r. u. p. t. o. p. u. n. i. e. n. d. u. s. e. s. n. o. u. e. p. a. t. r. i. m. q.
 f. i. t. e. x. e. t. e. r. n. a. m. a. l. i. t. i. a. i. f. i. m. i. t. o. p. e. i. u. s. e. p. a. t. r. o. q. f. i. t. e. x.

ignorantia. p̄cume angelus p̄cume homo. alter po-
tuit. Semiam inuenit et alter non. qui de te ille
ex p̄p̄a malicia et h̄o ex suggestione dyabolica. Et
forte dicit. et ego similit̄ suggero de p̄c̄o dyabolica
an. deo patitur me temptari. nō peccarem si fraud
non foret dyabolica. Ad q̄ ego dico. quid miser
mereris p̄mū si nullum habes p̄hū. nōne ter-
restre miles ad om̄e se exponit periculū ut
suo ^{regi} placeat. Nec est illa tibi p̄t̄ ee excusa-
tio. si te temptari dyabolica dicit suggestione p̄c̄o
zulle. q̄ illa tibi nō ē occasio que illi. Vnū solū
habuerat p̄ceptum ut de ligno nō quideret. nō
dū q̄ forz dyabolica suggestio noceret n̄ q̄m̄
p̄m̄ deo displiceret faceret. et tu ut dicit nesci et
b̄y credis. et tot̄ in h̄ia facis p̄c̄a et quidē q̄cludam
qui tales sunt xp̄iam diligunt eū in ore suo et
l̄ngua sua m̄c̄ant̄ ei. Cor autem eorū nō est
rectum cū eo n̄ fidem h̄nt in testimonio eius. si
que diligit xp̄m. si quis d̄ct̄ est xp̄iano. et
sp̄ualit̄ p̄c̄os et m̄ochus in quo tam̄ in specto
r̄lnet p̄c̄o nō solū abrenūciat om̄ia q̄ possi-
det s̄ etiam abneget semetip̄m ita ut totū sit mor-
tuis mūdo. q̄ nisi granū firmū calens ī t̄rā
mortuū fuit xp̄m solū amare. Qui mūdi

Vult negotijs mortuus est deo. **C**onem namq; horum qui
 cape sunt pffionem z tene oportz ita mortuū ee mūdo.
 ut tamq; mortuus nichil de seclibz rebz sentiat. Ita
 ut omz aplo dicat. mīa gūfano in celis est: neq; vno
 ego. nam nō ego. Vnū autē in me xpc. idēto qui de
 iusto ē. vitam hanc que mors est nō metuit amitte.
 Et vitam que xpc ē duleat iuenire. eos qui occidunt
 corpꝰ nō timeat qz animꝰ nō pnt occide. Sic tribula
 tiones que cito labimꝰ sustēat. ut gaudia que sine sic
 manēt. heat hꝰ salimꝰ via qui imꝰ ad celi patriā. ēte
 sꝰ alio possz uti trannte. in toto mēdix fierz deus. non
 em̄ verba que vob dico accepi ab homīe. neq; p hoꝝ
 didia. sꝰ p euangeliū sꝰm. Itaq; cū oportz p multas
 tribulaciones acquirē regnū dei. Erunt in via qui p
 diuitias z delicias festinat ire. signū māifeste dīpna
 tōnis est in hoc mūdo sua dīplicita assequi z a mū
 do diligi. qꝰ deꝰ diligit hos sepe corrigit z castigat.
Sed in mūdo gloriari oportz. libentꝰ gloriemꝰ in tribula
 tōibz: adūstantibz vꝰs pmissit em̄ hec discipulꝰ suis.
 qꝰ diligit vsq; in finem in signū pꝰpue dīctōnis. cū
 in vltmā cena dixit. Amen dico vobis qz plorabit z
 flebit vꝰs mūdy autē gaudēbit. Mandate filij mei
 dilapsum cū odit vꝰs mūdy. desideate conuulcias z
 opprobria ab hoībz qz bñ erit cū maledixerit vobis

2 perfecta vos fuerint 2 dixerint omne malum ad
uersus vos merentes propter filium hominis gaudere
et exultare. quoniam si vos odit mundus merces vestra co-
piosa est in celis. Unum in vos infringere totum iste
mundus. scilicet quod de mundo non est quoniam si de mundo est
mundus quod secundum eum est diligere. *De paupertate. patientia habet*

Patience gaudium consistit in multa hinc in seculo
obprobria 2 aduersitates. scientes quod fortitudo 2
patientia ex ipso oriuntur. patientia autem proferunt opus habet
quod dantur autem virtutes in hoc per patientiam nunquam
unum quod ignomiam qui tenentur sunt virtutes sine patientia
autem in vasis fictilibus ponat in secula dicebat salua-
tor patientia vestra possidebit autem virtutes. **F**ortitudo
quod patientia est patientia. Vir patientis fortis est autem qui pati-
ens 2 fortis est secum bona sequitur. Dicit proferre
proferre. seruate patientiam in mente eorum cum tempore est exer-
cere in operatione. Est enim patientia velum quo in hinc
mundi procellis naves nostras quotumque flante vento se-
cure nauigat nullum timens periculum. nullam vim
ad videntem vel adiuuam proferunt granulosa alba quod
uocat. *de misericordia* **E**stote misericordes sicut 2
propter noster est misericors qui pluit super iustos et
impios 2 solem suum oriri facit super bonos 2 malos
Iudicium sine misericordia fiet illi qui non facit misericordiam

misericordia sup exaltat iudiciu. si no misericordia
 de corde dno illis qui offendunt eos nec pr dexter
 remittet vobis. frustra petit misericordiam qui
 alius denegat misericordiam. sustinet magi apostali
 si quis vos in seruitute pdigit si quis in faciem
 vos edit hic vna stabili vntu hic tota merces
 z pmiu. ut amicos diligamus in deu z inimici ppe
 deum. seruis ille negi accepit nra. gseruo suo de
 mgnat misericordia z io meruit hic seruitorem
 iusticie. Iusticia sy nra crudelitas e z ideo iusticie
 nra misera e. lex tota nra in nra. ppe pmiu
 poterat q nos dampnat de iusticia qe sua sal
 uauit misericordia. qua ppe qui nra no indiget.
 xpianu no est. Impossibile e hominu misericorde z pmi
 pmiu no placat diuina. ha misericordes qui ipi
 miam gsequunt. sacerdos z monich9 pmpue sine
 nra e nauis in medio pelagi. vndiq psona. ha
 na religio e q cum nra. puz pcedit ee habitu dif
 ferens a secularib9 z concors vna. Non vestimur et
 ordne solum e opus sacerdos z monich9 sed vita.
 heu quid dicam sepe ex magna habundancia isticie
 multa loquit. Ecce mudo vndiq fuit mona
 ps z sacerdotib9 z tñ ita sunt alias pparissim sa
 cerdotes z monachi q vno de centu vno xpianu
 bang. nulla ere in mudo cum crudelis bestia e q
 mal9 sacerdos ul monich9 na corrigi no pnt

nec veritate dūq̄ audire p̄t. et ne breuē diuinam
omne p̄eminz malicia. Sicut hii tales sacerdotes et
monachi solim habimz et notē quoz vana ē religio
Religio munda et immaculata apud deum et patrem
h̄ est. Existēte pupillo et viduo in tribulacōe carō
et immaculatum se custodiē ab hoc seculo. Neū q̄tū
in quibusdam spūalibz habimz et notē creuit cupida
tas. Sicut ne verū diuinū cū huius spūalitatē ē aua
ritia. Qui t̄c sunt lupi rapaces in bestimet omū
Ubi sacerdos et monachus est et sine misericordia ab
eodem plus q̄ a serpente fuge. Sicut et nonnulli q̄
totū suū fructum existimant ecclesias et mōstia mūdo
modo et ope ex pauperū mercede edificare. in quibus
tanta viz cupiditas ut fructū et omnia sibi desint p̄uē
ibi cor ibi mētē ibi p̄ sua cogitacō est ut aliena pos
sint exsoluē maripubia. Hos tales saluator mā
pans. De vob̄ inquit qui edificat monumētā p̄
phicacō. Ecce qui mōstia edificant ecclesie mūdo arti
ficio aptant bonū vident op̄ fē. **S**ed sicut mūdo
pauperū faciunt bonū ē. **U**is ut op̄ tuū plu
teat deo fac ut de hoc pauperes gaudeant q̄ replū
ē carnis deo q̄ hōt. Templū dei est vos inq̄ ap̄tū
Sicut pauperū manū tribuis cū dicit in suis mō
tū subuenis cū errant ad diā rēon duc. **Q**uod
admirabile et deo gratū templū edificasti. **F**rauge

esurienti panem tuum. egens dices qd induc in domum
 tuam. cum videris nudum operi eum & carum tuum ne des-
 peas. Nemo se excusans dicit non habeo quid pan-
 peris fratri tribuam. si destituerim vel aliquid aliud ex-
 tremam possidens naturam & pauperem indigentem non
 subuenis fratri tuo & fratri. Sumus filii dilectissimi & de-
 iudicibus solimus dispensatores & non possessores. si quid
 superfluum quo aliter frater exeat possidemus futurum
 imo opus est qui frater ex inopia & naturam. iste tunc
 ultra naturam utitur qd remanet dixerunt qui fame
 pereunt ille dicit frater fuit. Iste tot qd non donat
 patientibus naturam. Dices forte miser. meo est. nam hoc
 mei dimiserunt michi frater. Sed si hoc tibi tibi dimit-
 ferunt frater quanto tibi poterunt dimittere qd frater
 non erit. aut si frater iniquus est quis dedit tibi.
 Quid in mundo scientes apertauerunt. quid viderent
 secum ferunt. Certe que pauperes possidemus in die
 Iudicii coram oculis diuine iusticie dicitur ex
 clamabunt. qui frater ante audientem audiat. qui in
 non dicit credi. heu qd sunt senectus. cum diuine sue
 miserunt in exstremam. lex nostra hoc precepit ut qd
 ab aliis desideramus aliis fratramus. quid aliud lex dicit
 predicat. ac euange^m predicat dicitur quid aliud in-
 firmat. Sed coram deo iudice erit testis. quid
 dicam frater qui solum lapides & muros

ergunt in altitudinem quae est cor et cogitatio ne huius
modi oculis opus appareat laudet edificium et totum huius
sua arbitrantur iustitiam. Sunt etiam aliqui qui de
rupinis et pauperum sudore oblationes et victimas deo
offerunt. tales oblationes ante diuinam clementiam
non parum sunt abominabiles quia tam insipiens
est ut non intelligat quod terra edificia non cedunt ad
dei gloriam sed ad mundi pompam. sed si quis dicit
quod dicit non est bona edificare monasteria ut inde
horet deus. ad quod ego. bonum est. diuino pauperum diu-
lenam non sunt passi nec impellent deum quod hoc
Quomodo possimus edificare domum deo placitam ut sciamus
eius ex aliis peccatis. de quibus pauperes plerumque
qualis iusticia potest esse mundare mortuos et proleuere
diuines et de indigentia pauperum offerre deo. et
si hoc deo placet iusticia foris foris violente et si hinc
a nobis bellum oblationem quae fieri in peccato est si
deus dupli- potest placere suo de malicia

Qua de re filii dilectissimi deponentes omnem mali-
tiam omnem dolum et simulationes et inuidias et
omnes detractiones non gemis infirmes rationales sed
dolo. lac concupiscentie ut in eo crescat in salutem
Si autem gustat quod dulce est deus de si non est sicut
parvuli non mediet in regnum celorum. pulchrum videtur
pulchrum mulierem non delictum. precosum dicitur

utuens nō desiderat. in iracundia nō p̄senerat. Des nō
 recordatur nē adit p̄senti sequit̄. m̄m̄ nō deserit. Et
 ideo nullus se regnū celoz cogitet attinge nisi hanc
 p̄uili inortēā z simplicitatē m̄tali studeat. id est as
 tuatem h̄e. m̄dum spezie. fratrem dilige. z in gre
 mo m̄ris ecclē semp mabe. **E**xpone das dilassi
 mi filij decorem honōm. z induite das armatura
 dei ne possit st̄de. **O**mnis insidias dyaboli **D**ya
 bolo nichil in m̄do possidet. **E**xpoliati s̄ m̄dus
 rebz manētaneis z cito delud̄ d̄mbra laboribz
 cū m̄do pugnet. **Q**ui onerato destibz cū m̄do
 luctat̄ cas ad terram deiat q̄ vnde tenent̄ h̄. **I**us
 firmē cum dyablo dimicet. **D**estruēta p̄uice ne
 succūbas. **T**errēna om̄ia sūt quedā corp̄ m̄du
 mēta qui plus possidet cito d̄m̄et. **A**rma d̄ā
 pugnat̄ sūt. castitas pacā h̄militas z caritas. h̄e
 sūt arma adūp̄ despicias dyabli quibz si m̄m̄ia fu
 erit accēget fornicat̄e lumbas d̄ros z volentibus
 luxuriā d̄m̄. fornicat̄o z decore indūmētū d̄m̄ vit
 z cū erit in plus ridebit. nō t̄m̄elac̄ a frigore
 m̄is z h̄m̄m̄itac̄a cū domo d̄ā s̄m̄ p̄erā q̄ d̄ r̄.

Expone dyabli luxuria. h̄eu q̄ illa m̄ffiat
 d̄m̄phat. nō ē aliud p̄am̄ quo torēt̄ dyabli
 d̄ictor existat. **F**ugite luxuriā. nā sicut d̄rgini
 tas h̄ot̄ angel apuit. **I**mo plus cū angelū sūt
 Ita luxuria h̄ot̄m plus q̄ despicat̄. z ne ita d̄m̄
 multo peio om̄i bestia effiat. **D**e nullo alio legi
 p̄cō d̄m̄o d̄xisse p̄m̄tē f̄cisse h̄ot̄m. **H**ec

luxuria

hmodi fite opera. corpus debilitat. & q̄i p̄ eū morte
destruit. famā demigrat. mactubia dancat. furca
instruit. homicidū canpat. mēoziam ebetat. cor aufi
oculos dermissis hoīs recat. & p̄ ceterū manū dei p̄uo
cat. Ex radice gule orit̄. p̄ nullo alio reatu tam
māifestam iusticiam coecant deo s̄n̄ mā ḡitām p̄
isto. p̄t̄ hoc nāq̄ legit̄ pat̄m deū mūdo induisse
diluuū zodomam & gomozam combussisse. & multos ali
os homines meremisse. Hec recte dyaboli. si quis
hoc capient nō cito soluent. in isto tam ḡm̄i p̄he
nemo p̄t̄. Vnde nisi fugiat. uena p̄t̄ firmit̄ p̄
durāe nisi carne domet. **I**tem dno dicit̄ ignē
port̄ in ḡmo. Nolite mē aplūs mēbrari dno
in quo est luxuria. hoc plū nō sustinet̄ nisi in
abstīnētia & ieiunio. Vm̄i uoz. s̄ plus tēplo Sul
tus mulier. Mulier dyaboli sagitta ē qua in dno
iniam hō cito t̄nt̄. Nullo in hoc confidat. Vnde
si scīs es nec t̄n̄ securus es. mulier dno p̄iosam
nam capr. Rūq̄ abscondē p̄t̄ hō ignē in sinu suo
ut destrūcta ei nō ardeant. aut ambulāe sup
prunas & nō s̄duēt̄ plante ei. hō & mulier ignē
& palea. Dyabolo nūq̄ insufflāe cessat ut accendat.
Vnde p̄m̄ nūq̄ fiet. Vltor nisi fugiens. nūq̄
a dno cum mulie s̄nt̄ longa colloquia sola nisi
loqui nisi s̄nt̄ m̄ritas. Vir mulier cūcta p̄p̄nat
inimicula & blandula verbula si nō dult̄ luxu
rie capi saguis. tanta s̄nt̄ me dno & mulierē
tūrtas ut aliter alac̄i nōnē nesciat. **P**urim

iam scissim acciderunt hoc vicio pro sua securitate.
 Vincat filii si in alius peccatis timentis est in isto
 multo plus. **S**ed de dicam hodie sub spiritualitatis
 nomine nomen fornicationis genus a pluribus. heu quid
 proferam hodie non decondant hoies qui hinc glo-
 riantur cum malefecerint. aliquant in antieribus dixit
 decondia quamq; pua. si in habs ita hec treant ma-
 licia. ut ille puer suspiciens qui hinc docti non e-
 and plura et sua festiuitas he omne predicatio ob
 hoc frequentant eas ut mulieres videant et cito
 deant colloquunt. quare in luxurie amplius crescit
 appetit. sed quid vir miser gloriari in malicia
 ista forte quod potens es iniquitate. **C**enuplo pec-
 cas quod mulier. mulier mollis et tu fortem te conf-
 tinas. illa in domo sedet. et tu vagando mille milia
 eam illigas. et aliquid cogis ne di fiat. hec tu facit
 quia deus tuas. tu cogitas quod sit tibi simile. si deiet
 tempo quo arguet te. et statuet contra faciem tuam
Unde filii estote prudentes sicut serpentes et
 simplices sicut columbe et pugnate viriliter cum
 antiquo serpente. sunt lumbrici viri pincti et lu-
 terne ardentes in manibus viris et tunc viriliter agere
 et confortet cor viri. quoniam qui debellabant vos timetis
 et in deo facit virtute. et ipse ad nichilum adducit tribu-
 lantes vos. **C**redula mei diligite iurem vos
 non enim accipi hoc ab hoste. sed a saluarde. **H**oc inquit
 preceptum meum ut diligat iurem. in sola enim dicit

om̄ virtutū bona consistunt. **S**icut ex una radice
multi exunt ramuli. sic ex caritate om̄es gn̄an-
tur virtutes. si lingue hom̄i n̄q̄ ap̄tus loquar. 2
angeloz si auem habuero prophetiā 2 nouerim
misteria om̄ia 2 sc̄m̄ sc̄m̄ 2 si habuero oem̄ fidem
Ita ut m̄ores r̄ufferim caritatē am̄c̄ nō habed̄ in
sm̄. qui veram caritatē h̄ benignus est 2 pacēs.
Ille veram h̄ caritatē. qui nō tantū proximos diligit
p̄ affem̄ cognationis 2 carnis. sicut cotinū 2 publica
in f̄iunt. s̄ qui ita diligit unū s̄m̄ am̄c̄. in hoc
s̄no p̄t homo cognoscē si manz in caritate. si ip̄s ab
eo diligit qui ei aduersus. **C**erte hoc q̄ plurimū
aduertendum ē. s̄nt q̄ plurimū qui diligit s̄ male.
In tantū em̄ aliquid diligit q̄ dilcōnē dei perdit.
Qui aliq̄ sup̄ deum diligit deo nō s̄m̄ digni.
in aut̄ virtutibz equit̄ r̄pantia. Virz p̄ dult
mediū. nimis diligit malū ē. s̄ ut n̄s cogit et
ligē bonū est. om̄is dilcō q̄ nos vitanda ē. p̄t in
m̄iam dilcōnē aliqui in luxuria r̄ciderūt. aliqui
in r̄ndum deuenerūt. multa orōnes 2 dei obsequia
dimiserūt. hoc uat̄ sup̄flans amor. ut q̄ diligit
p̄ vidē velle. **F**am̄ 2 stultus amor ignorat
siquidē 2 iusticiā 2 v̄ritatem. r̄oue aut̄ modū nescit
neq̄ aliud cogitāte p̄t q̄ q̄ diligit. amor ille nō
accipit d̄i ī possib̄ solutiū neq̄ ex difficultate ī
mediū. impossibile ē hoīez qui talem h̄ amorē deo
posse acceptabiles orōnes f̄e. hic amor nō ē car-
tas s̄ est stulticia. om̄es m̄is debemus diligit f̄e.

sciend nos metipos. ita q̄ dicit nō diligunt. p̄m̄ie inabitac
 ritas est. plus meliorem dilige m̄m̄m̄. **D**ic diligendi
 sunt hoīe ut bonitas exaltet. Sim̄i d̄m̄ p̄c̄. Ven
 caritas exigit ut d̄m̄ diligam̄ ex tota corde ex tota m̄e
 te & ex totis viribz n̄ris. & ita singulat̄ q̄ cū d̄o nichil d̄
 diligam̄ nisi q̄ ad d̄m̄ p̄m̄z. & p̄ximū n̄m̄ sp̄at̄ nos
 In d̄nobz h̄ie mandat̄ tota pendz lex & p̄phet̄. **D**ni s̄
 caritate ē sine d̄o ē q̄ d̄o ē caritas & caritas ē d̄us.
 qui manz in caritate in celo iam cepit habitare. In celo
 est d̄na caritas om̄im̄ h̄ōz. Sibi caritas d̄ni ē ubi
 invidia nulla ē. ubi ambicio nulla cognoscit̄ nec mur
 murat̄ n̄ d̄nario n̄ d̄ensio s̄ ē om̄ibz d̄na & ead̄m
 voluntas. **H**oc scire fratres q̄ si nō habet caritatē
 p̄fatu sub dyabolica p̄tate est. nec d̄l̄ d̄us d̄obisp̄
 habitat. & qui s̄ d̄o ē in inferno est. **A**d d̄m̄ p̄d̄l̄s
 s̄m̄ filij mei. horoz d̄os d̄m̄ temp̄a habet. ne d̄vacuū
 dei gratiam recipiat. **G**ratia dei om̄ibz d̄ata ē p̄mor
 tem filij eius. d̄m̄ t̄pe illo brevissimo d̄m̄m̄ sem̄
 nemo & p̄modū suo t̄pe moremo. **B**reves dies hoīe
 s̄m̄. p̄d̄it̄ d̄cl̄nd̄ a t̄xente d̄na n̄ra. camp̄ s̄m̄ mox
 d̄m̄. cū morans fuerit h̄ō nō simul d̄scendit̄ cū ip̄o
 gl̄a d̄m̄ om̄e. d̄m̄tes in bonis q̄m̄s in m̄m̄is d̄m̄t̄
 dies suos. & in p̄m̄cto ad inferna d̄scendūt̄ op̄a oīz.
 h̄is sequūt̄ ip̄m̄. **C**lar̄ ē ut hoīe cui mala s̄m̄ s̄m̄
 d̄na bona s̄m̄ mox. **H**ic bonū s̄m̄ malū t̄pe s̄m̄
 mus. illud idem p̄ s̄m̄ mox d̄d̄m̄m̄. nō expecte
 tis q̄ temp̄ istud acceptabile ē. d̄m̄ lucē habet non
 ambulat̄ in tenebris. qui ambulat̄ in tenebris n̄p̄
 quo d̄cl̄nd̄. **L**uc̄ d̄na op̄e ē qui lucē in tenebris & il
 lumina om̄em hoīem d̄c̄ntē in h̄m̄e m̄d̄ū. ne

ergo filii dicitur sinto 2 tenebit eos non comprehendunt ad
ad xpm accedentes. lapides dicitur ad hostes quidem proba-
runt. a deo ad electum 2 ipi tunc lapides dicitur impediat
min. Et in omnib; exhibeat eos mentes tunc eius mi-
nistros. in multa patientia. in tribulationib;. in naturalib; in
angustis. in plagis. in carcerib;. in seditionib;. in laborib;
in vigiliis. in ieiunio in castitate. in pna in longuitate. in
fratritate in spiritu sco. in caritate non facta. in verbo ve-
ritatis. in virtute dei. **De mendacis 2 verbo otioso**

Du sic me vos mendacium. omnis vir mendax ab his-
tominabilis est deo. est enim deus veritas. 2 veritatis ad-
fatis mendacium. Omne fugat verbum otiosum. de quolib;
enim verbo otioso 2 vano reddens deo in mem. Solentia
diligat. ubi est multiloquium ubi frequi 2 mendacium
ubi mendacium ubi peccatum. sermo iudicat qualis est homo in
ore sacerdotis vel monachi nullum dicitur sic verbum in
quo no ponat xpi nomen. semp divina ruinet legem
Item qui in lege dmi meditantur die ac nocte no abice
in consilio impiorum nec in via peccatorum. erit tunc lignum
plantatum secus decursus aquarum cuius folia non decidit sed
dabit fructum suum in tpe suo. 2 omnia quecumq; fuerit pp
prosperabunt. Terte multum nocet huius mala societatis. ad
efficit homo qualia societate fruit. nunq; cum agro dicitur
habitat. **Vir castus tunc impuros societatem auferat.**
plusq; impossibile pntes dicitur diuiciis in bonis permanere
operibus. qui male ad assidua conuersatione dicitur. Omnis
sco se me pntis est 2 cu dno innocente innocens est 2
cu electis electus est 2 cu quibus peruenit. Quod enim
mala nocet quiescit ita bona prodest. nullus potest hinc com-
pari resurrexerit qui bona dicitur societate dicitur iuuent

divinis affluat. ecce vera dicam. p rarym. homo bono vel
 malo efficiatur nisi ab honesta causa. **Q**ueri et tamq
 tabula in qua nichil pictum e fore dicitur. illud ergo q a honesta
 recipit. dicit ad honestam retinet sine bono sine malo. sic
 raro enim iuvene iuvene habuerit. nam ignis si apponatur
 igni calidorem no extinguit sed emittit. **H**omo dicit q dilate
 sapia se maiori caute e sapia solus existit. alioquin si sibi
 simili paret assidua honestate de stulticia in stulticia riam
 dilaberetur a **De iuramento.**

Alte omnia filii mei nolite iurare omnino neq p cellu
 neq p terram neq p aliud qcaz iuraverim. sic aut
 sermo dicitur. est. e. non. no. in cuius ore freques sonat iura
 mentu. in ipso hodie pua e dei cognitio e dilao. **S**i no est
 p iuro deum ee nego. **P**ropterea cum dei prohibz. no affirmas
 dei nome i danti. **O**rdinis iustae continentis. multum
 dicitur freques ordo e devota oratio hoiem a terra subleuat
 ad celestia behet. e facit hoiem cum deo loqui. e gntis ad eade
 abimz. dūno sic devota e mixta cu lacrimis. **M**ultu dicit
 ordo freques conspersa lacrimis ad promouendum diuina
 clemenciam. ad exauditione dūficiu. obtinuit exequas pta
 gntis a dno sine lacrimis e orōmz ut muerz sūas q
 dixerat. libeant deo suscipiam a iudicio dno mozt. **P**rope
 orōnem e lacrimas. **O**rdinis helix celum dedit pluviam
 q clausum fuerat tridns annis e sex mensibz. si quo egit
 peccat a dno orōmz e lacrimis in fide nichil dubitare
 qui fidem em. **S**erum h. ut gnti smapis quidq peccerit
 fiet ei. ille idem dno e dūces in omibz qui tūc orat et mic
 est. spes nra e gaudiu nrm. cogitatio nra e omne deside
 riu nrm sic semp deo. qm eo ipso e in ipso e p ipsum sūt
 omnia in quo dūmno p que morimz e sumo. sine quo pe
 nitus e omnino nichil sumus a **T**an filii mei non

multa loquar vobis enim venit enim hora ad quam natus
sum. Hac conditione hinc veni ut eptem. nunc natus
fuissem si mori non debuissim. **S**uo pprio no pepererat
deus filio. sed pro omibz nobis fecit ipm mori in cruce
stipite. **P**rimo mortem mors nra mortua est. nemo em
vrm sibi dicit sed nec morit. **T**unc em dicitur dno
dimitto. sive morim' dno morimur. sive ego dicitur
sive morim' dno sumus. in hoc em vocat' xpc dno et
nos 2 mortuos. si em xpc mortuus e. cre no seruis e
maior dno suo. idcirco 2 nos moriem'. si em resurrexerit
habemus spem firmissimam q' 2 nos resurgemus. 2 si
xpc sic resurrexit ne amplius no moriet'. cre 2 nos
p' resurrexerit nram nunc moriem'. sed semp cu
xpo in gloria stabimus. **E**um em mortuus fuit
xpc. **S**ed q' n' simul mortuus est. ne destrueret
corp' pat' ut fieremus dno cu illo. idcirco si resurrexit
xpc 2 nos resurgemus cum illo q' sumus nra
eius. si autem xpc no plene moriet' 2 nos similiter.
quo quide filij dilactissimi mei si nunc moriet'. **E**redo q'
redemptor meo dicit' 2 in nouissimo die de tra surrescit
turus sum 2 rursus circumdaber hac pelle mea 2
in ista ppria carne videbo ipm saluatorem meum
que dicitur sum ego ipse qui nunc loquar hinc que
nunc cernit morientem 2 cre no alius loco mei. 2
isti vri oculi mei quibz vos video cōspecturi s't
Vnde dilactissimi filij mei videte quo caute ambu
letis 2 no q' insipientes s' ut sapientes. 2 nolite
sedm carnem ambulare. q' si sedm carnem ambula
bitis moriemini. s' si spu ambulantes scilicet carne

mortificatione. nunc mecum exultate. canate et psal-
 lite. abiate de fletu fletu et tristitia. spergite cinerem
 de capite vobis. iubilate deo. et psalmum dicit nati-
 vitate gloriam laudi eius quam sicut dicitur in psalmo
 et igne et ecce nunc Judas me in refrigerium. moribo
 in domum domini ut reddam vota mea de die in diem
 .. O quam lucet et michi mori. quam dicitur meum deinceps
 opte erit. ete terrestri domo hinc habitaculo dissol-
 ut ne alia succedat non manifesta habitatio et na t alio
 Sae quod morle t de pimentu exoz ut eternu indu-
 ae. hincque pegrinaty sum iam redeo ad patriam
 ete braviu capio. pro quo in agone cucurri ecce
 portum attingo que tanto desiderium desiderio. ecce
 de tenebris ad lucem. de periculis ad securitatem de in-
 opia ad divitias de plio ad victoriam. de tristitia
 ad gaudium de servitute ad dominium. de reali ad p-
 petuum. de fetore ad odorem suavissimum de hor. hic
 cecum sum et illuminor. Undique vulneratus et sanor. h
 semp contristatus sum et ecce iam laetior. Vere hic
 vivens. Nam vere vivifior *De vita mundi*

O Vita mundi non vita sed mors. Vita fallax. Vita
 omnia tristitia et desillus et umbratica. Vita
 mendax. nunc flores et statim aristas. Vita privans
 Vita ruens Vita fragilis Vita momentanea et abdu-
 ta que quomodo aristas tanto magis devesas tu plis
 procedas plus ad mortem propinquas. O Vita plena
 laqueis quot in unido illaqueas. quod per te iam susti-
 net tormenta infernalium. quia deum qui tuas agnosce

Fallacias. q̄ beatus qui de vobis non curat. Dams dicitur.
dicitur. q̄ beatissimus ē qui te bñ prius ē. melior est
negotio eius argento 2 auro p̄mi p̄missimi fractu
eius. Dicitur mors dulcis 2 iocunda. nā ēte mors q̄ dicitur
veram linguam que fugat febres 2 dicitur fame ex-
tinguit 2 firmat. o mors iustissima. pia domus 2 aspectus
malis. Similitudo superbum dicitur 2 potentem 2 equalitas
similem. p̄ te pauperes faciant sicut amas. tu ma-
lis dicitur supplicium 2 iustitiam eternam p̄mittit. Item sponsa mea.
amica mea. Iudica michi q̄ diligit aīa
mea. ostende michi. Dicitur pascat dñs meos. Dicitur xpc̄ meos
cubet. nec dimittas me amplius vagari. p̄ inuā hinc
incolat me. Exurge gl̄a mea porrige michi ma-
nū. nāhe me p̄ te. parum ē enī cor meū. 2 exurge
2 post te curram in dorem dūgetos tuos domus in-
troductus me in cellaria dñi me. ut exultem et
gaudeam cū apparebo in facie sua. 2 nō tacebo et
psalmū dicam dño. Ecce tu pulchra es amica mea
2 amplius noli morari. ecce omēs dies mei de-
feaverūt 2 anni mei p̄suerūt. Relinquit dicitur. dicitur
aliquāculā sup me q̄ te invenire exaltam. 2 in te
delatus sū omnibz diebz dicitur mee. suscipe me nam
enim suscepisti dominā meā me salvasti. me dimisi-
tisti. Jam respice in me. saluā fac me 2 libera me
de aqua multā. 2 de manu filiorum alienorū. Erue de
taceat manū meam 2 educ eam p̄ gratiam quā operata sū
isti suscipiendo dñm meū. Unde exultam p̄ culpa q̄

perperamque meus generos dicit. Veniam pro te in ora dilecti
 mei ut fructum pomorum suorum comedam. Defecerunt sicut fu-
 mus dies mei et anno mea iam sicut fenix aruit. etiam iam deest
 tempus miserandi mei. noli cadere aeterna ut eripias me quod
 amore languis... Per te bona mors fructum recipimus bo-
 norum que fecimus. cognoscimus prima que speramus. dominus de-
 mus deum experire cognoscimus cum venerit prope. dicit dominus cum sicut
 est. nigra es sed formosa. pulchra es sed decora. fames distillas
 labia tua. Terribilis es et quis resistit tibi. Frivillus esse apud
 reges esse. aufert spiritum. nota humilibus. facis virtute tua.
 tu confringis cornua peccatorum et exaltas cornua iustorum. illum-
 ruit confusiones tue orbi esse vidit et quoniam est terra. Aperi-
 michi dicitur soror et amica mea rannas dicit. quod aperire
 michi promissisti cum finisti cum domino meo ut iam sit in pace loco
 meo et habitatio mea in syon. exprobra me hac turba mortali
 mea quod fecerit ut indigna me destinaret leticie. Anima mea
 lapsa est ut invenire possim dilectum meum quod in mundo quaesivi et
 non invenivi. invenit me in hac solitudine custodes qui circum-
 tinentur. perusserunt me et dilaceraverunt me et tulerunt pallium
 meum custodes mures. percussit pedem et humerum suum a voce malorum
 et dolorem. tunc die exprobrauerunt michi inimici mei. loquentes
 adversum me lingua dolosa. et sermonibus odii circumdantes
 me et oppugantes me gentes. posuerunt adversum me mala pro-
 domi et odium pro dilatione mea. Ergo bona mors iam propicia
 confringit cornu. aciem. sicut. gladium. et bellum. si morari iam dese-
 rit. iam paupere pro me propter misericordiam. dolorem meorum. iam
 compunctiones tue lenificat animam meam. **Modic** bonam meam

audiens noli obdormire cor tuum quia domus tua apparebo tibi
 faciem dei mei ut inhabitarem in domo tua in longinquitate
 dierum. fuerunt michi in misera hinc vixit panes hinc
 die ac nocte labores et animalium afflictiones eripue fa-
 mes sine ieiunia vigilie temptationes et pestilencie. ante
 comitum dimittam solue colligationes meas. accipe plebem
 hinc in regione aliena et redde eam patri suo. Suscipe oleum
 in plebem et colloca eam in sinu abrahe patriarche. fac
 me intrare in dimittam tibi saluati. ut non strem hic origo
 suscipe me de via iniquitatis et deduc me in via carnis
 Educ me de tenebris et umbra mortis. diripe dimittam
 solue compediam. illuminati. erige elisum. custodi adue-
 nit et pupillum. sedenti in tenebris et habitanti in regione
 umbrae mortis. ostende lumen tuum. illumina nunc me ut
 michi. amplius abdermia in morte. **hic ion sumit corpus**

310
 h' de p'ar m' l'ra
 de rom' lib' ob'ing
 310

Sed quomodo pro ista cuius tanta est magnificentia ut
 nulla queat explicare creatura que celi mare et omnia
 que eius ambitu continentur cape non potest qui idem totus
 orbis locorum patris est nec magis inclusit nec excludit
 Idem in celo ad patris deorum omnium supremo animu datus
 et gloria. qui tue celsitudinis sperne conceptant idem in terra
 pingillo quod ipsam gaudet et gaudet. idem in mari et in
 abyssis ad matrem omnia regere et conservare. Idem in ipso
 potenter dominans sub tanto panis breuitate continet.
 non particulari sed magis et perfecti et inseparabili. o messis
 bilis ammiratio. o omni nominata nominata. seti in te
 albedine. saporem sentit gustu odorem olfactu. tactu et

publicitatem reperit. Sed audis cordi nunc. Inca illa no
 fore accidentia. Hinc est pro sola epistome accidit sine
 publicato. qz no ne fructus dicitur p'p'ly panis es. sed totu
 ipse ihesu integre fructu in celo ad dextram patris respiciens
 dicitur et homo. Hinc panis dicitur qui de celo descendit. dicitur
 te sumentibus digne dicitur. no fructu manu qz in deserto nro
 pluri patribz. de quo omnes qui manducaverunt mortui st.
 Dicitur qui te digne sumit q'q' morte corporali aut a corpore
 separari no morietur eternu. qz no illa separatio morietur.
 s' de morte ad dicitur corpus. Unde qui digne te mandu-
 cat in mundo mortuus non eternu dicitur incipit. **D**
 q' propterea mors e illa anq' hunc mortui sunt p'q' dicitur
 incipit. tu panis angelos. tua ditione angelos re-
 p'ntas et glorificas. Tu esca es aut no corpus. impinguis
 metem no ventrem. Qui in te no impinguit dicitur
 nimis esca ut in flagitio. tu te manducante no con-
 des in te infirmitas ut tu p'ncipatione efficiat deus. n'c
 in illum infirmitas. De his alia corpora facta esca. **S**
 De te indigne sumentibus est ad sui pena e vultu te v'zo
 manifestis. no q' te indigne illa manducato q'q' impassibilis
 et immortalis dicitur es. **D**eus nichil dicit quid dicit q' ho-
 die te p'cedentes te comedunt in altu no certius peccat
 et dolere. imo per nocte mileru fructu actu turpissu
 et te mac masticando comedunt. **V**bi dicitur laticus. dormis
 ne in vigilas e tibi hoc accepit sacrificiu. e licet oblatio
 q' elig. **P**andis p'ces cozo de celo et sede maiestatis tue

Verè si hoc dicitur sacrificiū a libanoy mentay fieri a patre
formis. Certe dñe si vera sunt que p os lucas is propheta
si nisi plm suphationibz presto es. a si tibi plus equitas.
hoc tñ impedendum ē sacrificiū ne fiat. qđ in se a nā sui
sacrificiū bonū sit nō possit violari malis sacerdotibz quia
malicia nō diiudicat sacrificiū. Et hñat sacrificiū sit ad
sacerdotē spūdiū a dāpnationē. nō p quibz sit prodest. Imo
de verissime dicit. Am dñam sacerdotē agnoscat a eū pro se
celebrare scit. sic in enyctē patē consens. nō a pene pncps

Q magnum a insortabile mysteriū. panis accidentia fran-
gunt p partes. a in in qualibz manūe pacta totū a integer
pōtē pñā eras antea. O hñanos illuso sensuū frangunt
illa que hñans sensibz vident accidentia. a in hoc frangit
nec corrūper. Te dños vident masticatē delicti manūe
panē a in nāq masticat. O noble dñiū in qō sub panē
a dñi spē totū qōtē dē a homo sumē. a ita in panis pñā
a in qualibz emē pñā. a in dñi specie a in qualibz qu-
ta fūd in panis totū a in dñi specie pñā. Itā totū pñā
a integer sub panis spē a sub qualibz quāq minima pñā
cula. a idem totū in dñi specie a in qualibz queta pñā
O esta sanctissima quā verè comedens dē efficit. Jux
illud. ego dñi. dñi est a filij cœlesti oēs. Alieat a malis
implet dñis. a immortalis indubitanē efficit. O sacrum
mē pēgrinationis hñā. quo de hoc nōq seculo puenit
ad celestē iherosalem cōpōtū. pñā nā in egypto mñā
comedentes nō puenit ad tñā pmissiōis. qui dēo
te comedit. in tñā fōrē ambulabit ad mōtē dēi orel
O comestio delicatissima in qua omnis pñā a odor suau-
tas. omē delāmētū. omē medicina. omē sustentatio

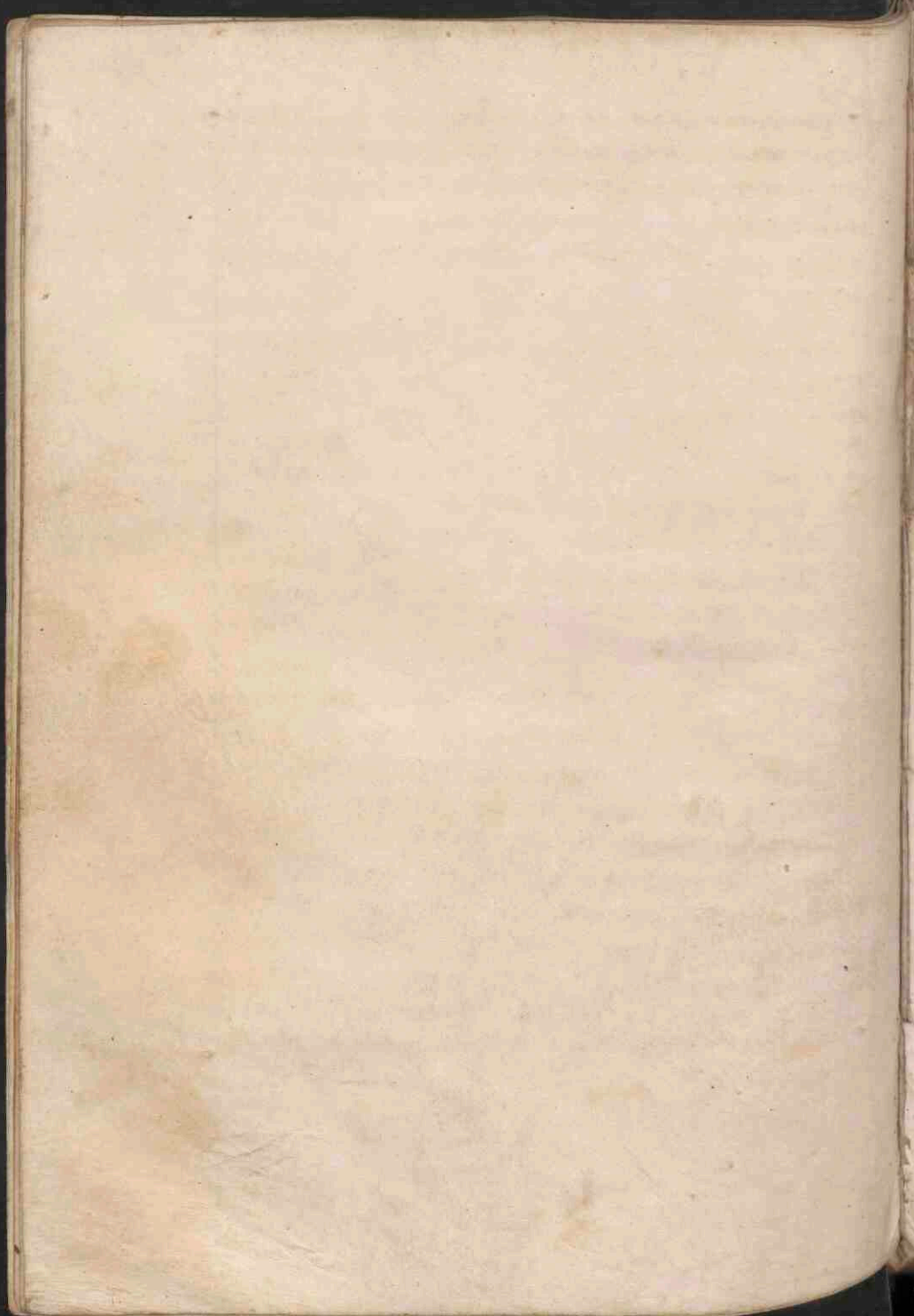
2 omnes regnes a labore. necesse 2 omne q̄ desiderari pot̄. Tu si
 ta es qua omnes sunt creatura 2 sine qua mori. tu certe dia
 es sicut dulcis 2 amabilis acq̄ iocunda. storis tui suavitatis ez
 sros renas 2 debiles q̄ nunc sūt sapor salubres 2 fortissi
 mos. tu sūo illa incōspensibilē q̄ oem illummas horien dē
 entem in hinc nūdem. Tu mi dñe 2 omne potentia. tu
 omne regnū. ante te curuabit omne genu. Omnia quecuq̄ hic
 facta in celo 2 in tra in mari 2 in abissis. tue nil ē q̄ posse
 ipse soluerat. In te p̄ te 2 ex te sunt omnia 2 sine te nil
 Eva ḡ fidei aū. gaude epulac ne moreris huc pasti deli
 cis. ne pigreris hoc frui conuio. in quo nō carnes huc
 aut chamozz ut olim in lege. sed saluator tui corp̄ sume
 dūm propomat. **L** Signū dilectiois inopmabile. ut dom̄
 sit dātor q̄ dāti. 2 donator 2 ipm̄ donū. q̄ magna dulcedo
 tua dñe q̄ abscondit timētibz te. 2 p̄fecisti eā sperantibz i te
O ferculū exēcellēssimū. Venerendū colendū adorandū
 glorificandū amplectendū omibz laudibz exaltandū. cūct̄
 p̄sonis firmit̄ in cordis disterit̄ reuēndū 2 p̄pernis rē
 ponibz ac affligandū. Cecidit hō p̄ cibum signū dēni ad
 miserā p̄ te releuāt ad et̄nā gloriā. tu certe in rectis
 2 erudit̄ habitas cogitōibz. tu miserimū arrogātem
 2 dūmē sup̄bim̄ dēstas eū dimittes manū 2 dānū ac
 de te famelicū. tu pampem iustū p̄u 2 humile omibz eus
 implens dūctis tue dom̄ obertate facias. nite 2 p̄ te
 ē rectū iudiciū 2 equitas. rectū prudē. 2 fortitudo 2 ois
 victoria p̄ te sūt regnāt in celestibz. p̄ te doctores predicāt
 p̄ te iust̄ conē hostes dicit̄ dūctat. tu sup̄bū 2 potē
 tem deponis de sede exaltandū humilem. rectū sūt omnes di
 micie. te diligentes diligit. qui ad te puro corde diligant̄

te indemnitat qui cum simpliciter a rite corde g'dieris.
tu solus ante omne p'ncipiū om̄iū eris finis & p'ncipiū.

36

Memorare nouissima tua : iocernū nō perabis. Eccl
vi. Sicut dicit beatus aug⁹ in libro suarū medicam^o
num plus vitanda est sola p^oti feditas q̄ quolibz
tormentorū immanitas. Cum igit nouissimoz̄ noticia
z illorū frequēs memoria a patibz nos reuocat. Oraculū
copulat : z in om̄i ope bono ream̄ z confirmat. Ideo di
uina inspirante grā de hīs nouissimis videlicz que z
quorū sunt illa modicum proposui dicē z narrare nō
ip̄ozum q̄libz sc̄ozum dictis auctoritatibus z exemplis
singularit⁹ z p se ac spālit z p̄se quodāmo dēclarē. ¶
Est igit nōdum q̄ q̄tuor sūt nouissima cōt̄ apud sc̄os
in m̄o computata. sicut p̄z euidenter ex verbis beati
bernardi in quodam sermōe sic dicent⁹. In om̄ibz operibz
tuis memorare nouissia tua. q̄ quidē q̄tuor sunt. vide
licz mors. Iudiciū Iehenna z gloria. Quid horribiliū
morte. qd̄ tribiliū iudicio. qd̄ itollerabiliū Iehenna. qd̄
iocundius celesti gloria. ¶ Bernardus ubi sup̄. Ista sunt
q̄tuor rote curyāe ip̄am delentes ad eternam salutē
Ista sūt q̄tuor incantamēta. p̄m hōis inatancia de
mūdānis sp̄itibz om̄ibz ad suū r̄deat creatorem.
Est igit quernōs z vtilē qd̄ habeant̄ in cōtinua re
cordatione. Et s̄ dicit sapiens eccl̄ xviii. Memoro
nouissimoz̄. Unde quidā volēs h̄ nouissima frequēt
h̄re p̄ oculis z iugit̄ in mēoria. Versificādo sic loquit̄
in hęc verba. Hīs duo sūt q̄ corderent̄ sub pectore m̄i

nō

v

Mors tua iudiciū baratri non lux paradys. Verū
totalis huius opusculi passy pncipalit̄ & papue ac h̄ co-
natur inducē ut nouissimoz celebriū medūa corda-
liter & itāne huānis cordibz cōtinuo imprimat̄. Ergo
videtur rei cōsonū ut p̄nti huic libellulo hoc nomē
cordiale. loco sui tyculi si placeat imponat̄. **De morte corporali**

Pamū igit̄ nouissimoz cuius mēoria ē a
p̄ntis retractiua est mors p̄ntis siue corporat̄
Vnde **bernardus** in speculo monachozū. Sumā
philosophia ē meditatio mortis assidua hanc ubiq̄
homo p̄uenerit secū portet & ieternū nō peccabit. In
augustini in libro exhortadōnū. Nichil sic reuocat a
p̄ntis sicut frequēs meditatio mort̄. Hec ē enī illa q̄
facit hoīem se humiliare. Omnia contempnē & pen-
tenciam aggredi siue acceptare. **Quod mors facit**

Dico igit̄ qd̄ mors mēoria hoīem se humiliare
facit hoīem se humiliare. Vñ **aug.** libro de ub̄
dñi. Agnoscat se homo mortalem & frangat clarionē
Ecclā m̄ā & bona & mala. incerta sunt. sola mors est
certa. Vñ q̄uis eius aduētū hora nobis ē occulta &
incerta ip̄a t̄n̄ certissima ē. & veniens veniet cito nō
tardabit. **Eccl. iij.** memor esto qm̄ mors nō tardat.
Scribit̄ n̄ in thobia. mors pp̄at fuga nulla pat̄ mor-
tale tributum. solūe nature lege tenet̄ homo. ad
idem dicit **bernardus** in sermone. miser homo quare
te om̄i hora nō dignōis cogita te iam mortuum

q̄ fac de uacitate mortuū Distingue qualiter octi
 decem in capite. Bene r̄penti in corpore 2 cor sc̄in-
 detur in dolore. Quis ḡ nō timebit 2 se hūiliabit
 cum certissime sc̄at se iam in t̄ram reuersurū. nlla
 em̄ erit p̄sonarū q̄p̄p̄io sc̄id nec fuit ab̄ n̄cio. nā
 de scribit̄ regū p̄m̄. Om̄es morimur 2 q̄ aq̄ue
 dilabimur in t̄ram q̄ nō r̄uertunt̄. Vñ leḡi i r̄
 claudo iure vocata fuit mors. mors qz moysa amara
 om̄ibz ē a quo nemo caue p̄t. hic d̄r in libello de cō-
 temptu mūdi. mors respicit mors om̄e necat qd̄ ar-
 ne creat. magnificos p̄mit 2 modicos cūct̄ d̄nat̄.
 Nobiliū tenz imperium nullū qz d̄eret. Tam duabz
 q̄ p̄ncipibz cōis habet. mors iuuenes rapit atqz se-
 nes nulli miseret. Illa p̄mit gen̄om̄e t̄renit qd̄
 in orbe mouet. Illa fert auro tota perit de subp̄de
 mort. Conterit nec eripit d̄z robore fort. Nil re-
 dimit dū mors p̄mittit qz p̄dā nūqz. Nec p̄m̄ nec
 seruicium mors accipit d̄m̄. S; qd̄ plura loquar
 nulli mors ip̄ia p̄at. Nec caudat t̄ops nec qui mar-
 subia faciat. Certe audio nūc qd̄ mors ē d̄tima li-
 nea rerum. Vñ scribit̄ in ḡct̄a. Om̄ia mors tollit
 doctū cecidisse cūct̄onē atqz ip̄m̄ sponte p̄cubuisse
 ferūt. Ecce qualiter sc̄ia aut doctrina nullū p̄seruat
 a morte iaculis 2 ruina. nā ut scribit̄ ac 2. q̄oz
 doctz similit̄ ut idoctz. Vñ ysar. xvij. Vbi est

60

x

x

o

lucius ubi est legis ponderans ubi doctor paruulorū q̄ dicit
non sunt neq̄ viuūt sed eodem cursu cū alijs trāserunt.
Sed cum geasa solim duos aūdes noīte fore morte per
emptos dicit michi tu ubi hector ubi iulius ubi allouander
potenāissimus ubi Judas machabeus 2 sampon fortis vi
ribus ubi tressis durissimus ubi absalon pulcherrim⁹
ubi galiemus medicus 2 auicēna ei⁹ soaus. ubi salomō
ubi rufius ubi austroales pitissimus. ubi plato ubi por
phirtus. ubi doctissimus petrus bēgili⁹. 2 Nūq̄ omēs
tamq̄ pegrin 2 hospites om̄⁹ diei velocissime trāserūt.
Vere sic nā vnus ex eis nō r̄manst q̄ i bānicare de
fecerunt dies eorū 2 am̄ eorū cū festinatione. Nam vt
vt̄ in ps̄. in ymagine p̄nsit homo. tūc enī fortis est
2 sanus compos q̄ om̄a. cras vero debilis 2 languidus
seu fossus in terra. Cum dubia 2 fragilis sit nobis vitā
lucā. q̄ i clare p̄ p̄m̄ scdm̄ p̄m̄ qm̄ Adriano impe
ratori de cēnā 2 statu hoīs irroganti talit̄ r̄dit. h̄
ē mācipiū mortis hospes loci viator trāiens. simlis
acuo muis rose mature atq̄ pomo nouo. Ex hīs
facile cōpbat̄ q̄ fragilis 2 labilis 2 q̄ indurabil̄ est
hūana vitā nō solimō pauper. Vero eā aūglibz
quācūq̄ diuit̄ aut potentis. Nam cōe mozi mors
nulli parit honori. Mors fera mors neq̄ mors nulli par
2 equa. Dat ciuēt̄ legem tollit cū paup̄e regē paup̄is
2 regis coris lex morandi. Dat causam flendi si bene

noī

sapie^m

6

scripta legis. **Ubi** Job xv. Sic parabit de diuice et clauo. si
 ascenderit usque ad celum superbia eius. et capiet eius nubes te-
 tigerit. qui supercilium in fine perdet. et qui cum viderunt dicit
 vbi est velud sompnium auolans non inueniet. transiet sicut vi-
 sio nocturna. Item **Baruch** iii. Vbi sunt principes gentium qui
 dominant super bestias quasi super terram. qui in auium celi ludunt. qui
 argentum thesaurisunt et aurum in quo confidunt homines. et non
 est finis acquisitionis eorum qui argentum fabricant et solliciti
 sunt. nec est inuencio operum illorum. determinati enim sunt et ad
 inferos descenderunt et alij in locum eundem fuerunt. **Vnde** apud
 in suis sententiis sic ait. Vbi sunt insuperabiles
 oratores. Vbi qui quiescentis festa disponebant. Vbi esse
 splendida nutritores. Vbi exercituum duces. Vbi satrape
 et tyranni. Nonne omnia puluis et fauilla. nonne in paucis
 diebus est eorum memoria. **Vnde** Respicite sepulchra et vide quod
 seruus quod dominus quis diues quis pauper. **discorde** si
 potes dictu a regge fortem a debili et pulchro a foem.
Item dicit **aripostolus** in libello de repacione lapsi. Quid
 profuit illis qui in luxuria corporis et punitis vite volup-
 tibus. **Esse** ad diem ultimum permanserunt intueri nunc
 sepulchra eorum. **Vide** si est aliquod iactancie sue testi-
 ficium in eis si aliqua diuicia vel luxurie signa cog-
 nouerit. require Vbi nunc vestes et ornamenta peregrina Vbi nunc
 et spectaculorum voluptas Vbi et secutorum turbe et opulens
 usus iocus et immoderata atque offensa leticia quo abcessit
 est.

no

Vbi illa nūc 2 vbi ipi finē corporū mēte diligēcius et
accede propius ad singulorum populatū. Vide cūctos solos
2 fendas vermiū reliquias 2 recordare nūc corporū esse
finē. etiam si in delirijs 2 lenia etiā si in labore 2 cōmē
ciā infegermē hic vitam. **I**tem bernardus in suis medi
tationibus sic inquit. **H**ic michi vbi sunt amatores mū
di qui ante pauca tpa nobiscū erant; nichil ex eis rēma
sit nisi cineres 2 vermes. **A**scende diligētē qd st qd fue
runt. hōiēs fuerūt sicut tu. cōderūt. liberūt. riserūt.
dixerūt in bonis dies suos 2 i pūcto ad inferna descē
derunt. **H**ic caro corū vermiū 2 illic aīa igniū depu
tatur. donec rursū infelici collegio colligati sempitē
nis iholuamē incendens. qui socij fuerunt in curijs 2
pāis. **Q**uid qfuit illis iam gloria breuis leticia mū
di potencia carnis voluptas false diuicie magna fa
milia 2 mala edcupia. **V**bi risū **V**bi iocus **V**bi iactā
vbi arrogācia de tanta leticia quā tristitia post
tantam voluptatem tam grauis miseria de illa ex
altatione ceciderunt in magnā ruinā 2 grauiā exortem
Quidā illis accidit tibi accidē pō q homo es. homo
de humo ē limus de limo. de fra es de fra diuis
2 in fram reuertēris. de hīs supdīs mūdi amatores
tam carnaliter 2 stāntē diuicē nec mortē metuentib;
iam vitam sic loquit bernardus ad frēs de monte
dei. **O** miserabiles miseri qd nō miserie huius miseria

40

bilis. Sic vel vite seducunt. Dum in bonis dies suos ducunt
et in puncto ad inferna descendunt. Nam sic dicitur in ps. Dei
et mors sup illos et descendunt in infernum. Certe aut
quibus eorum possit dici. Circumdederunt me dolores mortis
et pericula inferni id venerunt me. In suis miserabilibus mi-
seri quos vita p[ro]p[ri]e sic seducat de quibus dicitur Job xxxi. Impij
viviunt subleuati et forati quod diuitijs semen eorum p[ro]man-
coram eis. p[ro]p[ri]os turbat et nepotum in conspectu eorum domus
eorum seque sunt et pacate et non est virga dei sup illos. Hoc
eorum concepit et non abortiunt. Vitta pepit et non est priuata
feci suo. Exultant liquibus tenent tympanum et cytharam
et gaudent ad somitum organum. Ducunt in bonis dies suos et in p[ro]p[ri]o
to ad inferna descendunt. Quod male fraudat quod stulte lu-
dificat. Qui p[ro]p[ri]e florem mundi vanitatis decore qui p[ro]p[ri]e appa-
ret qui flos et p[ro]p[ri]us acet. Vadit ad infernum p[ro]p[ri]e dicitur
ma sup[er] me. Certe tunc flens et tristis qui p[ro]p[ri]e tradit
ipse. Vultet p[ro]p[ri]e quod in omni t[em]p[or]e vite. paup[er] dixit nec
diuitias habuissit. Nec merito. Nam quod tunc thesauri
quod acerrime prodeit auri. Cum p[ro]p[ri]os mittunt ad infero-
res. Inferni latebras igne parit quod tenebras. Semp[er] passu-
ri nec ab his bonis redituri. **C**ome. quod dicitur de diuinitatibus
hinc mundi quod de potentibus sibi nonne moriuntur sicut acceti
verissime in nullo. Videntur priuilegiati. Nam sicut dicit
sapientia vii. Omnis est meritis omnibus ad vitam et similibus vi-
tus. Item Job xxxi. Iste mori robustus et sanus dices et
felix. Viscera eius plena sunt adipe et medullis ossa illi

irrigantur. alius vero moritur in amaritudine anime sue
absq[ue] ullis opib[us] & tamen similib[us] in pulvere dormient
& vermes operient eos. Ecce qualiter diuites & mundi po-
tentes mortem eorum cum pauperib[us] faciunt. Eni[am] ea p[ar]te
Om[n]is potentat[us] breuis vita. rex e[st] hodie & ante moritur
de tali rege suus d[omi]n[us] sic legit[ur] i[n] machab[us] 2. Gloria eius
stercus & vermis hodie extollit[ur] & ante no[n] inueniet[ur]. exemplu[m]
etiam accipe de excellentissimo mundi p[ri]ncipe videlicet mag-
no alexandro. Qui vniuersum orbem sibi potens bellando
subiungit sic q[uo]d totus p[er] se solus d[omi]n[us] putabat[ur]. Eni[am] legitur
de ip[s]o magno alexandro quo p[ri]mu[m] grecia rege floruit
& terris multa trophaea tulit. sic mundi pagani p[ri]nces sibi
subiungit orbem. tota q[ue] terra minor[is] turcib[us] eius erat. Item
in alio loco scribit[ur] de eodem. Om[n]ia rex regi sibi subdita
regni dedit. fecit eu[m] fame sone & fortuna monarcham
Totus alexandro famulet[ur] subditus orbis magna & i[n] mag-
no d[omi]n[us] maximo orbis. Et post mundum triumphatu[m]
post vniuersale & vnicu[m] totus orbis adeptu[m] imperium
q[uo]d n[on] i[n]genit[us] superabat[ur]. & n[on] quid regni stabilitas aut potestate
percutit. N[on] q[uo]d corpus icolumitas aut p[ar]tis sine lon-
guitas. Ecce neq[ue]q[ue] sed illud e[st] om[n]ib[us]. Ultimus ad mor-
tem post om[n]ia facta reuersus. Tunc h[ic] potat[ur] d[omi]n[us] alexand[er]
in hora mortis sue. Illud ioh[ann]es 21. Ego ille quidam apu-
lencus repente conuictus sum. n[on] solumo p[er] xii[us] annos
non amplius imperauit. Sic eni[m] de ip[s]o scribit[ur] petrus
in auct[orit]ate. Bis semis d[omi]n[us] ante mors su[m] obedit. Cuius
vultu[m] adhuc nescia fama mori

Similiter de morte conquiendo potat dicit illud Job xiv
 spoliavit me gla mea & abstulit coronam de capite meo
 destruxit me undiq & perit. ecce hinc. Jam manifeste pa-
 ter lig omnia cepa habz qd gla cesar esse desinit & tumu-
 lus six erat octo pedum. ex quo de videt apparz euidencz
 q Regia maestas omis trena pns pperitus rerum
 feris longinq dierum. pnt absq mora mozt dñ veniat
 hora. Tñ d' alius poeta. Es sapiens marcet sapia mor-
 te redundas. diuiciis lapsu mobilitate fluunt. Es pber
 possinat probitas & honestus honestas. labit eo fortis
 fortia morte cadunt. Hanc iam video. q singula de
 nobis anni furant cunctes. Et q' si fuis diues fort
 pulcher de qd inde. si prior aut abbas fuis pful ut q' dñ
 si dñs mudi si rex si papa q' inde. Tam cito pterit
 hec omnia qd nichil inde. Tñ ypocrit in omel' dilassimi
 pensare debemus q' breuis e mudi felicitas. q' modica
 e huius scti gla. q' caduca & fragilis e tpalis potentia.
 dicit qm potu' ubi sut reges ubi pncipes ubi impera-
 tores ubi reru locupletes ubi potentes scti. ubi diui-
 tes mudi q' umbra ruspertit & delud sompniu' eua-
 nuerit q' runt' & no sunt. **¶** Quod dicemq ad hec
 reges obierut & pncipes mortui sut. ayulti tamen
 pucut diu diue & q' nuq' morte cade de pnti vicia
 Certe no sic impij no sic. Vos aut sicut hoies morie-
 mini & sicut vnus de pncipibz cadent. na de dicit

Seneca ad Lucillum. Sumus eminentio. Dicitur autem et ex
Unde scribit in gesta. Omnia mors delet. omnia morte cadit.
Unusquis enim felicitates hominum mors terminat et concludit.
Nam cum predicaueris fidem abrahe. pietatem Josephi. carita-
tem moysi. fortitudinem sampsonis. zelum pharaonis. dauid
mansuetudinem elizei. miracula Salomonis. diuitias et p-
dentiam absalonis. pulchritudinem et formam semper extrema
omnium luctus occupat finemque hystorie finis hominis imponit.
Vnaque conclusio est singulorum videlicet. Et mortuus est.
Ecce iam patet manifestissime per predicta quod forma genus
mores sapientia res et honores. Non retinet honorem quin
ruit in cinerem. Nam omne quod est genitum tendit
ad interitum. Vnde et quod Ouidius dicit. Ortus acta
suos repetunt. nunc quod requirunt. Et redit in nihil.
lum quod fuit ante nihil. Omnia ad nihilum deluere
runt tanquam aqua decurrens sinit. et ego miserum quod ad ni-
hilum reductus sum et nequam. Nam dies mei sicut um-
bra declinauerunt et ego sicut fenum aridum. Pulvis enim
sumus homo sicut fenum dies tanquam flos agri sic efflo-
rebit quoniam spiritus precepit in illo et non subsistet et non cog-
noscat amplius locum suum. Ecce iam considera quod
homo res fragilis res diuans tunc tua efficit similes
fiori qui crescit in aruo. Uñ. vsa. xl. Omnis caro
fenum et omnis gloria eius quod flos agri. Vere fenum est

plus explicatū est: femū & cadit flos Verbi autē dñi
 manet in eternū. Et s' Cur sup̄bit homo qui ē p̄ad
 femū rectorum qđ p̄us qđ euellit exaruit. In scrib̄
in thobia. Est caro vas luteū vas lamēcabile femū.
 Ardulum fragil' glebula succus olens. Carnis vita
 labor carnis conceptio calces. Menstrua pueredo finis
 origo lutum. Sperma prius modo succus olens post
 Vermibus esta. In tumulto p̄o qua & dote sup̄bit hō
 Item Bernardus in libro meditacōnis. Unde sup̄bit
 homo cui' conceptio culpa. Nasti pena labor vita ne
 cesse mori. post horēm Vermis p̄ Vermē fecit & horri
 Sic in nō horēm Vertit om̄s homo. Attende igit' & vide
 p̄ncipiū vite tue & medium ac finē siue terminū &
 idemes in om̄ia occasione & causam temp̄m hūmi
 liandi. Quid cogitas qđ dicas qđ temp̄m facis nōne
 puluis es & terra. Sap̄tū ē n. ec̄ xv. Reuertat puluis
 in terram suā Unde erat in terram vilissimā in terram
 purissimam Vermibz impletam. Item ec̄ vii. om̄s homo
 terra & cinis. & Gen. iii. Reuertat in terram de qua sumptus
 es qz puluis es & in puluicē reuertetis. Et ideo p̄ad
 amonet alanus. Esto meōi qđ puluis es & Vermis
 bus esta. In gelida putrens qñ iactis hūo. qđ erit i
 mudo qui te velit. Ultra vide. Cū tua rancidior sic
 caro rupta cane. In Bern. Quid fendit hūano cada
 Job viii. putredim dixi p̄ meū es m̄ mea & sicut mea Vermibus

vere. quod horribilius mortuo homine cuius erat i dicit
gratissimus amplexus fit in morte horribilis aspectus
Quid s' profum' diuicie qd deliciae a demit; nec hono-
res a fetore. O deus eterne. q' misera sorte claudit ois
homo. Ecce tu hinc. si pda diligens attendens maxima
humiliacionis causam pculdubio iuenies. **I**tem qd
mortis memoria horem humiliat patz in reg' p'p' de
Asah. qui audita cominacione mortis sibi facta ab helia
interim humiliatus est sic q' dñs dixerat ad heliam
Nunc vides asah humiliatu coram me. **L**egi qd ro-
mana curia quidam fieri solebat. videlicet qd creato
papa apportabat coram eo strappa qua taensa dicebat
sibi sub hac forma. Sic cuspit gloria mundi. h' e' p'ud is-
ms strappam delocat' 2 subito redigit in fauillam. sic ois
mundi gloria cito labit' 2 p'terit q' umbra. Narrat eadē
p'p' q' consuetudine antiquitus fuisse q' pmo die corona-
cionis imperatoris constantinopolitam. cu' esset in gla sua
Lathomus quidam apportabat ei tres vel quatuor gna
lapidum dicens q' eligeret de quo sibi vellent fieri
monimētū. **I**tem legit de b'co iohē elemosinario
patriarcha alexandrino q' dū sepulchru' ei' fieret
nuq' voluit illud p'fici. ordinās q' i magno sollemp-
nitatibz cu' esset in honore suo aliq' demit' ad eū ita dices
Dñe sepulchru' tuū imp'fom' iube illud p'fici q' nescis
qua hora fur' est venturus. Et q're ista fiebat de

papa imperator & patriarcha qui omnes erunt **V**iri status
 excellentissimi huius mundi nisi ut sempiternis recognos-
 cerent homines mortales & spe longioris vite & magna
 nimitate potentie seu terrene glorie supbiendo se
 non extollerent. s; mortis memoriam p oculis habendo
 se in omnibus humiliarent. **S**ed de per prophetam in ps.
 sciunt gentes quoniam homines sunt. homines inquit hoc est
 de humo seu de limo creati & igitur natura morturi
Eccl. xli. Omnia que de terra sunt in terram revertentur. De
 quod nullo omnis homo revertatur. **Psalmus** dicit. terra terra
 terra audi sermone meos. **Ter** dicitur hominem terram. nam
 tripliciter potest homo dici terra. Est enim terra quod de terra creatus
 in terra conuersatur. & finaliter in terram redit & mutatur
 terra est creatione quiescente & morte. terra est natu-
 ra vita & sepultura. terra sapit terram linguam terra sicut
 & concupiscit. conglutinatus est in terra dicitur eius descendit
 in inferos terra celestium oblitus. pro terra linguat per terra
 pugnat per terra mare nauigat. per terra terram circuit et
 pambulat & sepius pro terra mit illuc homo miserabiliter
 auxilium laborat nec a talibus cessat. donec qui de terra
 sumptus est euacuetur in inferum primam videlicet in terram
 dicens illud in **Eccl. n.** Ecce ego ingredior terram dimisere
 terram. & ideo. Cum spem cum limo cum res vilissima sumus. Unde
 sumptimus ad terram terram redimus. **Quod** moyses facit omnia
contempnit

Hanc etiam p[ro]p[ter] mortis m[er]ita omnia contempnit
et tamq[ua]m nichilum reputare. S[ecundu]m I[er]o[so]l[imitanum] in prologo
sic inq[ui]t. facile contempnit omnia qui se semp[er]
cogitat moriturum. n[on] concupia oculo[rum] contempnit
q[uam] aliquis cogitat se tam brevit[er] omnia flucturum
Concupia carnis despiciat d[omi]no q[uo]s contemnat q[uo]d coep[er]it
sui p[ro]p[ri]um q[uo]d instanti erit ab[se]nt[er] vermicu[m]. Sup[er]bia dicit
p[ro]p[ri]e d[omi]ni q[uo]s hoc corde ponderat q[uo]d ille qui vult esse
sup[er] alios ponet in t[er]ra sub[ter] pedes o[mn]i[u]m q[ui] e[st] i[n] i[n]firmis
elementorum. et s[ecundu]m dicit idem. I[er]o[so]l[imitanum] in epl[isto]la ad cyria-
cum. memento morte[m] tue et no[n] peccabis. Qui corde
recordatur se morituru[m] contempnit p[ro]p[ri]a festina[m]
ad facta. Esau n[on] c[on]siderans sibi mortem imminere
facile contempnit terrena. S[ecundu]m dicit. Gen[esis] xlvj. En
morior q[uo]d michi p[er]derit primogenita. Item ysaia
adulans p[ro]p[ri]a dicit brevitate[m] et q[uo]d ea q[ue] hic vident[ur]
posside q[uo]d instantissime videlicet i[n] morte relinquentia
sunt ad illorum exhortans contempnit sic i[n]quie[n]s
ait. Si vis e[ss]e quietu[m] nichil tibi appetas semp[er] resp[ice]
em m[er]itis habebis si curas tibi a te proiec[er]is. abice
a te quidq[ue] bonu[m] p[ro]positu[m] potit impedire. Esto mor-
tuus no[n] aspicias ab aspectu istius dicit tamq[ua]m mortuus
te iam sepe sicut sepultus no[n] habeas curam de p[ro]p[ri]o

tamq̄ defuncto ab om̄i re p̄nza negocio. Viuens
 contempne qd̄ p̄ morte nō potis h̄re. Item seneca
 Nichil eā tibi proficiet ad temperanciam om̄i reziū
 & contempriū. sicut frequēs cogitatio breuis eui et
 huius t̄pis inc̄i. Igit̄ dicit̄ mi dū viuis memori mēte
 memento mori. Unde legit̄ in libello de dono timoris
 Quidā magne h̄ature in ph̄ia dicit̄ mūdi vani-
 tatis audiens semel in maruānis legit̄ de longa
 vita p̄m̄ antiquozū & q̄ semp dicebat̄ in fine ad
 pl̄ibz eozū illud. Gen. 8. Et mortuus est. Cogita-
 mi q̄ sibi ead̄ talit̄ euenir̄ q̄ t̄cūq̄ t̄pis viueret
 sup̄ terram. Et eo hoc cōcipiens mūdi cōtemptum
 m̄t̄uit ordinē p̄dicatoz̄ i q̄ fact̄ ē p̄p̄us inḡ in
 rheologia & v̄n̄ corinne sc̄itat̄. O q̄ d̄n̄ habuit h̄ic
 p̄ oculis uerba eā xl̄ sic d̄ct̄is. si armis multis
 d̄xerit homo & in om̄ibz h̄is letat̄ fuit̄ inveni-
 nisse debz tenebrosi t̄pis & diez multarum qm̄ cū
 venerunt vanitatibz arguent̄ p̄rica. Et in die
 mozt̄ pat̄ vanitas ac vanitatū vanitas. & q̄ oīa
 fuerūt vana. Vñ scribit̄ eā in. Quēta subiacent va-
 nitati. & sic ē reuera. vana s̄t om̄ia. vniuersa et
 singula vanitas est. vna m̄a & quelibz mūdi crea-
 tura. nā Et d̄ in ps̄. vniuersa vanitas oīs homo vi-
 uens. tu autē estimas eui d̄n̄e & q̄ p̄alia am̄e

plurimus in delicijs posside. tunc non sic. hō dicitur
similis factus est. dies eius sicut Umbra p̄terunt. Ecce
iam vides q̄ dies tui erunt pauci & episcopatu tuum
accipiat alter. & idē. *Qua longa tibi noli p̄mittē vitē.*
Quocūq; ingrederis sequit̄ mors corpis Umbra. Igit̄
si h̄j te inspexerit & Verba tibi dēa ac eadē p̄ modū
dicenda cordis aurib; diligēt̄ p̄cepit̄ pot̄q; deberes
dicē vado mori credens p̄ longū huius temp̄ forte dices
hec ē vltima vado mori. *Tibi. n. d. luce xij. Scilicet*
demonēs hac nocte aam̄ tuā sperent a te q̄ autem
parasti cuiq; erunt. Ergo vade mori vade certus qd̄
velox est depositio tabernaculi tui. De scribit̄ n̄ *per*
1. Et cogita iam te mortuū q̄ scis de nātate eadē p̄
q̄t̄ p̄st̄; ānos p̄culdubio mortuū ac q̄tempne nisi
torā q̄ statim & q̄ absq; maza q̄ iūte erūt v̄lmgda
vnde poeta *ffera. p̄dia t̄raz. possessio diuiciāz subri*
ca. mūoz. grandis structura domoz gloria men
sarum cum delicijs epularum. Insignes q̄ r̄hau map
pe cyphi q̄ decori. Replendens Vestis q̄ mazib; obstat
honestis. Erō aruētozū spaciosq; cultz agozum. f̄rile
v̄necū diuisa vitē v̄pletū. Gaudia natozū dicit̄ dul
cis eorum. Cūcta relinquet̄ nec p̄ her̄ inueniā. Ex
h̄is iam vnde & considera q̄ nichil stabile aut p̄manēs
est in p̄nti vitē. *v̄j dicit̄ eā. n. Magnificauī opa mā*
edificauī michi domos plātam v̄necas feci ortos & po
meria conserui ea cūcti gn̄is arborib; & extruxi in

piscinas aquarum ut irrigare siluam lignorum germinam
 cum possedi seruos et ancillas multamque familiam
 habui armenta quoque et magnos omnium greges Ultra
 omnes qui fuerunt ante me in iherosolymis. Coaceruavi michi
 argentum et aurum et stibias regum ac preciarum. feci michi
 cantatores et cantatrices et delicias filiorum hominum cyphos
 et stratos in ministerio ad vinum fundenda et supergressus
 sum opibus omnes qui fuerunt ante me in iherosolymis. Dapiam
 quoque perseveraui mecum et omnia quae desiderauerunt oculi
 mei non negavi eis nec prohibui cor meum quoniam fructus
 omni voluptate et oblectaret se in hiis quae pauperam
 Cumque me vertissem ad omnia opera quae fecerunt manus
 meae et ad labores in quibus frustra sudaueram et
 in omnibus operibus vanitatem et afflictionem animi et nichil
 permanere sub sole et nichil permanere. Omnia enim transie
 unt et labuntur quasi umbra. In Johanne gerlandia. Quod
 fuit est et erit perit articulo brevis horae. Ergo quid
 potest esse fuisse fore. Esse fuisse fore terra florida sine
 sine flore. Nam simul omne perit quod fuit est et erit.
 mundus enim transiit et concupiscentia eius. et ideo quod breuiter
 durat quis prudens querere curat. In Bernarديو libro
meditationum. Quod thesaurizat quod in terra cum sine dilatio
 ne crescat et illud quod colligit et ille qui colligit. Ergo
 homo quod fructum expectat in mundo cuius fructus ruina est
 finis moris. Utinam sciret et intelligeret ac nouissima p

6

videres **I**tem perus blesens in quadam epla sic dicit
Gloria mundi fallax 2 seductoria suos decipit amatores
Quidq̄ em̄ ut in futurum p̄mittit nel in p̄nti p̄tendit totū
ad nichilum deueniet tanq̄ aqua decurrens. Inspice q̄
fragilis q̄ fallax q̄ sit inanis mūda 2 illiq̄ gl̄a q̄ cupi-
mus. 2 igit̄. o stultissime. Cur cito nō spernis q̄ p̄tendit
caris. Rōne vides mūdam imp̄p̄ mō 2 furibundū. s̄d
gl̄adio dicit mortis languendo perire. **Q̄ mors facit hoīa**

Duxta ordinem p̄missorum nūc restat **peitētia acceptare**
diligenter investigare qualiter mortis memoria facit hōem
p̄mā aggredi siue acceptare. Istud clare pat̄. **Ioue iii**
deminuitis qui ad cōminacōne mortis p̄mā pegerūt
p̄ hoc 2. **beatus iohes** baptista inducebat hoīes ad p̄mā
faciendam dicens **luc. iii.** facite dignos fr̄us peitētie
2 subdit. securis ad radicem arboris pōita est q̄d ē cō-
minacio mortis. **Item ps.** Cū occideret eos querebat
eum 2 fluctebant̄ **videlicet** ad p̄mā pagendam. **in**
ambro. sup̄ lucam. De michi si p̄cā mea mea non
deplūo. De michi si media nocte nō sur-repero ad
confitendum tibi dñe. De michi si dolim proximo
meo fecero. De michi si veritatem non dixerō. ad radi-
cem arboris securis pōita est sciat fructum qui p̄-
gē qui delz p̄mē. ad ē dñs qui querit fructum. **dic**
Iob. eam̄ cōsiderans breuitatem p̄ntis dicit potius
eligit huc q̄ postmodum sine fr̄u idaliter penitē. **in**

dicit **Job** x. paucius dierum meorum p̄m̄et breui
 dimitte me ergo ut plangam paululum dolorē meū
 anteq̄ dādam ⁊ nō teneat̄ ad terram tenebrosam
 ⁊ operam mortis caligine. Vere temp⁹ p̄nō ē breuiſ-
 ſimū. Nam ut dicit **Job** xiii. breues dies hoīs ſunt.
 Item i chor. vii. Temp⁹ breue eſt. ⁊ ergo eſt melius
 nūc viuere ⁊ leuiter ſuſtinere medicinā q̄ poſtea do-
 lere ⁊ vtiliter penite p̄ infirmita ſc̄la ſc̄lorum. Unde
 dicit aug⁹ in libro de x. cordis melior eſt modica ama-
 nitudō in ſauicibz q̄ eternū tormētū in diſceubz. De
 breuitate p̄ntis dicit. ſic idem dicit in ſermone. Vita
 hoīs tota breuis eſt ab infancia ſp̄ ad decapitiam
 ſenectutem. Adam ſi ad huc viueret ⁊ hodie moreret̄
 quid illi longitudo vite fuiſſet q̄tū modicū vel nichil
 Imo poſſit dīe. Jam michi p̄t̄e ſupererunt t̄pa vite. Vñ
 quidam. Quid prodeſt hoī ſi viuat ſecula centum
 Cū mori vitam t̄ſiſſe putat q̄ vcentum. ⁊ ſ dicit
auguſt⁹ ſup p̄. Si toto t̄pe illo viues ex quo adam
 de parad̄o emiſſus eſt ad hodiernū diem. certe vides
 vitam tuam nō fuiſſe diuēnam que ſic auolaſſet
 Vita aut̄ vni⁹ cui⁹qz hoīs q̄ta eſt adde tantolibet
 annos due longiſſimā ſenectutem qd̄ erit nōne q̄
 aura matutina. Item dicit auguſt⁹ idem in quadam
 omelia. fragiliores ſim⁹ q̄ ſi dicit̄ cēmuſ. Vitā em̄
 ⁊ ſi fragile eſt t̄n̄ hū ſeruati ⁊ cuſtoditi diu durat

Vita autem humana quicquid fuerit durare non potest. nam de per-
bimus ad hebreos ubi statuitur est hominibus semel mori. Unde
Seneca de remedio fortuitorum. Vita nostra peregrinatio est
cum diu ambulaueris demum redendum est. **H**anc
mortalitatem et humane vite breuitatem considerabat
genialis ille uersus. de quo beatus Iulius scribens ad heliodo-
rum in epla sic inquit. uersus ille potentissimus rex qui
subuertit montes. maria que ostrauit cum de sublimi loco
infirmitatem eorum multitudinem exierat sui et ex eo fle-
uisset que nulli eorum que cenebat post centum annos super-
uixerit in humanis valde necessarium est humane uitam
non esse longeuam. Nam sicut barlaam refert. In
cuidam arbori comparatur. ad cuius radices sedent duo
mures. Unus albus. nigerque reliquus id est dies et non
huius arboris vite radices incessabiliter corrodescentes. Item
augustinus in originali tractans illud Ia m. Que est
vita nostra. Vapor ad modicum parens et demitens natus
sic dicit. Vita. hec est Vita dubia. Vita cetera Vita crum-
pota. que humores timidant. dolores extenuat. ardores
deficiant. aera morbidant. esse inflant. ieiunia macer-
ant. roci solunt. tristitie consumunt. sollicitudo coar-
tat. securitas oblectat. diuitie iactant. paupertas deicit.
iuuentus extollit. senectus incuruat. infirmitas frangit.
meror deprimunt. et post hec omnia mors interimit. et
vniuersis gaudiis finem imponit. Ita cum esse desierit

nec fuisse puer. ⁊ hoc ē qd̄ d̄r̄ sapi. ^hoc originē est ⁊ cum
 redio tempore dicit mē. ex nichilo nati sum⁹ ⁊ post hec eri-
 mus tamq̄ si nō fuerim⁹. Et ibidem d̄m̄bra t̄nsiens
 est temp⁹ nostr⁹. Item sapiē s̄. Transiet vicia n̄ra t̄p̄
 Vestigium nubis ⁊ sicut nebula dissoluet̄ q̄ fugata ē
 a radijs solis ⁊ a calore illius aggrauata. Unde Job
 v̄ij. Ecce breues anni t̄nsierunt ⁊ semitā p̄ q̄ nō re-
 uertar ambulo. ⁊ eiusdem. x̄. Dies mei velociores fue-
 rint cursore. p̄t̄nsierunt q̄ naues poma portantes ⁊
 sicut aquila volans ad estam. Item eiusdē. v̄ij. Dies mei
 velocius t̄nsierunt q̄ a repente tela succidit ⁊ q̄sup̄ri
 sunt absq̄ ulla spe. Memento mei deus q̄ d̄ntus
 ē vicia mea ⁊ nō reuertet̄ oculus meus ut videat bō
 nec aspiciat me d̄ipus hoīs. v̄ij. p̄c̄r̄ in auro. Tela
 repentis acius mea vicia secat̄. Nā nullo t̄nsire die n̄
 nocte morat̄. Q̄ similes d̄nto fuit tua vicia mem̄o.
 Que fugit absq̄ mora que sola t̄nsit in hora. Ecce q̄
 breuis ⁊ modica q̄ instabilis ⁊ caduca ē hec p̄ns vicia
 n̄ra. Etā ut scribit̄. c̄c̄. v̄ij. q̄ n̄s d̄c̄p̄ hoīm ⁊ mil-
 tum cōtū anni. S̄ iste n̄s p̄ successum t̄p̄is ē modicū
 minorat̄. v̄ij. d̄ in ps̄. Dies ānoz m̄oz. lxx. anni. si
 autē impotentat̄. lxxx. anni. ampliq̄ labor ⁊ dolor.
 sed quid hoc ē. temp⁹ lxxx. vel etiam centū annorum
 p̄ qd̄ homo d̄iuit̄ ē hoc temp⁹ magnū ē hoc longū

annorum spatium reputandum. Certe non sed respectu eter-
nitatis potius et momentū q̄ tempus notandum. Cū etiam
mille anni sint ante oculos dñi tamq̄ dies hesterni q̄
p̄terit̄ et cito insit velud umbra. **Et sic est hec vita bre-**
uis lubrica pena dolor. Item nō solum ponderanda est
p̄ntis vite breuitas sed etiam maxima incertitudo. Cum
dubia incertis deservit. Vita p̄ctis. **A**estimo enī diem
neq̄ horam s̄ cum dixerit pax et securitas. tūc repentinā
sup̄veniet incertitudo et forsitan fur ille ē hodie aduenturus
Unde poeta refert. **Quis scit adhuc an nō plures comple-**
binus annos. Restis curis an te mors sit rapta uel
ante. 2° **h̄c dicit̄ ysa xxxviij.** Dispone domui tue q̄ mo-
raris et non uiues. **E**t ibidem p̄sa est. **Velud a rore**
vita mea dñm ad huc odierit succidit me. Nam dñi p̄mo
incepti diuē in eodem tpe etiam cepi mora p̄miquare. **Enī**
capit̄. V. Nos statim nati grūno desuimus cē. **H**inc ē qd̄
seneca in epla dicit. **C**otidie morim̄. nā cotidie demim̄
aliqua ps vite. **E**t sic quid aliud est vita n̄ra nisi qd̄
om̄sus sine insitens ad mortem. Unde nō imerito horla-
gio compet̄ qd̄ gradatim semp̄ insit. 2° **U**sq̄ ad certum
p̄ctum grūno discurret et tūc subito et imp̄ise cadit
ac campanellas tangit et eas sonitū furē compellit.
Sic in **Velitate** vita n̄ra semp̄ labit et fluit. **U**sq̄ ad cer-
tum p̄ctum hoc est ad vite terminū a deo p̄e pos-
tum et p̄fixum q̄ nemo potit p̄terire. **T**unc enī desiat

& cadit ac campanellas realit' & ad lura sepe pulsari et
 sonare facit. **12°** cuiusla & prudent' expecta casum tunc vita
 et a horologium tuu gradus iam paucissimos s' p'risire
 Omnia eni hora plures gradulos p'terit & m'pendio. & sta
 tum cu ad ultimū puenerit in daratu moris ipuise et
 subito dilabit' & cadit. **Audi** quid poeta refert. **Vita bre**
uis Velud Umbra leuis fugit & nichilae. Sic vadit subico
 q' cadit dnm stare putat. **Media** eni **Vita** in morte sume
 & **5°** dicit **eccl' 10°**. respicit homo fine suū s' p'uid p'fices
 capiunt' hamo & p'uid aues capiunt' laqueos sic capiuntur.
 hoies in tempore malo. **Ecc' iam** venit finis finis venit
 Nam mors vite est ultima finis h' e finis victoria hoim
 q' amonet in domo luctus. **De habit' eccl' VII** **Vij** in libello
metrico de vita & gestis alexandri. **Q' felix** mortale gen'
 si semp habet. **Eternū** p' mēte bonū finē q' timet. **San**
 tam nobilibus media q' plebe creatio. **Impuiss** ad est autē
 disamine magno. **Ecc' iam** hūe. **Vita** quid est hois nisi
 res ballata ruinis. **Est** cito nra cinis nō p'ncipiū modo
 finis. **Hinc** e q' **bernardus** dicit. **Enn** recordor q' sumi cinis
 & qd' cito venit finis sine fine p'ncipio. & ut cinis refri
 gescit. **Et** q' p'dm **Gregoriū** valde se sollicitat in honore
 qui p' cogitat de extremo fine. **Ist' dilassime**. **Veni** arde
 diem tibi deuixisse sup'mū. **Semp** hūe mēori mēte nra
 mori. **Q' cinis** e sine mentis considerans blutari & maxi
 mam incertitudinē hinc vite ac p'p'riūritatem mortis iam

8

2

p'p'riūritatem
 ali' p'p'riūritatem
 incertitudinē
 p'p'riūritatem

Veniens quod aduertens diligens quod reuoluens quod anni
mī sicut aranea medicabunt. 2 dies mī sicut fumus defia
unt. quod homo natus de muliere tam breui viuere tpe qui
quod flos egreditur 2 conuertit 2 fugit velud umbra. Quis
nūc tenet hęc ponderans ac cordialit̄ inueniens 2 conside
rans. pro seducat a dyabolo carne 2 mūdo quod penitente
gligat in hoc tpe breuissimo ymo de veris dicam i hac
pñti horula seu momento. Certe nemo differt suene
gligat nisi quod malicia sua penitēz expectauit. Quia pe
na de illa negligencia consequet̄. Unde ap̄tus ad hebre
os n̄. Quomō effugem⁹ si tantam neglexerim⁹ salu
tem. hinc bas̄ effrem ita dicit. Eñ in hoc breui tpe
si neglexerimus nullam oīno expiacionem habebim⁹
quod p̄ nris facinoribz ostendamus. Aboli ḡ breuitatem hui⁹
tpe negligē. ne p̄ infirma p̄ta penitencia infructuosa
postmodum incipias corde penitē. Ioc̄ festina 2 ne tra
daueris ne cū facius uirginibz finalit̄ excludaris. En̄
math̄ xxy Ecce sponsus uenit et que pate erant int̄
uerunt cum eo ad nuptias 2 reliqua. Sup quo halls
Grego sic dicit. O si palatum cordis sape posset quod
Amiracionis habet. ecce sponsus uenit. quod dulcedinis
m̄auerit cū eo ad nuptias ac quod amantudinis. 2 clau
sa est ianua. Eñ si hęc sape 2 intelligēs ac p̄cip̄ cor
detenus ruminare ad penitenciam. Uicq̄ festinantez
currere neq̄ temp⁹ acceptabile 2 dies salutis p̄ conuē

faciones 2 oia cum inuicibiliter pderes sine fructu. Et ergo
 sicut scribitur. *Apocal' ij^o*. exemento unde exardis 2 penitentia
 age. **L**egit apud clare Vallam accidisse. Quodam die factis
 cum esset in ordine audiuit quodam vocem miserabiliter la-
 mentantem. 2 cum inquireret quid hoc esset. Respondit ego sum
 anima cuiusdam dampnati. meam miserabilem plangens con-
 demnationem. 2 cum de pena eius quereret. Dixit quod inter
 omnia que dampnatos magis exortabant ad penam. erit amif-
 sio ipsi sibi dei gratia collata. in cuius pena mortua potuissent
 penitentiam fecisse que eos liberasset a pena infernali. Unde
Ingo de sancto Victore. Omnia geheme simplicia superat deum
 non videtur 2 bonis curis que in peccato habuisti obtinere. Oper-
 mur igitur bonum dum tempus habemus. ne postmodum dica-
 mus penitendo illud *Jemie*. *Vni*. Transiit estus pnicia est
 messis 2 nos saluati non sumus. Hinc est quod deuotus ille
effrem nos ammonet. sic dicens. Obsecro vos karissimi. 2 sup-
 pliciter rogo o amici mei. Vigilate in hoc breui tempore in
 hoc hora videlicet contendite. Jam enim vespera operauit
 2 cum gratia multa innumeratoz adueniet reddere unicuique
 secundum opera sua. Exemplare etiam patet quod mortis memoria
 inducat hominem ad penitentiam faciendam. Unde legitur
 de quodam milite flagitioso quod nullam penitentiam a papa alex-
 lexandro sibi impositam voluit acceptare. Tandem pa-
 pa dedit sibi anulum suum ut illum pro penitentia in digi-
 to portaret 2 quicunque eum respiceret quod pro morte sua cogi-
 taret. Quod cum fecisset pluribus diebus. postmodum ad papam

redire dicens qd' pacis esset ad omni aliam penitentiam q'cuq'
 sibi iniungeret pacē & adimplere. **I**tem legit de quodam alio
 peccatore qui etiam nullam soluit acceptare penitentiam
 tandem confessor suus sibi hoc iudic' ut p'aper seruitu'
 suo qd' semp' in primo ferculo baculum deornatū p'ntaret
 ei dicens. d'ne ad mōriā reducat' qd' n'cāro h'ctis mori
 & nefaci' sibi quomō uel qū. Cū autē p' temp' aliquid
 sic f'cū f'uisset & p'p' hoc q' comedebat sibi in redū d'erte
 rentur dixit confessor' suo qd' pacis ess' omni alia p'niāz p'acē
 q'cuq' etiam d'ellet. nā cor suū erat in semp' concubita
 tum & formido mortis cecidit sup' eum. **E**x p'd'cō s'
 satis clare patz qd' mortis mōriā f'at honem se h'uilare
 omnia contempnē & p'niāz aggredi sine acceptare. & ex cō
 seg'ri p'cā d'euitate. & ideo sepe recordens bone fructu'
 qd' morieris. Si memor es mortis felicitis eris acq' p'ris

*De iudicio
 christiano*

Secundū nouissimū cuius frequēs recordatō a p'cā
 reuocat' est iudiciū nouissimū & f'male. huius enim
 memoria nō solum cōs'it a maximis d'cū etiā
 a culpis minimis & p'cā. S' in d'ic'is pat'ū legitur
 Q' cū quidā senex uidisset q'dam iuuenē dissolute n'
 dentem dixit ei. Coram celo & t'ra reddiditū sumq' rōnē
 totius d'ic' mē & tu ridēs q' d'icēs si sciz q' stricta rāo
 postmodum f'iet in iudiciō de omibz p'cā q'cuq' lau
 bus & p'uis d'ic'p' non ridēs. sed potius plangerēs et
 dolerēs q' nūc loais est plendi loq' ē p'cā luendi. postea
 gaudebim' qui nūc sua crimina f'lebunt. **E**nde grato

in omelia. p̄ncis ep̄s ita agenda est leticia ut n̄q̄ amari-
tudo sequentis iudicij recedat a memoria. Hinc ē q̄ dñs
dicit ec̄. xxxviii. Memor esto iudicij mei. etiam cū accipo
temp̄ ego iusticias iudicabo. sic p̄ph̄am loquit̄ in ps̄. 2
ioh̄el Ultimo. Consurgant 2 ascendant gentes in valle Josaphat
q̄ ibi sedebat de iudicem in circuitu om̄es gentes.
Item Jemie sc̄d̄ ad huc iudicis contendam vobiscū ait dñs
de quo gn̄ali iudicio scribit̄ osee iiii. audite verbum dñi
filiy isrl̄. q̄ iudiciū dñs cū h̄itatoribus terre. Hoc autem
iudiciū valde est timendū. Unde d̄ ap̄th̄a a iudicis tuis
timui. Item sap̄ie v̄ Videntes turbabunt̄ timore horri-
bili gementes p̄ angustia sp̄s. Certe dñe in hoc die tur-
babunt̄ gentes 2 timebunt̄ qm̄ habitant̄ t̄os a signis
tuis. nec imerito pauebunt̄ q̄ multū horribilia erūt
signa que videbunt̄. n̄a ut scribit̄ luc̄ xxi. Cū viderit̄
filiū hoīs venientem in nube cū p̄tate magna 2 manifesta
te, cum erūt signa in sole 2 luna 2 stellis 2 in terris
pressura genū p̄ confusione sonit̄ maris 2 fluctuū
ita qd̄ arescent̄ hoīs p̄ timore 2 expectacōne q̄ sup-
ueniet̄ vniuerso orbi. O miser homo cogita illius iu-
diciis dei filij 2 hoīs tam horribilem aduentū. n̄a ig-
nis in consp̄u eius exardescet 2 in circuitu eius tempes-
tas erit̄ valida. Ignis m̄j̄ an̄ ip̄m̄ p̄cedet 2 īflānabit̄
ī circuitu inimicos eius. Unde ad hebreos x̄. Terribilis
autē ē quedam expectatio iudicij 2 ignis emulsiō q̄

consumptum est aduersarius eius malacti in. Ecce dies veniet
succensa q̄i amittis et erunt om̄es superbi et om̄es st̄onates ip̄e-
tatem stipula. Item ysa xlvj. Ecce d̄ns in igne veniet. En
israhel in. Ante faciem eius ignis vorans et post eum cautes
flamma. et iḡe sicut scribit malacti in. Quis stabit ad vidē-
dum eum. ip̄e enī q̄i ignis cōplans et q̄i herba fullonū et se-
debit cōplans et emūdans argenti. Quis ḡ sane metas hūc
iudicem et aduentus eius diem toto corde non timebit. En
gregor sup̄ ezechiel. Que est mēs hōis eterni iudicis p̄na
am̄ nō formidantis ubi cūcta simul p̄na ante oculos rede-
unt et om̄ia que cum delatōne acta sunt ad memoriam
cum pauore reuocant̄. Ecce ut scribit prouet xlvij.
Viri mali nō cogitant iudiciū qui autē requirūt deū aīad
uertunt om̄ia. Unde bernardus in psa. Expansio q̄e
multum iudicis veniunt. Vultū quē latebit nil occultū
nec relinquet q̄d incōlitum. Et quis nostrū nō timebit q̄i
iudex apparebit. Ignis ante quē ardebit. peccatores qui delibit
Est autē hoc iudiciū sp̄aliē metuendum p̄c̄c̄a. primū
est multiplex accusatio ip̄is peccatoribus. Valde grauiū p̄c̄c̄a
renda. Secundū est strictissima vtilitatis m̄e iudicis de
om̄ibz singularit̄ scienda. Tercium est horribilis p̄nitētie
expectatio que a iusto iudice tūc crudelit̄ est ferenda. Et
om̄ia sunt peccatoribz plurimū metuenda. et p̄sequēs eorum
mēoria est a peccatis retractiua. **Quintū autē timēs ē p̄ter
multiplicē accusationem**

Sed s^o primum p^o quod iudiciū dicitur & sp^oaliē me-
 tuendū est multiplex accusatio ip^os peccatoribus dicitur
 grauiter p^ohorrenda. Vñ multa inueniunt & inuāntur
 in scriptura que in die nouissimo peccatores accusabunt. **T**
 Primum est q^o p^oā cōfessā q^o peccatorem arguet nō in occulto ut
 nūc sed coram omibz nūc apte. Vnde **Daniel** vii. iudiciū
 sedis & libri ap^ori sunt. i. q^o s^oae q^o omibz reuelabunt. in hīs
 libris continet s^oma dicitur & mortis glorie seu confusions sa-
 lucis p^oneue uel condemnationis sempiternae. Item **apocal**
 xvi. iudicati sunt mortui ex hīs q^o scripta erant. **ii** libris. h^o
 est in consp^ois ip^oorum. Vñ **ad rom** ii. Testimoniū illis red-
 dente cōfessā eorum. Nam sicut testimoniū bone cōfessā
 iusti hōis est gloria. sic testimoniū p^oneue cōfessā & accusa-
 tio peccatoris seu condemnationis sine pena. **S**edm̄ q^o accu-
 sat peccatorem sūt dyaboli & sp^os maligni. ip^os enī sicut prodi-
 tores suggerūt peccatorem fecerunt & de peccatō ac omisso peccatō-
 rem accusabūt. sicut p^oneue sicut interdum accusat fu-
 rem de illo q^o fecerat cum eo ideo **apocal** xvi. dyabolus
 accusator s^om̄ notatur. Vnde **augustinus** astabit omēs
 ante tribunal xp^oi & presto erit dyabolus & recitabit uerba
 p^offessionis n^ore & obicit nobis in faciem quidq^o fecimus
 & in quo peccauimus & quo loco & q^o facere debeuimus
 dicimus & enī ille aduersarius noster. Equissime iu-
 dex iudica istum esse meum ob culpam qm̄ noluit ee
 tuus p^o gratiā tuus est p^o naturā meus p^o misericordiam

tuus ob passionem meus ob psuasionem tibi inobediens
michi consentiens arte accepit immortalitatis stolam a me
hanc pannosam qua indutus est tunicam tuam bestem
dimisit cum mea huc venit. Equissime iudex iudica ergo
illum esse meum et mecum fore contempnendum. hec aug.
Tertium quod peccatores accusabit sunt angeli et spiritus
sanctus. credibile est enim quod ille qui eis tradidit animas custodi
endas requirit ab eisdem huiusmodi custodia rationem. Et cum
illi non mereantur nec culpam alienam sibi debent impu
tare oportebit eos dicere quod ipsi non sunt in culpa sed peccato
res qui noluerunt eis credere et obedire. scilicet non est culpa
medici qui nichil omittit de praesentibus ad curam impo
ni si non sanat languidum sibi inobedientem. **Et** **Jeremi**
li. Curavius babilonem et non est curata. et verbum
angelorum qui dicent fecimus quod necesse erat fieri
circa babilonem ut curaretur. sed culpa sui sunt quod non
est curata. **Quartum** accusans peccatorem suum crea
turam. et si quaeris que dico. quod omnes et singule nam
offenso creatore totus mundus odio habet offensorem. **Et**
Job xv. Reuelabunt celi iniquitatem impij et terra aduer
sus eum consurgit. Nam dominus aduocabit celum de
superum et terram discerne populum suum. **Et** **Cyprianus** super ma
rtinum. In illo die nichil est quod illi respondeamus. **Et** ubi
celum et terra sol et luna dies et noctes et totus mundus

stabunt aduersus nos in testimonio peccatorum nostrorum
 Et s^o dicit **grego^{rius}** si queris quis te accusabit dico totus
 mundus et creatura non solum peccatores accusabunt
 Verum etiam creatorem de ipis iudicabunt. Unde
 sapie. v. armabit creaturam ad ultionem inimicorum
 et pugnabit cum illo. orbis terrarum contra insensatos
 viz peccatores. Item eiusdem **ps^{alms}**. Creatura tibi peccati de
 seruens exardescit in tormentum aduersus inustos
Quicumque accusans peccatorem sunt miserabiles p
 sone q^{ue} iniuriam passae sunt. nam ille tunc eos accusabit
 qui ipse iniuriam fecerunt. Tunc enim verificabitur
 verbum ap^{osto}lice in ps^{alms} sic dicentis. Cognoui q^{uia} facit
 d^{omi}nus iudicium inopis et vindictam pauperum. Nam ipse q^{ui}
 abyssos intravit qui sedet super cherubim et seraphim
 qui ambulat super penas ventorum terribilis in consi
 lio super filios hominum tunc iudicabit causas pauperum
 qui stabunt in magna constancia aduersus eos qui
 se angustiaverunt. tunc iudicabit omnia p^{ro} orpha
 norum et iudex viduarum. parca vero pauperum non
 perdit in finem. Accusabunt eam subditi suos ipsos
 et negligentes plures. **Hi** bernardi super cantica. **O** ter
 ribilis deus super filios hominum te impient miser
 d^{omi}n^{us} montibus cadit super nos et collibus op^{er}te nos. Veni
 ent ante tribunal xpi et audiet pl^{ur}orum grauis q^{ue}rela

accusatio dura quoniam vivere stipendius nec dilue
peccata quibus facti sumus duces ceteri et mediatores sumus
dulcissimi. **S**ecundum accusans peccatorem est malicia
sui peccati. **Item** **psalms** 119. arguet te malicia tua et aduerso
ena increpabit te. Unde peccata erunt ligata ad collum
peccatoris. **exce** **psalms** 119. Colligata est iniquitas effraim abscis-
sionem peccati eius. **Item** **psalms** 119. Conuoluce sumus et ipso-
stra collo meo. **videlicet** iniquitates mee. et ideo sicut fur-
tuum ligatum ad collum furis accusat eum. ita et
tunc peccata accusabunt miserum peccatorem. **psalms** 119.
Iniquitates sue capiunt impium. et fimbriae peccatorum suorum
omnesque adstringuntur. **hinc** est quod per prophetam dicitur. fimbriae
peccatorum circumplexi sunt me. quibus ita fimbriae mali per
dyabolum trahuntur ad infernum. Tunc enim cadunt in reticu-
lo eius peccatores et capreis quod abscondit apprehendet eos. **legitur**
de heretico quod intrans ortum oneratus se pomis figens
ea in aculeis suis. cum autem uenerit ortulanus tunc hereti-
cus uolens fugere impeditur ab onere. et sic cum pomis con-
prehenditur et arrestatur. sic etiam accidit peccatori dilu-
sionato peccatis quibus comprehenditur in die iudicii et accusabitur
ab eisdem. **Et per** **psalms** Cognoscetur dominus iudicia sciens. in operibus
manuum suarum comprehenditur peccator. de quo dicit **Crisostomus**
super **matthaeum**. Ipse cogitationes et opera spiritualiter stabunt ante oculos
in die accusantes nos ante deum dicente **psalms**. Cogitationibus

iudicem accusantibus Unde **bernardus**. Tunc opa nra sunt
 loquencia dicent ad miserum peccatorem. tu nos egisti opa tua
 sumus non te defemus. tecum erimus te ad iudicium
 pergemus Nam de **dr. ecc. xviij.** sicut iusticia iusti super
 eum erit sic impietas impij erit super eum. hinc est q
 ps dicit. Audite hec omnes gentes. auribus papite omnes qui
 habitatis orbem. Cur timebo in die mala. hoc e in die iu-
 dicij. Que non solum mala est. Imo pessima cuilibz peccati
 ad qd rident sibi ipi dicens. igit tunc timebo q iniquitas
 calcanei mei circumdabit me **S**eptimū 2 clarū ac-
 cusans peccatorem sicut cornūta sicut instrumēta passio-
 nis xpi Imo verius ipemz xpc. **in Joning.** Corpus xpi
 cont te loquetur. 2 clam de te conqrent. **hinc augustinus**
 in tractatu de cymbalo sic dicit. forassee dñs in corpore
 suo cicatrices observat. Et in iudicio peccatoribus exproba-
 ret. 2 cōvincens eos dicit. Ecce horem q crucifixistis. ecce
 deum 2 horem in q credē nolūistis. Videte vulnēra que
 infixistis. agnoscite latus qd impugnavistis. qd pp̄ vos
 apertum est 2 irritare nolūistis. **T**unc etiam ip̄e xpc
 accusans peccatorem dicit illud qd **naū. iij.** habe septimū
 Revelabo pudenda tua in facie tua. 2 ostendam gentibz
 iudicium tuū 2 regnis ignominia tuam. Item **ozee vj**
 Revelabo probitiam eius in oculis amatorū eius 2 dñr nō
 eruet eum de manu mea. Qd desolati 2 q̄ tristes erūt
 in hac die miseri peccatores. Tūc enī sicut scribit **apocall. j.**

Videbit eum omnis oculus / et qui eum pupugerunt / et plūget
se sup se omnis tribus terre. Tunc patē videbit / et iustetur
dentibus suis / premet / et tubescet. **De iudiciū timēdū ē pp̄**

Aliud qd iudiciū reddit timor / reddendā rationem /
sum est strictissima sollicitudo mē rō de omnibus
singulariter sciēda. **Uñ luc̄ xvi.** Redde rōnem sollicitō
nis tue. Jam enī non potis sollicitare. sūmē si esses rōnem
redditurū mille florentiōrū coram dñō spali iusto prudenti
et severo multum dēro sollicitari pro bona opūtatōne faci
enda. **Sic ḡ multomag sollicita vigilans et timoratus p**
reddenda rōne de quibz et omisissis coram deo et angelis et
omibz sctis eius. quibz et pūctis et astrantibz te naturis oport
tebit computare nō solum de maioribz / dēu eā de minimis
Usq ad ultimā quadrāntem. **Uñ ysa m.** Dñs ad iudi
candum veniet enim senioribz pti sū et pncipibus eius.
Irem zacha viii. Veniet dñs deus meus omēs q scti cum
eo / **Uñ ad iudiciū gnale qd erit in publico corā omibz**
et non in occulto / et igit̄ tantomag est timendum. **Uñ psal̄**
vi. mane iudiciū suū dabit in lucem / et non absco
detur. **¶** Er̄ ḡ rācio multimoda de cūctis tunc reddē
da pmo videlicet de aiā a deo nobis data / et commissa. si enī
rex filiam sibi dilēctissimā q̄ in regno suo disposuit facere
reginam alicui suoz gmisissz subditorū / et ille eā male
custodierit / quō dubitat / quon rex exigerz racionē de custo
dia filie sue taliter neglecte. **¶** Quid ḡ facit rex celorum

de illo cui filiam suam id est animam sibi specialiter dilectam tradi-
 dit in custodiam. quod intendit ad dignitatem regiam in celis
 sublimare. si eam male custodierit. nonne magnam inde exi-
 get rationem. **Item dicit dicitur in 1.º. Custodi tempus et animam tuam**
sollicite. Nam sicut dicit Augustinus. **maius est dampnum in**
amissione unius anime quam mille corporum. Unde **bernardus in lib.**
meditationum. **Totus iste mundus ad unius anime peritum esti-**
mare non potest et igitur dicitur ibidem. **Cur carnem tuam**
preciosis rebus impingnas et adornas quod post paucos dies
vermes sunt in sepulchro comesturi et animam tuam bonis
operibus non decoras que deo et angelis eius in iudicio est
presentanda. **Cur animam vilipendis et ei carnem anteponis.** **Do-**
minam ancillam et ancillam dominam magna abusus est.
Item dicitur idem libro de conceptu. **Hodie filii hominum anime curam**
negligunt curam autem carnis domini desiderio proficiunt.
neque enim peccare merentur sed puniri. **Tu ergo anime. noli minus**
dignum plus dilige magis digno. noli corpus corollam et animam
negligere. noli ancillam extollere et dominam prostrare ancil-
lam. Unde **Crisostomus libro de reparatione lapsi.** **statim**
negligimus nec corpus saluare poterimus. non enim anima
pro corpore sed corpus pro anima factum est. **Qui ergo quod primus**
est negligit et quod secundum et inferius est extollit et custodit
etiamque corrumpit. **Qui vero ordinem servat et quod primum est**
colit. etiam si secundum neglexerit pro primi salute salvabitur
et secundum. **Et si vero voluerit animam tuam saluare et bonam inde domino**

reddere rationem ipsam instruit scientiis & virtutibus diuinis
Unde dicit plato in timæo. ad hoc anima quæta est corpori ut
feneretur scientiis & virtutes si cum magno fenere denerit be
nigne recipiet a suo creatore. si autem relegabitur ad inferna
Secundo reddenda erit ratio de corpore nostro. primum supradictum
est castum a deo nobis traditum & commissum. Unde bernardus
Donum castrum custodit. qui corpus suum custodit. Exiget igitur
ratio de custodia huius castri videlicet si inimici domini hoc est
carnis voluptates & vicia aliquando ibi sunt recepta & familia
res eiusdem & amici id est virtutes & bona opera ab inde
turpi effugati. si dyabolus ibi fuerit receptus & prope deum
dominus expulsus sic confuso modo quod si peccerimus magna
erit suspicio deuota proditoris & infidelitatis & stabimus
ad reddendam inde rationem. **T**ertium corpus nostrum est iumentum
a deo nobis concessum. Et ipso ducimur pro anime nostre comodo
& utilitate de quo debemus reddere rationem quo ad tria. Si est
xxviii. Cibaria organa & omnis assinus. panis disciplina & opus
seruus assinus quod seruus designat membra corporis. Cui debet panis
ad sustentationem nostre. organa discipline ad repressionem lapsa
nie. & omnis boni operis ad partem penitentie. Exiget ergo dominus
primo de hoc suo iumento si sibi pabulum dixerit ministr
uerimus non nimis laute ipsum corpus nutriendo. nam
qui per modum suum delicate nutrit. postea illum sentiet
contumacem ut & quæst. xxxv. Etiam non nimis
modicum ipsum corpus de naturis tribuendo quod si peccerimus

55

reputabimur p̄p̄orum corporū p̄emptores. **C**ontr̄ q̄d sic loquitur bernardus in eplā ad fr̄es de monte dei. sum̄ 2 alia corp̄is exercitia in quibz nat̄e ē laborare. sciad̄ s̄ vigilie ieiunia 2 h̄m̄ modi q̄ sp̄ualia nō impediunt sed adiuvant si cum r̄dne 2 d̄t̄r̄ct̄ōne fiant. **Q** si ex ind̄p̄cretionis vicia sic agant̄. Et ul̄ deficiente sp̄ū vel languente corp̄e sp̄ualia impediunt̄ qui sic ē corp̄i suo abstulit boni op̄is effc̄ū. sp̄ū affc̄ū. p̄p̄riū exemplū et honorem deo. sacrilegus est 2 horum om̄ in deum reus. Et s̄ **greḡ** 1° moralū sic dicit. p̄ abstinēciam carnis vicia pot̄inguenda sūt non caro. s̄ nat̄e est. Et arte continēcie quibz teneat̄ qui nō carnem sed vicia occidat̄. Sepe em̄ dnm̄ in illa hostem̄ insequim̄. ead̄ civem q̄ diligimus trucidamus. **S**ec̄d̄ exiget̄ si cū v̄ḡa discipline illud̄ correperim̄ a rebellionē 2 lascivis̄ ip̄m̄ cohibendo. **S̄ bernardus** sup̄ canēti iugo discipline in solentia morum est̄ domanda. Item d̄ idem in eplā. **Q** q̄ oppositū reddit̄ om̄em̄ corp̄is statum̄. nec nō 2 ment̄ habitum̄ discipline suā submittit̄ 2 ponit̄ sp̄ualia componit̄. Vultum̄ ligat̄ oculos̄ cūct̄mos prohibet̄. morderat̄ linguam̄. frenat̄ gulam̄. sedat̄ iram̄ 2 format̄ in cessum̄. **T**ercio exiget̄ d̄ns si ip̄m̄ corp̄is laborare fecim̄ in op̄ibus penitēcie 2 v̄tutū. **Vnde augustinus** libro de baptismo p̄uulor̄. p̄ hoc de paradiso emissus

adam cont' eden h'itavit ut significaret qd' in laboribus
qui sunt delicias cont'ri erudienda est o'is p'ca. Unde ap'p'
nostrum reputandum est at' laboriosum ad opa p'itencie
facienda nobis a deo comodatim. Noli ergo illud tenere
ociosum cum ignoras q' dum penes te manebit nec im-
p'fco penitencie ope ab illo qm' concess' forsitan ip'm ip-
uise reperatur. 2° crisost' dicit. Si mutuo accep'ris
bovem aut equum opazis instant' 2' d'ias forte aras a
me tollet' q're hoc etiam non facis cum corpe qd' facis
cum equo aut bove. Sic s' unum t'm a xp'o tibi concessu
diserte mitras ut sustentet' nat'ra 2' domet' vicia sic
v'iga discipline corrigas ut maneat in obedientia et
fulgeat castimonia sic ad laborem instruas ut p'f'm
gane' o'ia 2' faciat digna p'itencie opera. Et finalit' pos-
sis d'no bonam 2' valentem p'inde redd' r'one. Ter-
cio reddenda erit ratio de proximis 2' p'mo pat' de filio
hoc h'et. 1° Regum iii^o ubi legit' qd' hely punit' est pro
filiis suis eo qd' non erat illis indigne ag' 2' no' corri-
puit eos delinquentes. 2° q' quereb' xxv^o. Erudi filium
tuum. Unde quidam. Si tibi sit natus peccant' con-
te natus. Neve p'm' luere poss' de iure reatu. Item
prelatus de suo subdito. Eze. xxxv^o. Fili hois specula-
tozem dedi te domui isrl'. audies s' ex ore meo ser-
monem am'ialis eis come. s' meditante ad impi-

um impiè morte moriens & locuta nō fuit ne se au-
 codiat impiis a dñā sua & ipē in iniquitate sua mori-
 tur sanguinem eius de manu tua requiram Item
 Eze. xxxvii. Ecce ego ipē sup pastores & requiram gre-
 gem de meū de manu eorum. Item dñs seu capis ter-
 renus rōnem etiam reddet & suo inferiori & subiecto
 hoc patet nuū xvii. Sibi pñces a dño missi sūt sus-
 pendi in parabolā pp̄ peccm̄ ppli qz fornicatq̄ fuit po-
 pulus cum filiabus moab qui vocabant eos ad sacrifici-
 cia sua ut legitur ibidem. tales isti sūt pñces
 & placi de quibus scribit Item xvii. Glubate pastores
 & clamate aspergete vos cinē optimates grege qz opleti
 sunt dies v̄r̄ ut inazficiamini & cadetis q̄ vasa
 preciosa. Videant s̄ placi ecclē & pñces vniuersē t̄re
 qui aliis p̄sunt qualic̄ gmissimū filiū grege verbo
 p̄ter & exemplo regim̄ instrunt & defendunt. placi
 nāq̄ debent pplm̄ docē & a lupinis hēricorū insultibz
 vulpim̄ quoq̄ fraudibz sagacit̄ defensare. pñci-
 pes vero terre debent peccantes corrigē subditos sibi
 iudiciū & iusticiam facē p̄pillos & viduis miserabi-
 les qz p̄sonas diligēt protegē nec q̄q̄ iuste exaccio-
 nibz seu molestiis aggravare. sciant enī fore sep̄d
pap̄e vi. q̄ iudiciū durissimū in his qui p̄sunt fiet

Eruguo enim conceditur misericordia. parentes autē potē
ter commenta patient. ad Vos ergo plati ecclesie et principes
vniuersitate sunt hii sermones mei de distant sapias
et non exardatis ac subditos sic instruce regie et defen
sate de durissimū hoc iudiciū ubi fortioribus fortior
et maioribus maior iustat cruciatio. secutur in die nouis
simo valeatis expectare ¶ Quarto reddenda erit
ratio de omnibus operibus et quissis. Unde archanastr
sic dicit in simbolo: qd' ad xpi aduentū omēs hoīes
resurgē hnt emm corporibz suis reddenti de factis p'is
rationem. et hoc est qd' ap'us inuit. n' cor. v. ubi d'
Omēs manifestari oportet ante tribunal xpi. Et reci
piae. vniuersiqz p'ia corpis p'ut gessit sine homin
sine malum. Et eccl' dicit. Cuncta que sunt adducet
dnus in iudiciū et nō solum magna et graua p'ca sed
etiam q' in oculis nrīs vident' modica et q' nulla. Et
p'nuū qd' videt' passus hoīs sed de hoc erit ratio red
denda. Isa. xxi. obseruasti omēs semitas meas et
vestigia pedum meorū considerasti. et subdit c' regia
Tu quidē gressus meos dinumerasti. Item eiusdem
xxxviii. oculi eius sup' vias hominū et omēs gressus ei'
considerat salz ad retribuendum qd' nullis imp'cunt
Exemplum de angelo manūte passus hēmitē de q'

Legit in diebus patrum omnis est Verbum orationum et in
 sermo sermo. **quasi xij.** De omni verbo octavo quod locuti fue-
 rint homines reddent in die iudicii rationem. **David 1.** Qui lo-
 quitur iniqua non poterit latere, non poterit illum corripere
 iudicium, omnium videtur cogitatio dicitur et cum dicitur **David 1.** in
 cogitationibus impij interrogatio erit et eisdem **Ps.** In cogita-
 tiones meas scrutaberis. Unde **Ps.** Et ego autem opera mea
 et cogitationes meas ut congregem cum gentibus, dicitur ad
 iudicandum pro ut gentes iudicabo, de quo **Isaiah 11.**
In diebus illis congregabo omnes gentes et reducam illas
in Valle Josaphat et disceptabo cum eis ibi super populum meum et
hereditate mea ipse. Omnia ergo opera mea cogitationes et verba
fructissime iudicabuntur. Nam sic dicit Gregorius super illud quasi
xxij. Omnes capilli vestri numerati sunt sicut et dies anni
 considerat et gressus diminuerat et nec minime cogita-
 nes aut Verba minutissima que apud vos siluerunt in
 eius iudicio manent et indiscussa. Tunc enim universa
 opera mea tanquam si in frontibus essent scripta erunt omnibus
 manifesta. **Etiam sic scribitur ezechiel xvi in fine huius denuda-**
tio operum illius. **Quinto** erit ratio reddenda non so-
 lum de malis commissis, sed etiam de bonis pretermiis. **Et**
Isaiah xxxv. Tunc dicit rex huius qui a sinistris eius erit
 Discedite a me maligni in ignem eternum qui paratus est
 dyabolo et angelis eius. Spiritui enim et non deditis michi ma-

Ducata & cura que sequuntur & fuit una de causis que di-
ces epulo non inuenit aque refrigerationem & pauper
Lazarus de micis eius mensis nichil potuit obtinere. Item
non solum de quibus & omissis ratio reddet sed etiam de
tempore predicto in quo mala facta sunt & bona plurima neglec-
ta. **Et** **Idem**. **Primum** dierum & tempus dedit illi dominus ut
ipsa salubris ad eius honorem & ipsam salutem tempus
diceret quod multi tunc dissipauerunt & tunc in doliis consumunt
de quo bernardus in sermone ad scolares aduertit sic di-
cens, quicquid praesens tempus si sicu nichil hodie vilius reputat
transierunt dies salutis & nemo recognoscit nemo sibi pro
diebus & mensibus rediens causat si sicut non perbit capillus
de capite sic nec momentum de tempore videlicet de quo tunc non
exiget. **Quoniam** hoc timebat beatus anselmus in medijs
comitibus suis dicens, O lignum aridum & sterile certis ig-
nibus dignum. **Quid** enim videbitis in illo die cum exiger
a te usque ad ultimum scilicet omne tempus viuendi tibi impe-
sum qualiter a te fuerit expensum. **Et** igitur dicit super ca-
pulum filii conserua tempus. **Secundo** & ultimo reddenda
erit ratio de omnibus donis a deo receptis. ipse enim dominus
nichil dicit de quo non debet habere rationem. Unde peccator videtur
comodare quod simpliciter dicit. Ipse enim requirit rationem
de omni dato siue sit spirituale. Et sic bona anime naturaliter ac-
quisita & infusa siue corporale ut sunt fortitudo agili

tas & pulchritudo. Sicut quale et sicut præces dicitur et
 honores. de his omnibus patet exemplariter & parabole quasi
xxv de quinque talentis & Luc xxv de nobili qui tradidit
 servus suis. & omnia de quibus omnibus operatur id reddi & com-
 putatio fieri patet & sicut scribit Joh xxv. Sicut et
 iudicium simple brevit facendum in quo de omnibus & singulis
 sumptibus iam positus ratio strictissima cogit. Quare dicit
Joh xxxv. Quid sciam cum surrexerit ad iudicandum dominus
 & cum quaesierit quid respondebo illi. Qui dicit Seloat Semet
 quibus & interrogans de omnibus operibus meis. nã iuxta est
 dies perditionis & adesse festinat. ipse scilicet quoniam dominus iudica-
 bit populum secundum quod dicit Abd c. hinc. Juxta est dies domini
 super omnes gentes. ipse namque dicit apo. ij. Ecce venio cito. &
 ego de marc xv. Vigilate ne scitis enim quoniam dominus veniet sero
 an mediã nocte an gallicantu an mane. ne cum venierit re-
 pentè inveniat vos dormientes. Qui autem vobis dico omnibus
 dico Vigilate. nã si nã vigilaveris. veniã ad te cum fur
 & nepties qua hora veniam ad te. Item apo clxxxv. Ecce
 venio cito & merces mea merced est reddere unicuique secundum opera
 sua. Et igitur timet cum de totis & tantis oportebit te iudi-
 cato & quoniam improvisè & subito reddere rationem. semper vigila di-
 ligenter te examina constanti quibus tua fundum expur-
 ga ne cum dominus ad iudicandum venierit possis eadem quemmet
 responde & in oculis eius gratiam ac prædium veniã miserari

cordia iuente. Et hoc est quod suaderunt *capitulum xviij*
vbi dicitur ante iudicium interrogari te metipsum et in conspectu dei iu-
res propitiationem. *Quod iudicium est timendum propter suam plenitudinem*

Ultimum quod finale iudicium reddit formidabile et pa-
uendum horribilis conspectio sententiae que a iusto iudice
tunc audeliaz est ferenda. hoc autem summa est terribilis spali-
propria. punitio et magnitudo summa sine dubitacione. nulli-
enim constat an pro vel contra se ferat. Nam de deo est u-
tunc iusti acq. sapientes et opa eorum in manu dei et in
iustis homo uanum odio uel conare dignus sit. si omnia in p-
sentia iudicis. sicut legitur in dicitis patet. quod cum abbas aga-
thon moriturus per tres dies staret immobilis apertis oculis et
fratres eum pulsarent dicentes. Abba vbi es. Respondit. In co-
spectu omni iudicium assisto. Et dixerunt fratres. tu times dicit.
Iustitia timere quia potui mandata dei custodiri si homo su-
et nescio vtrum opa mea accepta fuerint coram deo. quia aliter
sunt iudicia dei. et aliter hominum. et ideo timeo nec opus nisi
venio ad deum. dicit enim. gregorius. sepe iustitia nostra ad ex-
amen diuine iustitiae deducta iustitia est et plerumque peccata
in conspectu iudicis quod intentione fulg. operantis. Unde prouerb-
xviij. Est via que videtur hodie iusta nouissima autem eius
deducunt ad interitum. Et quia iste scilicet per agathon hoc cor-
dialiter aduertebat. Ideo quibus in mandatis dei custodiendis di-
ligentissimus fuit futurum cum iudicium ualde timeat et ex-

pauit. Trem legi^o ad huc in Graec purum qd quida pene
 dixit. Tres res timet^o fidelis qm̄ aū mea egressura ē de coepte
 Aliam qm̄ accusura est ip̄i deo. Terciam vero qm̄ finalem
 sententiam in die nouissimo expectauerit auditura. Et
 quales hoc iudiciū multi scdm̄ pauū timuerūt propt̄ in-
 certitudine sine tunc ferende. 2 Vere merito Valde est ti-
 mendum. Unde quasi hij 2 sunt Verba saluatoris. Multi
 dicent michi. Dne dne nōne in noīe tuo p̄bauimus 2 do-
 mā eiecimus 2 Graues multas fecimus 2 cōfitebitur
 illis dicens. Numq̄ noui eos. Discedite a me. Si p̄p̄t̄ et
 fugantes demones 2 miracula in dei noīe facientes tūc re-
 pellent. quis potest esse securus. quis tam sc̄ hic possit uiuē
 qd in hoc iudicio nō habeat tremē 2 timē. Nullus uers
 sine cū nō sit mūdus a sorde sup̄ terram. etiam nec istius
 om̄is diei. hinc ē qd scribit̄ psa lxxij. fā sumus nos oēs
 ut mūdus qm̄ p̄anus nēstrate om̄uerse iusticie mē
 Igit̄ de om̄ibz opibz nris in hoc iudicio p̄duendis
 q̄tūcūqz uideant̄ bona sine iusta debemz merito puni-
 dare. En Job x. Verebar om̄ia opa mea. sic br̄s paulus
 eas elōnis q̄m̄ de nullo p̄cō consc̄ sibi fuit. dicit cō-
 actum rom. Ego om̄i q̄stā bona q̄s̄ facti sū. Esq̄ in hodi-
 erū diem. tñ sicut scribit̄. ec̄ v. de p̄cātū p̄cōp̄ noluit
 esse sine metu hij i corin iii. Quasi pauescendo nichil
 dicit michi conscius sum. s3 in hoc iustificat̄ nō sum hīc
 apud deū

Et habet apocal i. 2. xiv. Certe tunc pueri terram vngi
 oris sui: p[er] labiorum suorum interficiet impium Et
 h[ic] isa xj. O q[ui] tribule est illam vocem tunc audire.
 Unde aug sup Job. Qui ceciderunt ad vocem vna xpi mo-
 rituri qd facient p[er] illa voce iudicantur. h[ic] p[er] quate rugiet
 tamq[ue] leo. amos ij. Leo rugiet quis non timebit. et
isa v. Rugiet eis de leonib[us]. et Jemie xxxv. Dns de ex-
 celso rugiet: et de habitaculo suo dabit vocem suam. p[er]cutiet
 somit[us] usq[ue] ad extrema terre q[ui] iudicant dno cu genibus
 Certe tunc vox d[omi]ni erit in sinice. vox d[omi]ni in magni-
 ficentia. vox d[omi]ni confringentis cedros. Nam t[em]p[or]e d[omi]ni co-
 fringet cedros sylvam hoc e[st] syphas et elatos eius spales
 inimicos qui max[ime] ut hospicium fuerit: et tamq[ue] adu[er]sus ex-
 altati q[ua]dmodu[m] fumus deficient cu[m] in hoc iudicio h[ab]ita-
 ti fuerit a d[omi]no: et q[ui] penitus ad nihilu[m] redacti. hec
 eadem vox d[omi]ni erit suad conitruu[m] verberas terram. ideo
Job xxxij. tremes dicebat. Quis potit conitruu[m] mag-
 nitudinis eius intueri. D[omi]n[us] p[er] se. Inconuic de celo d[omi]no
 et altissimus dedit vocem suam. Item Job xxxv. Tona-
 bit d[omi]no vox sua mirabilis qui fecit magna et inscru-
 tabilia. hinc augustinus i[m] meditaco[n]ib[us] suis dicit. Qd
 dormitas aia tepida: et cu[m] om[n]i signa. qui no[n] exprobat
 qui no[n] tremuit ad tuncu[m] conitruu[m] non dormit s[ed] mor-
 tuus est. Item Verbum d[omi]ni erit ad modum fulgur[is]

Chausantibus Indu zacti v. Exibit et fulgur
in culum eius et dñs in tuba canet. Certe scid di ypa
vobis. In illa die clanget tuba magna. Imc diat ai
postoma sup illud quasi vobis. Virtutes celorum moue
bunt. Certe de magna de tube irribilis. cui omnia
obediunt elementa que petras scidit infos apit
portas ereas frangit. Vincula mortuorum discipit
et de profundo abyssi aias liberitas corporibz smis no
dit et ad iudiciu ne compellit. **¶** Nec autē omnia
cicuis confirmant in ope q̄ sagitta cu ip̄i in aere a
cente ap̄lo i cor vd. In momento in ictu oculi in no
uissima tuba. de hac etiā tuba diat Isa sup quasi
Quo iens diem illum casidat toto corde contemisto
siue bibo seu aliquid aliud fito pe bider illa horribil
tuba sonare in auribz meis. Surge vos morati. Ve
nite ad iudiciu. hunc diem frequentet delz cogitac q̄libz
tribulatz seu one penitencie aggrauatus et magni
inde suscipiet in aiā subleuamē. In grego i homel
diem illū pr̄s hūi ante oculos di de ponit et q̄
modo grauē terret in ai q̄ pacōne leuiat. Re
uer etiam hanc diē ex pauescē et timere. nā ē diēs nr̄.
Diēs magna et amara valde. Et popl 1o. De diē
dñe amara tribulabit ibi fortis diēs nr̄ diēs illa di
es tribulacōnis et angustia diēs calamitatis et miserie

dies tenebrarum et caliginis. dies nebulæ et turbis. di-
 es tude et clangoris. Item ysa ym. Ecce dies dñi crudel'
 Veniet indignationis plenus et ire et furoris. Isa ym
 Sol. educetur in tenebras et luna in sanguine auge'
 Veniet dies dñi magnus et horribilis. O qm metuebat
Isa beruedus hunc diem qm dicit nunc recorde mo-
 ritur. Qd post mortem sui factus erat terror me-
 rentur. Que oppedito no scimus. Terret dies me-
 terribis. Dies no et furoris. dies luctu et metoris. di-
 es. Isa beruedus pccatis. De hoc etiã die sic ait idem i pmo
 Nudi stabunt ante tribunal xpi ut audiat vocem
 iudicij. qui obsequauerunt aures suas ad vocem gely.
 Quid em loquit deus. agite inqt pñias. multa tñ
 dissimulat. multi continet aures suas. et dicit dicit
 est hic sermo. No sic impij no sic. Que inuocant
 dum sermo. Verbum apuz cū pñiam fuerit. Itē
 maledi in igne eternu. Qd g dicitur in die illa
 terribili miseri pccatores pccate condemnati. cū vide-
 rint pccos ad regnū vocari. atqz sempiternos ad mortis
 supplicia eternalit destinari. Certe sicut dicit Isa beruedus
 senectres p angustia pccis dicunt me se pccatiam
 agentes. Hñ sūt qd dñi habuimus in derisum et in
 similitudine impij. Hos miferati dicam illorum

estimabamus insanam & finem illorum sine hōie
Quomōdo g' apudati sunt inter filios dei & inter scōs
sōs illorum est. Nos errauimus a uia ueritatis et
lūmē iusticie non illuxit nobis & sol intelligentie
nō est ortus nobis lassati sumus a diā iniquitatis
& p'dicationis & ambulauimus vias difficiles. Quam autē
dñi ignorauimus. Quid nobis p'fuit p'p'bia aut
quid diuiciā uacillancia contulit nobis cūp'ent
em̄ omnia illa tamq' umbra & tamq' nūcia p'curis
& tamq' uanis q' p'mp'e fluctuante aq' an' at p'ccā
erit nō est desigū iuenire. Ecce h'c confessio et
penitencia tūc est nimis tarda. penitobit quidē
ad penam sed nō querent ad ueniam. Nam tūc
nō est amplius locus misericordie & uenie sed
equitatis & iusticie. Cū p'nuat a tremendo iu-
dice. Ite et. Venite. Q'rtum h'c s'ma ab omibz
est timenda. Vnde legit' in uitas parū. Q' q'dā
sais cū spūs fornicationis ipm̄ g'uit temptari ex-
rauit dñm ut temptator ei uisibiliter appareret
q'd for' est. tūc sais ille ait. Q'd tibi p'fiat q'd sic
me temptas. Est om̄ sūma facuitas. Post nūq'
q' cū aliq' in p'ccm̄ p'p'itas p'ccm̄ tuū aggrauas
& ex q'seq'ti penā sic augmētis. **R**espondens

demon ait. **I**tao magis verum est quod loqueris. scio enim quod quanto plures peccata fecero tanto die iudicij amplius retardabo illam autem diem super omnia reformido in qua dicitur illam sententiam me audientem expecto. **I**te maledicti in ignem eternum. qui patris est dyabolo et angelis eius. **E**t de fulminationem illius sententiae saltem ad tempus valeam retardare. ideo merito homines tam grauius tempore. **O** Deus eterne gratie tunc demones et miseri patres timebunt et a voce tonitruum tui formidabunt. **2°** si volueris hanc vocem non timere et in die illa horribili et magna securus est semina nunc opera iusticie peccatis et misericordie. **O** quod felix fuit et multum laetus qui nunc intelligit super egenum et pauperem nam in illa die mala liberabit eum dominus. **puer. ps.** **B**enefacit anime sue sicut misericors fac eam fructus dignos penitentie nam qui nunc seminant in lacrimis et dolore tunc venientes venient portantes manipulos suos cum magna exultatione. **si** multi seminant nunc spumas et zizania peccatis se tunc truxerunt messuros. **no** sic impij no sic. **que** enim seminauerunt hoc hec et meret dicit aplo ad gal. **vj.** **E**t **g^o** dicit dominus **eze. v.** azastis impietatem iniquitatem messuris. **vi** qui seminauerunt

peccatū & actus nequitiæ meret gehennalem penā. Qui
vero virtutes & opa misericordie colligit gloriam sempitē-
nam. Nam qui bona operantur ibunt in vitam eternam
qui vero mala in ignem eternū. opa enim illorum sequuntur
illos. scribit apoc xiiii. Nam opa tuæ saluabunt & opa con-
demnabunt. Hinc est qd dicit Ioh' d. Venit hora in qua
omnes qui in monumentis sunt audient vocem dñi & pro-
cedent qui bona fecerunt in resurrectionē vite. qui vero
mala in resurrectionem iudicij. Unde apoc ii dicit. In-
deus affuturus. Ego sum fornicans renes & torca & dabo
vnicuiq; vestrum secundū opū suū. nam ut dicit alibi ca-
pitulo vincto. Quia fecisti per tibi. Et s' scribit. Venit
l' Et sunt verba iudicis ad angelos malos de patre
condemnato sic dicentis. Reddite ei secundū opus
suum. Iuxta omnia que fecit facite illi. Et igit' si vo-
lueris aucupari bonū tuū hie & multis fructibus stabili-
tare semina nūc largite in hoc vero pntis huius vite
Nam qui pre seminat pace & metet. & qui sem-
nat in benedictionibus de benedictionibus & metet. nam
dicit d' in puerbis cōi. Quod sibi quisq; sinit pntis
tpe dicit. hoc sibi messis erit dñm d' ut dicit.
Tertium vero ppter qd s' iudicis dicit' terribilis ē
desolata et omni dolore plena dampnatorum a deo et

angelis & ab omnibus suis cuncta sepacio cum po sinist' & demo-
 nibus raput. In instanti em & sine mora horribili illa senten-
 tia ad ore xpi promulgata erunt pati demones crudelissimi
 rapientes dno miserammi ducentes eis delicta ad suppli-
 cium sempiternum. Hoc etiam patz figurat' Isa' 47 de
 ministris affueri regis qui erant audissimi & parati ad sus-
 pendendum amant. Isa' 47 ibidem. Isa' 47 Verbum de ore
 regis dicitur & statim operuerit faciem eius serui regis. Sic
 dyaboli in die illa erunt patissimi ad statim rapicndu dno
 peccatum. Et hoc est quod dicitur in lamentacionibz Ieremie' C 1°
Omnes psecutores eius apprehenderunt eam. Unde Crisost'
 de rypacione lapsi. Cogita penos illos & horrendos penas
 ministros qui peccatores precipitant ad supplicia sempiterna. Isa'
47 de p'o dictore. Tortores horribiles qui nunq' misent
erunt pati. Et dicitur sententia te dampnati rapient ad tor-
 menta. Tunc miserande miser lamentando dices. suscipio-
 runt me sicut leo patus ad pdam & sicut canis leome
 habitans in abdano. O dolor ineffabilis q' pena audiat
talis amarissime sepacionis. Unde Quarta i' medicaco-
 nibz suis dicit. Om'is putus memor erit quo luctus
quo arstiaa. Cu' sepulim' mali a castroo miserammi & a
 ditione dicitur traditi in peccatum demoni ubi cu' illis in
 igne eterni, ubi q' erunt sine fine in luctu & gemitu pro-
 cul relegati a d'ca patria paradisi & in gehenna nunq' huc

135
supra gravitatem culpe penam sustinentes. Tunc illi miseri
patres de omni redemptione desperantes. Vix merentur id
videlicet lucem. nam mirabuntur in inferna tenebris tradentur
in manus gladii et peros Sulpii erunt. hoc est ipsum
demonum qui sunt fraudulentissimi et nequissimi in omnibus
ad nocendum. De hac peccatorum pena dicit **Crisostomus**
in libello de reparatione lapsi. Nonnulli impiorum putant
sibi satis esse et operabile videri si tantummodo caveant gehē-
na. Ego autem multo graviores quam gehēna est dico cruci-
atus esse remoueri et abici ab illa gloria. nec puos ita
arbitra esse gehēnae supplicia. Et sunt illa de quibus audi-
de dicit deus peccatis. Torquetur is qui ardet a conspectu patris
hoc arde michi penis omnibus grauius et hoc est solum quod
supra et gehēnam. hec ille. Unde idem supra illud **ajacis**
vix. Exardescit et in ignem mittitur. Intolerabilis
res est gehēna quis nesciat et supplicium horribile in
si mille quis gehēnas ponat michi tale est dicitur
quale est ab honore illius glorie propelli et exorsum
et pro. Nam secundum **augustinum**. Reprobis mallet omne
tormentum sustinere quam videre faciem iudicis nostri
vix **isaie** 64. A facie eius contremuit terra moti sunt caeli
sol et luna obtreuebuntur fumo et stellae retrahentur
plenitudinem suam. a facie eius treuadabuntur populi. Certe
dum tunc patres infernalibus et peribit a facie tua

i hoc p dolore nimis cu cam dixerunt aduersum 2 quo ad
 ipso tristiter quoram te crudelissime tunc dicente illud
 Jemie xviii. dorsum 2 no faciem ostendam eis in die pedu-
 clonis eorum. **Q**ualis separatio q̄ gravis 2 amara tunc
 diuisio omnibus p̄dus a facie dñi sibi taliter indignamur
 2 horribiliter dicentis. Amen amen dico vobis. nescio vos
 Unde quidam. Carorum tristis digestus tristior ipso. Corpus
 et anime tristissimus a deitate. **C**um pp̄ter hec omnia
 sup̄dicta 2 q̄ infinita alia q̄ causa breuitatis obmittit-
 tur expegrissimum et lenate capita vna ac omni timore
 et tremore diem illum p̄uenire. na scias scribit **psalmi**
Juxta est dies dñi magnus. lux et velox nimis. Et q̄
 dicit **psalmi** xviii. iubilare q̄ prope est dies dñi. vigilare
 itaq̄ q̄ nefaris diem neq̄ horam. Scribit **psalmi** xviii. vñ
 ad **thessal** **U**lamo fratres ipi diligenter scio q̄ dies dñi
 scias fu. in nocte ita veniet. cui etiam dixerit papa 2 scri-
 ptas tunc repentinus eis sup̄ueniet ita itaq̄ 2 scias
 dolor in vobis habitus 2 no effugent. Vos unum fratres
 nu. estis in tenebris ac vos dico illa tunc fu. ita
 comprehendat omnes cu filij lucis estis 2 filij diei. Igita-
 non dormiamus scias sed vigilemus 2 saltem sing
 hec vbi sup̄. Item **luc** xxi. attendite vob ne forte
 grauent corda vra in crapula 2 ebrietate 2 curis huius
 vite 2 sup̄veniat in vos repentina dies illa tunc la-

quicus em sup'demer in omnes qui sedent super facie dmi
uerse terre. Vigilate itaq omne tpe orantes ut digni ha
beamini fuge ista omnia que venientia sunt & scite an
filium hois hec omnia ibidem. Na in venientia ibi erit ti
mor & tremor & intolerabilis odor. Unde Jobel n° 9. magis
est dies dmi & terribilis valde & quis sustinebit eum. Et ysa
40. Introibunt in speluncas petrarum & cavernas terre
a facie formidinis dmi & a gl'a maiestatis eius cu sur
reperit peccata terram. Tunc em in firmamit conculcabit
terram & in furore obstrupesciet gentes. sicut scribit
abac 1°. Et ego de ysa 1°. Quid facietis in die visitatio
nis & calamitatis de longe venientis ad cuius fugientis
auxilium. Certe peccatori tunc nullu erit refugiu nullu
solamen seu adiutoriu. Unde anthonio libro de similitu
dinibus. A dextera erit peccati acupunctio a sinistris in
firmis demonia. subitus horrendu chaos inferni. desin
punctio iudicis irati. foris mundu ardens inq qstia dicit
ubi iustus dno saluabit. heu miser peccati sic dephens
quo fugiet. latere tunc erit impossibile & apparere tolle
rabile. Jam est dea snta eo magis formidabilis & ti
menda qz no solum corpus diiudicat s; etia ipam ams
condemnat. Vn legit in ex 1°. Qd dno fies quoz dno
erit furvus & alter sapiens ubi p^o in eade via. Cu
autem venissent ad diuinum ubi erit dno die dno de

Lectabilis et pulchra. Reliqua vero mirabilis et aspera. fatuus
 videns delictabilem dixit sapienti camo p hanc suam. sapi
 ens respondit. si et si via ista p q' ire desideras delictabile sit
 tamen ad malum hospitiu in fine adducit. Unde g'ulo
 et p aliam via m'scarnus na q'ius ipa est aspa et thabit
 dicit tamen ^{fratilis} ad hospitiu laudabile magis honestatis et que
 tis. Respondit fatuus magis solo oculis meis crede q' t'
 de his q' tu no vides et sic se posuit in via delictabili et ame
 na. Qd sapiens considerans qm nolens eu relinq're ipm
 sequebat' p gentes aute p iter inciderunt statim i latrones
 qui eos ab iniuriam sepantes posuerunt in carceribus dui
 sis. factu est aute ut rex illius ire p'p'et' quadron die omes
 incarceratos coram se edua ut ipos iudicaret. Venientes aute
 isti duo inter ceteros am se mutuo viderent. Sapiens dixit
 regi. O dne rex et iudex valde vobis conq're de isto fraude
 meo. Nam cu' cominus pariter in via et ip'e sic fatuus ego
 vero sapiens volebat magis credere et iussimus p q'dam
 viam bonam q' sibi demitum sed fecit me scia' ut p dia
 malam vbi cecidimus in latrones dñi reus e' mortis mee
 fatuus dixit cetero regi. dne rex ego aduersus fratrem meum
 maiorem habeo causam et rōnem adquirendi. Nam ^{et} ip'e
 sapiens est no debuisse tam facile me securo fuisse p dia
 q' scuit fore malam qd si no fecisset re dissem' dicit' et se
 curus cum fuissim et pno periculu nullatenus inaurissem
 Unde vere reus est mortis mee. **H**is verbis eo datus p'te

audias Rex talem protulit smā dicens Tu facie nobi
isti sapienti credere et tu sapiens securus es patriū iudicē
Igitur ambo debent iam suspendi et morte condemnari
Sic erit in die iudicij et i consumatione scilicet cū exhiberentur
de lacribus et corpora de sepulchris ad recipiendū iudiciū
de quibus omnibus et omnis. Nam corpus fatuū qz noluit
sequi consiliū ac sapientis. Et spūs sapiens qz securus ē
corpus fatuū igitur dampnabuntur ambo in iudicio qz mo
Et hac de causa smā iudicē dicitur gladius qz dicitur pte acut
ut hēt apō 1°. Nam percutet quo ad corpus et animā miser
peccatorem. Vñ matth 23. Illū timere qui pō corpus et animā
perdere in gehemā. Item deam sententiam reddit nullā
formidabilem et timendam qualitas ipi iudicis. Est
enī ferenda a iudice circūspecto imo prudentissimo qz
non potest falli. nā omnia sibi cognita sūt et nota. Ipse
enī nouit abscondita cordis scrutans corda et renes
deus. Unde ad hebr 4. Omnia nuda et aperta sūt oculis
eius. Deus enī intuetur cor. ut hēt 1° regū 22. Unde
eccl 3. Pauli dicit multo plus lucidiores sup solem
circūspiciētes omnes vias hominū et profundū abissi et hominū
corda inuenientes in absconditis ptes. Et 6° de dicit hoc
cūe flagra nobis iudicē est hūmilitatis nēcessitas cum
agamus omnia ante oculos iudicis aucta tenētis. Ite
Iem xxxij. Oculi tui aperti sunt sup omnes vias fi

horum adan et reddas **V**nicuique secundum vias suas et secundum
 fructum aduentionum eius. **I**ste est iudex valde metu-
 endus cui respectibile est omne solidum et apertum omne se-
 cretum. cui obsecra clarent multa respondent mens
 sine voce loquitur et silentium confitetur. hec etiam summa sententia
 est a iudice iustissimo qui non potest falli. **N**am iudicabit
 orbem terrarum in iusticia et populos in equitate. nulli enim
 daret potentiam. nec alicui accipit personam nec aliquo
 munere tunc placat. **I**n **Deuterio** 10. deus magnus potens
 et terribilis qui personam non accipit nec numerum. **E**cce
 tunc plus valebit pura conscientia quam martiria plena. tunc
 diuitibus nichil prodeur diuitiarum copia. si solus pietas
 et iusticie proderint opus. **E**x **vi**. **A**rgentum eorum
 foras erit et aurum eorum in sterquilinum erit. argen-
 tum eorum et aurum non valebit liberare eos in die furoris
 domini. **T**unc apparebit dolus sicut mudi furus ac dilutus et
 indignitas omnium diuitiarum. **E**t quod dulce et iocundum
 erit tunc odisse mundum. **E**t quod triste quod amarum habuisse
 mundum curam. **H**ec etiam summa ferenda est a iu-
 dice qui peccatis non corrumpit neque mitigat **puerum** **vi**. non
 acquiescet cuiusque peccatis. et ideo ut dicit **Crisostomus**
Ibi angeli pro hostibus non intercedunt quia iustus iudex tunc non
 patet misericordiam sed reddet unicuique secundum sua merita
 vel demerita equam et implebilem iusticiam **I**n **ex** **vi**

Secūm viam eorum faciam eis et secūm iudicia eorum
iudicabo eos et scient quod ego dñs. Et 9° Job 10. apparuerit
dicebat Verebar omnia opa mea sciens quod nō pccōs deli-
quenti. De hīs omibz bernardus in prosa. Iuste quidē iu-
dicabit. nec psonā acceptabit pccōs nec corrūperit sic nec
facibus flectet. Et igitur labora diligētē illuc iusticiā defer-
re ubi misericordiam nō potēs inuenire. Nam de scribit
pueri 10°. Non proderunt diuitie in die ultionis s; iusti-
cia liberabit tūc a morte. **R**emē si scolares lēones su-
as neptentes valde timēt de examine magr qz forsitan
acriter corrigēt qm̄ habēt tūc timē miseri pccōres de
potētia audicione sūm magr et iudicis qui nō studue-
rūt in libro iusticie et veritatis. Ecce in hoc examine
qui nūc malignat pccābunt iusti em̄ punient et se-
men impietatis peribit. Econtra vero et i mēoria eterna
erūt iusti et ab hac audicione mala nō timebūt. et idē
dicit eccl̄ xviij^o. Ante iudiciū para tibi iusticiā. **H**ec etiā
sentētia feret a iudice crudeli et gmozo qui nō po-
terit placari. Itā dñs qui nālit nūc māsuertus est
ut agnus et apparebit tamq̄ leo rugiens crudelis et
cōmoto. dñs eccl̄ xviij^o. Et pnt ēē Verba dñi de auano
gulosis et superbis in die iudicij sic dicentis. Intra
pascua sua adimpleti sunt et satiatati et eleuauerūt
cor suū et oblitū sūt mel et ero eis q̄ leena et sicut pccō

in via afflictorum. Occurra eis qui exa rapas oculis et
 dirumpam iocunda iocoris eorum et consuma eos qui leo.
Item dicit dñs ad impiū condepnandū illud eze dy
 finis venit finis venit nūc finis sup te et emictam
 furorē meū in te et iudicabo te iuxta vias tuas et
 ponam cont te omēs abhominaciones tuas et nō p̄cet
 oculi meos sup te et nō miserebor. Et vias tuas ponam
 sup te et abhominaciones tue in medio tuū erunt et sciet
 q̄ ego dñs. Venit temp̄ q̄ est dies occisionis. Nunc
 de propinquo effundam irā meā sup te et quiesco furo
 rem meum in te. Ecce dñs sicut ignis qui gburit sil
 uam et sicut flāma gburens mōtes ita p̄queris tūc
 illos in tempestate tua et in ira tua turbabis eos. Tūc
 em̄ exardescet sicut ignis ira tua et in furore tuo obstru
 peras gentes de quo dī. ysa. xxx. Ecce nōmē dñi
 de longinquo veniet ardens furor eius et grānis ad potendū
 labia eius repleta sunt indignatione et lingua eius q̄
 ignis deuorans et spūs eius q̄ torrens et ardens usq̄
 ad mediū colli ad p̄dendas gentes ad nichilum. Hunc
 furorē p̄uere **Job** in spū q̄re dixit. Quis michi hō
 tribuat de in inferno p̄tegat me et abscondat me donez
 p̄tulerit furor tuus. Vere tanta erit tūc p̄ueritas iudi
 cis qd̄ nec verbis potit exp̄tari nec mēte cogitari

Omnia enim iudicia ab initio mundi super humanum genus facta sunt tamquam stille et sicutille Regni furoris domini quod in hoc iudicio exercet. Ecce quod districtus redierit ad iudicium qui in terra resurrexit et ita rursus ad celum. Unde gregorius in homeliis super illud iohannis xx. Thomas unus exorum qui dicitur didimus sic ait. frater dicam vram mores quod componite et ideo qui in terra resurrexit a mortuis quod districtus in iudicio deest prudere. Certe in die tremendi exanimis sui cum angelis et archangelis cum principibus et paucis apparebit celis ac terris ardentibus gemitibus quod elementis in obsequium sui terrarum quod hunc quod tanti pavonis iudicem ante oculos vestros ponite hunc venientem timete ut hunc cum venerit non timidi sed securi videtis. Tremendum est quod modo ne tunc timeat. Terror eius ad usum bone actionis nos exercet. metus illius vitam nostram a peccatis quod quod. Certe si aliquis dominum cum suo adversario causam dicitur in meo iudicio die crastina esse exhibendus totam factasse noctem sompne duceret quod sibi dicitur posset quod objectionibus responderet secum sollicita et estuanti mente versaret ne me inveniret asperum vehementer metueret ne appareret apud me noxius se iudicaret. Et quod ego. aut quod ego minus non longe post futurus. post horum verum post verum pulvis. Si quod tanta cura premeat iudicium pulveris qui in

tenacione cogitandum est qua formidine puidendū est
 iudiciū tante maiestatis hec omnia idem ubi supra. **Id**
Sic sūt quedam alia dictam p̄māz aggrauācia. **p̄mā**
 videlicet q̄ ubi nō est p̄cās resistendi. **Pap̄i xj.** **Ducui**
brucey tui quis resistit. **Et ysa. xij.** **Quis** resistet
 iudicio tuo. **Sē** nullq̄ p̄t resistere. **si omēs** ḡualiter
 oportz opare ac iudicio p̄māz sūmū delinc̄ nolunt cū
 angelis expectare. **Ip̄e** em̄ loquit̄ p̄ **ysa. xliij.** ad p̄cā
 zem condempnādū in hec v̄ba. **Reuelabit** ignomi
 mā tua 2 **videbit** obprobriū tuū. **Shonē** capiam et
 nō resistet michi homo. **Ps̄. lvi. v.** **Deus** cuius re
 sistē nemo p̄t. **Nā** si formido querit̄ robustissimū est
Item **hes̄. xij.** **Dūc** deus rex oīpotens in dīcōne tua
 cūcta posca p̄t 2 nō ē qui posse resistē voluntati tue
Tu em̄ fecisti celum 2 **terram** 2 quidq̄ celi ambitu conti
 netur. **Dūc** om̄ tu es. nec ē qui resistat maiestati
 tue. **Iste** est magnus d̄ns fortis 2 potens cuius magni
 tudinis 2 potencie nō est nūc neq̄ finis. **Nullum**
 etiā p̄tūcūq̄ magnū ip̄e timebit. **capit. 6j.** **Nā** vere
 bitur d̄ns magnitudinē cuiq̄ qm̄ pusillū 2 magnū
 ip̄e fecit. **Omēs** em̄ subiecti erūt pedibz eius 2 ti
 mebit ip̄m ī die illa vehemēter. **p̄ā** **ps̄. 136.** **Et**
In die iudicij 2 **furoris** d̄ni rex lugēbit 2 p̄ncip̄s in
 ductur meozē. **Item** **apoc̄. 6j.** **Reges** t̄re 2 p̄ncip̄es

et tribuni et diuites et fortes et omnes seruis et liberi ab-
scendent se in speluncis et in petris moncia et dicent ino-
ribus cadite super nos et abscondite nos a facie sedentis
sup thronu et ab ira agni qui uenit dies magnus ire
Et ibidem xpm flebunt et plangent reges qui cum ba-
bilone fornicati sunt et in deliciis exierunt cum uiderit
fumu incendij eius longe stantes pro timore tormen-
torum. Certe tunc erit tribulatio magna qualis non fuit
ab inicio mundi usque modo. sicut dicit **quod xpm** **C** Aliud
est quod dicitur aggravat sumus quod non est ibi locus peccati-
bus se occultandi seu latendi. Nam ut dicit **secus**
anclimus huc tunc erit impossibile et apparebit intolerabile
Uij Job xxxij. Non sunt tenebre et non est umbra mor-
tis ut abscondantur ibi qui operantur iniquitate. **Ita **beni****
in sermone **Rudi** stabunt ante tribunal xpi ut audiant
vocem iudicij qui obturauerunt aures suas ad vocem
consilij ut est superius allegatum **C** Hinc huc die time
huc iudicem et dominum omnia iudicaturum cordialiter expro-
ueste ut eo diligenter peccata possis deuote. Nam ut **scilicet**
ecc 1. Timor domini expellit peccatum. Et alibi **In timore**
domini omnis homo declinat a malo **C** Item aliud est quod
non est ibi locus ad alium appellandi nec spatium fugiendi
pro. Quo ideo a spiritu tuo et quo a facie tua fugiam. si uol-
tendero in celum tu illic es si descendero in infernum ad te

69

Unde dicit dñs de peccatore amos xº fugiet et nõ saluabitur
p̄ eis qui fugit. Si descenderit dñs in infernũ inde ma-
nus mea educet eos. Et si ascenderit dñs in celum inde
trahet eos. et si absconditi fuerint in vertice carmeli inde
seruatis auferam eos. Et si relaxauerit se ab oculis meis
in fundo maris ibi mandabo serpenti et mordebit eos
Et si abierint in captiuitatem coram inimicis suis ibi
mandabo gladio et occidit eos et ponam oculos meos sup
eos in malum et nõ in bonũ et gº iob xº Sic dicit dñs
omnia iudicaturus. Non enim qui de manu mea possit eru-
ere. Ecce scio plane habeo ubi nos inueniet manus
omnipotentis. Unde auctor de cursu aũs Quid facies diues
nisiq̄ tuus õñ diues. Quo te conuerteret quo cursum
p̄dite dices. Quo dices cursum nõ tuus es hic neq̄
sursum. Si miser ascendis celos uel ad infera tendis
Impar in celis fetus est uel ad infera telis. si mare
querat̄ ipse iste mari dñat. p̄cip̄ tuus eis sed ubiq̄
reperis habens. Vere dẽ ita nullibi parebit fuga nec
in morte nec ī vita. Q̄ bñ aduertebat hoc ille sc̄us
eleazarus sic inueniens dicebat. manũ omnipotentis neq̄
diuens neq̄ defunctus effugiam de her̄ n̄ quod d̄.
Ex dñs ip̄e pax multiplicat̄ qd̄ finale iudiciũ erit
oib; metuendũ. Et p̄p̄e iñnem diuersip̄m̄ gñalic̄ reddẽ-
dam. Et p̄p̄e diffinitiuam p̄m̄az̄ tũc a iusto iudicẽ

horribiliter proferendum. hinc q̄ memoria p̄seruet nō
inuenio q̄libz a p̄ccis. *De inferno. cap. iiii.*

Tertium nouissimorum cuius salubris recordatio a
p̄ccis prohibet est infernus seu gehenna. Unde na-
rat anastasius de b̄to anthonio heremita q̄ cū dyabolo
cum temptaret de aliquo p̄ccō ip̄e penas eterni t̄cedē
p̄ccō debitas rememorās eidē opponebat. et sic cande
vicio dyabolū et liberabat a temptacōnibz p̄manēs
inuis a p̄ccō. Circa q̄ matiam m̄t̄ cetera sūt tria
sp̄aliter consideranda. p̄mū est diuersimoda notācio
penalium locorum. p̄dū ē multamoda afflictio p̄daliū
infernorum. Tercū est varia conditio infernalium
tormentorum. quorū iugis memoria valde p̄seruat
hōiem ne cadat in p̄ccū. *Q̄ diuersimoda ē notācio*

De tribz super p̄ccis *penalium locorum. cap. iiii.*
p̄mū p̄ncipaliter declarandū ē diuersimoda
notācio penalium locorum. Et igit̄ sciendum qd̄ infernus
est locus igneus ab infero sic dicit̄. Nam aīe v̄cōū
ibidem inferunt̄ ad eternalit̄ pacendum. Unde
Ioh̄ vii. Qui descendet ad inferos nō ascendet nec
revertetur. Gloria in domū suā. et sic infernus p̄
quēter appellat̄ gehēna ignis. Vñ b̄tus *gregorius*
iii^o *dialogorū*. Vñ quidē gehēna ignis ardens est
sed nō vno mō omēs cruciat p̄ccōes. Vnusq̄q̄ em̄

quoniam egerit culpa tunc illic sentiet de pena. Item ysa-
ias li. i. de summo bono. Ignis gehemie et lucet in mi-
 seris ad augmentum pene ut videant unde dolent et non
 lucet ad consolacionem ne videant unde gaudent.
Item ibidem. in gehenna duplex est damnatorum pena
 quorum et mentem affligit tristitia et corpus comburit flamm
 ma. Ignis iste est gehennalis ineffabiliter cruciat peccatores
 de quibus sic dicit in ps. Cadent super eos carbonem in ignem
 deicet eos in infernis non subsistent. Item dominus in
sua conuulsabit eos et deuorabit eos ignis. Quia ipse
 scribit ysa. xv. Erunt populi quasi estis ignis. cum peccatorum dicit
ps. xxi. Ignis eius caluus. Item Item xv. dicit dominus ad
 damnatos. Ignis succensum in furore meo super vos
 ardebit. Iste ignis taliter inflammatus est et ab ira iudi-
 cis succensum quod nouo incendio non indigebit amodo et
 usque in eternum. Hic est quod dicit Job. xv. deuorabit eum ig-
 nis qui non succedet. Quod dicit dicit dicit se et dominus
de miseris peccatoribus quod dampnatis dicit et dicit. Vindictam
 carnis ipsius ignis et vermis. differt autem ignis ille ge-
 hennalis ab isto materiali proprie in tribus primis et accer-
 bicare. Est enim acerbior quam infinitum. Unde dicit sebasti-
anus cum angelus ad aurem stabat quod ignis iste sensi-
 bilis ita se habet ad ignem gehennalem sicut ignis in pariete

deputus ad istum sensibilem. **I**tem in duracione nam
iste ignis potest extinguere ille vero non. **I**tem ultimo ignis eorum
non extinguitur. Item **maior** in paleis autem id est peccatores con-
ducit ignem in extinguitur. Tertio in duracione. Nam iste
ignis potest omnia consumere quod secundum philosophum omnia consumit ma-
teriam ignis. Ille vero non potest consumere nec corpora nec spiritus quod
comburent. Unde de peccato in inferno constructo dicitur **Job** pro-
lucet que fecit omnia non tamen consumit. Hic est quod dicit
Crisostomus de reparatione lapsi. Ignis iste qui in purgatorio dicitur
est absument cuncta que recipit. Ille vero quos suscipit et
cruciat et pene sue semper integros retinet. **I**tem enim
et in extinguitur dicitur non solum quod ipse non extinguitur
sed quod nec eos quos suscipit perimit aut extinguit.

Scriptura enim dicit quod et peccatores induentur corruptio-
nem salis non ad honorem. Unde **secundum** ad diuturnam
supplicii penam futuram. Huiusmodi autem pene dicitur et is-
tis illius potentiam. nulla vero opponere nullus sermo
potest explicare. **I**bi quod agemus quod respondemus nihil
erit ibi nisi stridor dencium nisi ululatus et fletus et fere
prima cessantibus. Unde dicitur auxiliis et dicitur in dalestentibus
pennis et ignis ille sicut non habet nam consumit sic nec il-
luminandi. sed est ignis obscurus et flamma tenebrosa.

Item dicitur infernus dicitur locus inquietus. Unde in re-
natura quidam loci semper est quietus ut superior pars
mundi. **Q**uidam quibus quietus quibus turbatus dicitur

eius media. Sic probabile est terram p̄tam videlicet infe-
 riorē semp̄ esse turbatam & ideo dicit tartarus. Nam
 scdm̄ papam tartarus dicitur turbatus. p̄uenit autē ignis
 seu turbatio ibi sp̄at̄ ex tribus. p̄mo ex penarū dicitur
 te. sicut temp̄ dicitur turbatum quā m̄ortū est at̄ pluuia
 grandine n̄ue uel h̄m̄i consimilibz q̄ d̄m̄. cē ī inf̄no
 In p̄ pluuie sup̄ pat̄res laqueos ignis sulphur & sp̄s
 p̄cellarum p̄ calicis eorum. **Deo ex ministrozū d̄xatio-**
ne Iem̄ v̄d̄. seruicis d̄ys alienis qui nō dabit̄ vobis
 requiē die ac nocte. **Tercio ex mutuo clamore p̄ta. x̄v̄**
Vos clamabitis p̄ dolore & p̄ contritione sp̄us d̄lulabit̄.
Certe autē audibz clamanti sic & d̄lulanti respondet
dn̄s Illud Iem̄ xxx̄. Quid clamas sup̄ contritione
 tua īsanabilis est dolor tuus p̄pter multitudinē iniquitat̄
 tue p̄pter dura pecc̄a tua fcā h̄c tibi. **Tercio infernū dicit**
apatissimus v̄nde d̄. auernus q̄ p̄me d̄ce. i. q̄ancia
 nam pene nō sūt ibi in aliq̄ q̄am̄eto. sed in s̄mo ḡdu
 & excessu maximo. sūt enī ibidē tenebre v̄ltra modū
 excessiue p̄ q̄ **q̄ant̄ xxx̄.** Dn̄t tenebre ex̄tiores. q̄m̄
 pat̄ **exo. v̄.** de tenebris palpabilibus q̄ fuerūt ī egypto
 p̄tomas̄ autē ibi grauiōres v̄nde **Ioh̄. xx̄.** Om̄es tene-
 bre abscondite sunt ī oculis eius. Tūc pecc̄i d̄z
 illud **p̄.** posuerunt me ī lacu inferiori ī tenebrosis

et in Umbra mortis. Item collocavit me in obscuro
sicut mortuos seculi et cupiatus est in me spiritus meus
similit̄ et illud lamentationis **Ier̄m** 17. In tenebrosis
collocavit me quia mortuos sempiternos. Item est ibi
sumus calor prope quod dicit **Iob** xxiij. Calor nimis est
ratio illius quia non exaltat sed inclinat est sicut calor in
formate. **En ps. 114.** Donec eos in clibanum ignis in quo
vultus tui. Dominus in ira sua conturbabit eos et deus
tribuit eos ignis. Item est ibi sumum frigus prope quod **Iob**
xxij. Aquae ille dicitur aquae nivium quae sunt certis aquarum
substantiis sunt frigidiores et huiusmodi signum et stridor de
tuum qui est signum magni frigoris et algoris, unde
fulgencia in epistola. Duo sunt principalia in inferno carna
ta scilicet frigus intollerabile et calor ignis in extingui
bilis. Et ideo scribitur **ap. xxij.** Quod ibi erit fletus et str
dor dicitur fletus natus in satisfactione oculorum de calore
nasatur. Stridor vero dicitur ex frigore causatur. **Iob**
xxij. ad nivium calorem misceat ab aquis nivium. Unde
in libello metrico de vita et gestis alexandri. Aeternis
stare nivium de frigore misceat ad primas. O supplicium
miserabile semper et magis moritur quod carcer torquet
aurem. **Quarto infernus dicitur locus deplacissimus**
hic est quod secundum papiam acheron. Vocatur ab a quod est sine
et cheironcha gaudium quia sine gaudio et hoc quo ad

carenciam omnis boni. Unde quæritur auidis 2º poenre
 In inferno continua est tristitia & meror sine consolatio-
 ne. Non enim habet dampnati ulla aliquam consolationem
 a mudo qz nõ valent eis suffragia. Nec desup a celo.
 nam ex hoc non pluit sup eos aliqua misericordia nec
 sperant gratiam de futuro. Sciunt em̄ qd nulla erit eis
 redemptiois venia. & sic erunt tristissimi in desolatioe
 sempiterna. & 5º sap m̄ dr̄. qd̄ desup ad sup̄mũ desolabitur
 Unde t̄ren 1º. Dicit aia condemnata. posuit me deso-
 latum tota die merore confectum. Item *psal. xxxviii*
 p̄cc̄ desolabitur in sc̄la p̄cc̄orum. Heu dolor o pena v̄sch
 desolatio plena. Om̄i tormento sup̄ hoc homo corde
 mem̄eto **Quos multimoda & afflictio sodalium infernos**

Quod dicitur de his membris nunc sequitur quæ sequuntur
 exponendum quod est multimoda afflictio sodalium
 infernorum. Tales enim sodales videlicet dyaboli sive
 demones sunt aspectu terribiles effectu crudeliter ac tortores
 insurgibiles. **P**rimo ergo dico quod dyaboli sive demo-
 nes sunt aspectu multum phœribiles & p̄p̄ta formis
 horribilibus in ecclesiis depinguntur. Unde legitur quod qui-
 dam Religiosus de nocte cum aliis in dormitorio
 iacens cepit terribiliter clamare & cum demissent ad
 eum fr̄es videbant eum fixis oculis ad parietem

immobiliter respicientem nec ad aliquid respondentem si
mirabili horrore concussim & timore. Mane autem a prio
re interrogatus quid in nocte habuisset? Respondit se dy
bolium vidisse & requisitus cuius esset forme. Respondit
hanc facile non posse describi sed hoc inquit dico si esset fur
nus ardens ex una parte & figura illius parte ex altera, magis
eligerem inire furnum quam videre illam horribilissimam
demonis figuram. Hinc est quod bernardus super psalmum. Qui hinc
sic inquit. Quod putatis fratres si alicuius unum ex tam multi
punctibus tenebrarum in medium vestri irruere & in tota se
ritate sua ac tenebrosi enigmata corporis apparere licet quod
illum possit vel corporis sensus sustinere vel cordis. et ideo si
ad id vitas parum legitur. Quidam senex dixit. Credo
quod si aliquis videret demones in ea forma qua dampna
ti eos punitur visum non possit vivere sed statim moreretur.
Unde dicit gregorius de tripsonis quod cum confirmaretur et vi
deret multitudinem demonum sibi astancium cepit alius
clamare Inducias dicit mane & cum hec dicens videret
se huc & illuc non videret eos sed timore nimis vehementissi
me conturbatus statim moreretur. Conturbati enim
sunt qui viderunt eos & timuit omnis homo. Ecce quod hec
ribiles erunt in afflictu qui taliter occidunt solo cum
aspectu. Ioh. xv. Vident & venient super eum horribiles

Et hoc est qd' bernardus inuit' ibi dicit. O aia mea que
 curi tibi pauor cum dimissis omibz quoru tibi p'cia ai io
 cunda tam gratus aspectus cohabitacio tam familiaris
 sola paueri ingredaris ignotam regione cu tibi caterua
 tuu detrimia illa monstra detrimia occurrer. O q'ca est
 horribilitas demonu in formis aialiu crudelissimorum
 ap'itenciu. En sup' xj. pro eo qd' errantes colebant mu
 tos serpentes 2 bestias sup' vacuas impisti eis multitu
 dinem mutoru aialiu in vinctuon de p'itenc' q' p' que
 peccat quis p' hec 2 torquet'. No em' ipegrabilis erat omi
 potens manus tua que creauit orbem terraru ex ma
 teria i'vsa imit'e illis multitudie vrsorum aut au
 daces leones seu noui g'nis bestias ita plenas aut va
 poreu igneu spirantes aut odorem fumi p'ferentes aut
 horrendas ab oculis scintillas emittentes quoru no
 solum lesura potuit illos q'ndare. sed 2 aspectus per
 timorem occide. hec omia ibidem En Job' xvi. hostis
 meus terribilibz oculis me intuitq' est. Item eiusde
Ulrimo. Stermutacio eius splendor ignis 2 oculi ei
 ut palpebre diluauit de ore eius lampades p'cedit
 sicut tede ignis succense de nazibus ei p'cedit fu
 mus sicut olle succense atq' feruentis. Unde poeta
 refert. Sicut ibi serpentes flammis ex ore domentes
 A flamm' quoru percut' aie miserorum. U Sedo i' effat

sunt crudelēs. Job xvi. Collegit furorem suū in me &
geminans michi infremuit cont̄ me dentibus suis. Ap-
peruerunt sup̄ me ora sua & exprobrātes perasserunt
maxillam meam & sacati sunt pens meīs. **Et p̄**
aperuēt sup̄ me os suū sicut leo rapiens & rugiens
Item temptauerūt me subānauerūt me fremue-
runt sup̄ me dentibz suis. **Ec̄ xxi.** dentes illi den-
tes leonis ineficientes aīas hoīm. hinc d̄ i' **per' d'**
Q' dyabolus tamq̄ leo rugiens aruit q̄rens q̄ de-
uoret. In die em̄ nouissimo d̄dicabunt̄ dyaboli ad de-
uorandum peccātes. **psa lvi.** Omēs bestie agri & om̄i-
se bestie silue venite ad deuorandū. Item **Ier̄ xvi**
venite congregamini omēs bestie t̄re p̄parare ad deu-
randum. **De isto** refert̄ exemplū d̄nis gregorii
in libro dialogorū. Unde dicit qd̄ erat quidā theodorū
non re sed tantū noīe monachū. Cui nimirū graue
erat si quis p̄ salute sua aliq̄ loqueretur nō solum
aīc̄ bona nō facē sed etiam non poterat audire.
hic cū exarētū sp̄m agitarēt quenerūt fr̄s d̄i egregi-
sum illius aīe orando p̄tegerent t̄ repente cepit
eisdem fratribz ibidem existentijs acclamare necnō
magis vocali orōnes eorūde n̄terrupe ita dicens
Recedite recedite ecce datus sumi dyaboli ad deuorā-
dum qui p̄pter d̄nam p̄nāuū me nō p̄ deglutit

Caput meū iam ore suo absorbitur dicit locū ne amplius
 me cruciet s; faciat qd' fatuus est s; ad deuorandum
 ipi dicitur sum qir p' vos moras parat. Tūc frēs ce-
 perunt ei dīe. Quid est qd' loqueris. signū tibi
 scē crucis iprime. Respondetur ille cū magis cla-
 moribus dicens. Volo me signare sed nō possum qz
 squamis huius draconis stimuloz 2 p'moz. Cūq; frēs
 hoc audirent p'strati in eā cū lacrimis ceperunt
 p' redempcōne illiq; vehemētius exorare. Et ecce
 subito cepit eger cū magis clamare dicens. Grās
 ago deo. Ecce draco qm me ad deuorandū accepit
 ordibus dūb' expulsus est 2 dīno ianu recessit. Ier
 in. m. Dialogoz refert idem gregoz qdā alud
 exemplū. ait em' qd' in p'ibus yronie in q'dam
 monasterio congaliton notē dī accidisse. qd' quidam
 erat monach' scūs spūitaz in conspāt homī quāt
 nō fuerat inuent' apud demū. nā cum frēs estrā
 hanc ipm uerūāe latenter ofuenerat q'der. hic
 in agone cōstitut' fecit ad se frēs g'ualit' quocūq;
 quib; ipē dixit. Ecce nūc ad deuorandū traditus
 sum draconī qm cauda sua genua mea pedes q;
 uicos facit colligauit. Caput vero suū manū os
 meū mittens spm meū eliciens extraxit quib;

Dicis statim coprauit. Et sic de dicitur sic verba contemp-
nari peccatis que scribuntur **Jem. li. Comedit me absorbit**
me sicut draco iste est draco magnus et rufus hinc septem
capita et decem cornua in capitibus suis de q^o dicit **apocal.**
ix. fons est pluu magnum in celo michael et angeli eius
pluabant cum dracone et draco pugnavit et angeli eius
et non prevaluerunt neq. locus eorum inuentus est amplius in
celo et prectus est draco ille magnus sapiens antiquus
qui vocatur dyaboli et sathanas qui seducit universum
orbem. Et 5° dicitur ibidem de tre et mari qz descendit dy-
bolus ad eos hinc nam magnam sciens qz modicum
tempus est. Dyabolus zelo nimis bonis invidet qz co-
natu locum eius possidere in celis de quo ipse mis-
erabiliter proiectus est in pens et qz magis appropin-
quat dies ultima tunc audencia temptat et feruet ipse
Qz qz erit demonu austeritas et malicia de quibz
bernardus sic ait in propa. Qz impij tortores tunc
torquebunt peccatores et tribulos ultores iudicabunt ma-
los mores. horum aute crudelitas et malicia diues-
simode confortat. pmo qz plures s^t et multa ps. Sic
qd multiplicati sunt qui tribulant me multi insur-
gunt aduersum me. Tunc e qz dicit **Joh. vii. Obse-**
ruunt in giro tabernaculi meu. Vn in dicitur paruum

legit qd' quidam pencep dicit demones circūdantes hoīe
 sicut apes 2 ego dicit in ps. **Exanimederūt me sicut apes**
 2 **conferūt sicut ignis in spinis.** **Deo q' fortes sunt**
 2 **potentes.** qd' ap' hūc inuit ad **ephe. 6.** **Ubi docat eos**
 p'ncipes 2 p'ātes 2 mūdi rōies 2 q' tam potentes sūt et
 fortes ad nocendum. **Ide d' in ps.** **Uim faciunt qui q'**
rebant aīz meam. Item fortes quesierūt aīz meam
Et alibi. **Irruerūt ī me fortes.** De hac etiam potencia
 d' **Job xli.** **Non est p'ās sup' terram q' operet ei q' frūs**
 est ut nullum timoret omē subline videt ipē ē rex
 sup' omēs filios sup'bie hūmāū aut p'ātem 2 potentia
 maxie exercebit in puniōne malorum ipōs crude
 lissime affligendo. **En ec. xxxix.** **Sunt spūs qui ad dū-**
dictam creati sunt 2 in furore suo q'firmauerūt cornē-
ta sua 2 in q'p' cōsumatiōis effunderūt virtutem 2 fu-
rorem eius qui fecit illos. 2 **Uim furor illis sedm si-**
mitudine p'pensis 2 sicut apidis sūde 2 obduran-
tis aures suas. Item **ps. lvi.** **Ego creavi saluum**
sup'flantem in ignem prunas 2 p'ferentem vas topi
sūū 2 ego creavi interfectorem ad dispergendū. De
 hoc crudeli interfectore p'āte condemnato sic loq'r
Job xvi. **Quaederūt me lanceis suis.** **Vulnerauerūt lit-**
tos meos 2 nō peperat effudit in terra viscera mea cō-

adit me vultus sup vultus irruit i me q' gogis.
Certio sunt demones in torquendo irparigibiles. **Dan**
m^o Non cessabunt ministri regis succende fornicem **in**
quidam. Sunt ibi carones serpenabz horridiores. deformes
magi sed no ad verba pugi. **Ps^l** lassant sed semper
ad hoc renouat. Ad mala feruentes sut ad penas q'
recentes. semp tritari semp q' ferre pati. Semper
mardescit nec cessant nec requiescit. **Hic est qd dicit**
ps^l m^o d^r cuiusq' peccati. **Seruus inimico tuo q' imi**
ter d^s tibi i fame siti z nuditate z in omni perui
ria z augetur d^s plagis pessimas z perpetuas.
O q^{ia} erit dampnatorum pena q' sine intermissione
semper erit continua sine pace z requie i miseria et
angustia. **Vnde de peccatis dicit **ez. vii^o**** Angustia
supuente requietur pacem z no erit. **Conturbatio**
veniet sup conturbacionem. **Item apoc^a xiiii^o m^o**
habet requiem die ac nocte qui adorauerit bestiam
z ymaginē eius. cō peccatō bñ posset dicit q' qd scribit
ysa. xxxviii^o. **Non videbo dnm deū in cira diuencatē**
nec aspiciam horēm vltra z habitacōē quieris. **ps^l m^o**
z illud **Jem xlv^o**. **Se michi misero quomā addidit d^s**
dolorē dolori meo z requie nō tuem. **Certe tunc**
conuertet dolor eius in caput eius z i vertice ipius

iniquitatis eius descendit. **Et** varia est conditio infer-

Nunc restat membrum tertium **nallium tormentorum**
 De hac materia primus declarandū qd est varia cō-
 ditio infernalium tormentorum. sūt em plures conditio-
 nes peccatorū facientes ad aggruationē pene infernalis
 prima acerbitas est qd patz ex fletu ex stridore dentium
 ex planctu ex desiderio mortis ex mādicatione linguaz
 2 blasphemia creatoris 2 ex multis aliis hīs similibz
 q omnia ibidem sunt ventura ut patz ex locis variis
 scripturazum. **Un apocal' xvi.** Comederūt linguas suas
 p dolore 2 blasphemauerūt deum cali p doloribz 2 vulne-
 ribus suis. **hinc greg' dicit.** Qd hie suspicari nō ponit
 illic cruciatū deditq̄ iuement. **Item Jer'.** Tanta erit in
 inferno vis doloris qd mens ad aliud dngi nō potit
 nisi ad qd vis doloris impellit. dicit em tūc p̄cor il'
Item Dm. dolor meus sup̄ dolorem. Tanta em erit
 acerbitas penarū qd p̄cores vita quā omēs appetūt
 sp̄ra 2 contempta. **horrem qd omēs fugiūt cident de**
sidere sepius affectabunt apocal' xv. In diebus illis
 querent hoīes mortem 2 nō iuement eam. 2 deside-
 rabūt mori 2 fugiet mors ab eis. **Acerbitate vero pene**
infernalis testat' dñs Jer' xv. **Ubi dicit.** Ego cibabo
 populūm istum absinthio 2 potū dabo eis aquā fellis

per hec amaritudinē designās infernaliū tormentorē
Consideratio huiusmodi acerbioris fecit quēdam iuuenē
delicate nutritū mētre ordinē p̄dicatorum. Quo igres
so cū quidam sapiens a p̄ncipibz eius missus psuaderet
egressum anteq̄ proficēti dicens. Delicate nutritus es
non potēs sustinere rigorem ordinis 2 asperitatem.

Respondit iuuenis m̄gr̄ p̄pter hoc ordinē intram
q̄ scīi me delicatū 2 nichil asperitatis posse sustinē
cogitans qđ intollerabilis esset michi acerbissima pe
na inferni 2 ideo elegi potius hanc penā ordinis qđ
illam sustinere. Nam scād̄ s̄p̄m̄ est **Iob** 21. Qui
timet pruīnam irruet sup̄ eum n̄v. Hec etiam con
sideratione mouit quēdam perzum hēmitam ad mirabi
lem penitenciam qđ fecit de quo narrat b̄at̄s **greḡ**
in q̄rto dialogorum ait em̄ qđ quidā p̄ctus mona
chus ex regione hylbīe ortus prius qđ heremus pe
teret molestia corporis interueniente defunctus est
sed protinus corpori restitūq̄ inferni supplicia atq̄ i
numera flāmarū loca se v̄disse attestat. Qui etiā
quosdam huius sc̄i potentes in eisdem flāmis v̄disse
se v̄disse narrauit. Qui cū iam deductus esset
ut in illis 2 ip̄e mergētur subito angelum chorusti
habitus apparuisse fatebatur qui ip̄m in ignem

micti prohibuit. Cui etiam dixit. Egredere et qualiter
 tibi post hoc vivendum sit cautissime attende. **psal.**
 Vocem paulatim recalcitantes membris ad eterna
 mortis pompas evigilans cuncta que circa ipsum gesta fu-
 erant omnibus narravit. tantis que se postmodum vigi-
 liis ieiuniis que abstinentiis ut inferni cum vidisset tormen-
 ta etiam si lingua carenter conversatio acclamaret. **scilicet**
 condicio est tormentorum multiplicatio est enim pena-
 rum nostris que infinita. Unde dicitur in **psal.** Circumdede-
 runt me mala quoniam non est mihi. Et **g^o** dicit **David.**
xxxv. Congregabo super eos mala et sagittas meas con-
 gregabo in eis. Vere sicut scribit **psal. v.** Sagitte eius
 acule et omnes acies eius potenti. multas sunt domini sagit-
 tae in pharetra sua quas nondum adhuc omnes conasse-
 bat. que post finale iudicium peccatoribus imitentur. Hec
 sagitte sunt pene varie quibus multipliciter tunc mi-
 seri torquentur. Unde dicitur in **psal.** Sagitte potentis
 acule omni calomnis depolarans. Item dicit dominus **David.**
xxxv. Inebriabo sagittas meas sanguine et gla-
 dius meus devorabit carnes. pars eius tabet eos
 gladius et intus pavore consumunt fame et devorabunt
 eos aures morsu amarissimo. Dentes bestiarum micta

in eos cum furore trahentium super terram acq[ue] serpentium
de hac penarum multiplicitate sic dicit gregorius sup[er]
illud **math' 5m'** Conuentur in tenebras exteriores. In infer-
no erit frigus insuperabile ignis inextinguibilis ver-
mis immortalis fetor intolerabilis tenebre palpabiles
flagella. redentium horrida visio demonum confusio
peccatorum et despectio omnium bonorum. Unde quidam In-
fernus est fouea mortifera penis omnibus et miseris
referta. hinc dicitur in ps[alms] pluit super peccatores lacrimas et
nis sulphur et spiritus procellarum per calias corum. et
notabiliter dicitur ps[alms] quod non solum in die sed nec carni
nulle consumulibus possit penes integritas presertim populi
cari. Nam quilibet de penis sic dixerimus est carnis pro
minima diuisio destruce respectu magnitudinis inferni
te. Et acce[dit] hec penarum multiplicitas expressius
declaretur... **N**otandum est quod dampnati erunt
pleni omni miseria et dolore. habebunt enim fletum in
oculis fridorem in dentibus fetorem in naribus
gemitum in vocibus fridorem in auribus vincula
in manibus et pedibus ignis qui ardeat in visceribus
suis omnibus. Ecce quod repleta est penis acq[ue] plagis aut
peccatoris in infernum descendens. Et igitur de damp-

nato dicitur **xx**. Tenebit enim tribulatio et angustia
 vallabit eum et eiusdem **xx**. Omnis dolor irruit
 in eum. Item dicit **ysa xvi**. Omne cor hians abest et
 conteretur torionem et dolorem tenebit quia prurirens
 dolebit. Quisquis ad proximum suum superfacies com-
 buste vultus eorum. Unde **Isaiah** dicit. **vi**. Nigrae sunt faci-
 es eorum a fumo. Nam omnes vultus peccatorum redi-
 gentur in ollam ut dicit **Isaiah** **lvii**. Et dolores prurient
 venient ei sic scribit **eze xvi**. Quia multa flagella
 peccatoris tunc enim potest dicere cum peccator. Etiam dederunt me
 dolores mortis non temporales sed perpetuos. et pericula inferni
 tuenerunt me. **Psalmus** dicit. **lxxviii**. Quia dederunt me quia
 abissus sicut vestimentum amictus eius nam indu-
 it maledictionem sicut vestimentum et intravit sicut
 aqua in interiora eius et sicut oleum in ossibus eius
 fiet quia ei sicut vestimentum quo operitur et sicut zona
 qua semper peringit. O quale vestimentum de filiis
 penarum tam multiplicium sic forte contextum quod
 propter sporibus nunquam erit conterendum seu eam de-
 ponendum nam funiculo carnis erit peccati inse-
 parabilis alligatum. O quod asperum et mordosum sentientur
 illud tegumentum. Ipsum namque est de quo scribit **ysa viii**
 O perimentum tuum erit vermes. Tam multiplicis

pene consideratio renouauit ipm̄ auid a morte p̄ci ad p̄m̄
pagendam Unde dicit ad dominū. Quancas ostendisti michi
tribulationes multas et malas et concupis diuifiaſti me huius
etiam multiplicis pene consideratio mouit q̄dam hēmitā
ſtaud legit in uitas paruum ad asperimam penitenciam
q̄ in heremo pagabat. **A**quo cum q̄reret̄ au. ſe ita inter
ficeret. **R**espondit. Totus labor uite mee non est p̄dones
compari ad unū diem tementorum q̄ p̄ccōribz i fuis
ſcō reſeruant̄. **I**tem naxit ueta in geſtis anḡ lozum
q̄ tpe conſtantinū uincis quidam miles defunctz circa
annos dñi **Q**ſingentos ſeo qui poſtmodū uite reſtauit
pene terriz q̄ uidentz fugit ad hēnū ſecit quoz cal
lulam iuxta q̄dam flumī in quo deſtiaz induc̄ ſp̄us
balneabat p̄mitens deſtimenta ſic ad carnē congelau
poſtea deo balneū calidiſſimū intrabat et ſic q̄m̄io ſe
cerat quozq̄ morēt̄ et cū ſup̄ iſto a uidentibz argueret̄
Talē reſpondebat. **S**i uidiſſetis que ego uidi eadem uel
maiora mecum facētis. **R**am ſc̄m̄ gregoriū ſup̄ Job **S**up̄
om̄ia compūctiōe puocat diſpo pene infernalis **T**er
tia condias penam geſenne aggrauas eſt ceteritas **H**i
ſup̄ m̄. **I**ſtos uideh̄ p̄ccōres dñs iridebit et erūt poſt
hec decedentes ſine honore in cōtinnelia inter mortuos
et perpetuū **maud** **xxv** **I**ſunt h̄i in ſup̄pliaū. **I**ſt **u**

xxij. Dñs dabit ignem & Vermes in carnem eorū ut dñi-
 tur & uiuant & sentiant. **Isa.** in sempiternū. ad id dñi.
Isa. ultimo. Vermes eorum nō morietur. et ignis eorum
 non exstinguetur. **Unde dicit dñs Deut. xxxij.** Ignis succā-
 sus est in furore meo & ardebit. **Isa.** ad infernū nouis-
 sima hoc est ipecauū sine fine. **Isa. xxxij.** O quis de-
 uoluit ponē habitare cum igne deuorante. aut quis
 habitabit q̄ uobis cum ardentibus sempiternis. **Et apoc.**
xxvij. Erat terra eius in pacem ardentem nocte et
 die non exstinguetur. in sempiternū. **Ascendet** fumus
 eius a gladiis in gnacionem desolabit in p̄ta sc̄lorum
Unde apoc. xx. Sp̄abolus missus ē in stagnū ignis et
 sulphuris ubi & bestia & pseudo cruciabunt nocte et
 die in sc̄lorum. & qui nō est iuuentis in libro dñe sc̄pt̄o
 missus est in stagnū ignis ubi erit Umbra mort̄
 et nullus ordo sed sempiternus horror inhabitat. sicut
Job x. habet scriptū. **Unde gregorius** in moralibz sic
 dicit. **Horrendo** mō nūc erit miseris dolor cū formidine
 flama cum obscuritate mors sine morte finis sine
 fine defectus sine defectū qz & mors semp̄ diuit et fi-
 nis semper incipit et defectus despicere nescit. **Unde poe-**
ta refert. Non venit ad metas mortis miserabilis eras
Nescit finiri semp̄ qz videt aur̄. **Semp̄** **Secundo** sep̄.

gemitus renouando. Sic peccatus b[e]n[e]ficus in quatuor epla
ita dicit. Ibi usque suppliciorum modus nec incernit
po sine fine, nam ibi finis semper incipit mors
non moritur nec defuit definet. Et damnata hois
condicio semp in doloris materiam et mortis eterne pa
bulum miserabiliter traditur. **Q**ue di in ps. suad oues
in inferno pota sunt mors depasat. Et si morte pascat
impy quid potabit illi. Si mors est pastus qualis est
potus. Audi pphetam. Dua eorum. Dua fellis et botro
amarissimus. fel draconu. Vnu eoru et venenu appidu
infernabile. Ita scribit **deut** xxxij. **O** quale peccatu nu
trimentu vidz mortis perpetue tam crudele supplicium
diuer tunc morti qz dicitur sunt mortui. Hinc e qd **bern**
dicit libro 8. de consideratione ad eugeniu papam
horreo vermem mordacem et mortem viuacem. horreo in
dicit et manus mortis viuens et dicit morientis. **V**nde
grego exort immortal morientur impij. **O** deus carne
Quare me posuisti conuictu tibi et factus sum michi
uicti grauis. Cur non tollis peccatu meum. Et hoc p
peccatu possim euadere tormentu. **O** q felix q leuatus
qui peccatu sordibus neq[ue] fuit infectus qui postu mi
di gaudia non abijt ac i damnatas et infamas falsas
non respexit. Etos autē miseri erantur a tua de

ritatis et lumen iusticie non illuxit. **S**uffragati sumus
 in sua iniquitate et perditione. **D**uas ambulauimus
 difficiles. **D**uas graues et **I**ditales. **P**er **D**eam autem **D**ni no-
 luimus ambulare. **S**ere sicut dicit **ps**alms. **I**n **S**acris
 laborauimus sine causa. **E**t hanc fortitudinem nostram
 sumpsimus. **Q**uid enim nobis profuit superbia. **Q**uid diuitia-
 rum pompa et uictoria. **Q**uid **S**ciosa corporis indumenta
 quid comestiones et carpe. **Q**uid **R**isus et leticie **Q**uid
 hec omnia et singula nobis profuerunt in quibus hanc
 et **I**ditaliter **I**mo potius dampnabile tempus nostrum
 expendimus. **P**rochodol sine fructu **C**onspicuit hec omnia
 tanquam fumus seu aura matutina transiit **Q**uid **T**rale fuit
 sed heu heu remansit **Q**uid **M**ercedem cruciabit. **T**unc dicit
Dns de quolibet dampnato **I**llud **I**ob **xx**. **I**n **M**ultitudine
Dni aduersionum suarum sic et sustinebit et illud **A**poal.
xxviii. **Q**uia glorificauit se. **E**t in deliciis fuit tunc
 dare illi tormentum et luctum quibus eternaliter sine fine
 torqueat. **Q**uia est hois demencia pro deliciis aut di-
 uitijs seu pro aliqua re terrena huiusmodi perpetua ex-
 ponit et ante subire tormenta. **S**icut **C**risostomus. **D**e **R**eparatione
 lapsi sic inquit. **D**icit **q**uia **t**ra luxurie **q**uod **d**eliciarum **s**perantia
copari **d**is **p**enis **e**ternis. **C**entum si placet **a**nos
delicijs **d**emus. **a**dde **e**t **a**lios **a**nnu **a**dde **e**t **d**enies **a**nnu
que **e**rit **q**o **h**is **a**d **e**ternitatem **q**uod **s**ententia. **S**anctus

omne tempus vite huius quo delictis frui videmur et
indulgere libidini quod noctis unus sompnium ad eternitatis
compensationem videtur. Est igitur aliquis qui de una noc-
te delictabilem videat sompnium eternas subire eligat pe-
nas et illud pro suis rebus vel pro illis ipsud comitare. Et
dicimus ad repositas penas. quod dicimus ad hoc quod de-
lictis velud umbra transiunt et delictorum fugiunt penes deo
eternaliter manent. Etiam si equale tempus et idem spira-
tum delictis esse possit et penes esset aliquis ita frustrus et
demens ut eligeret pro uno die delictum omnium die subire
penarum. Cum soleat dolor unius hore et quilibet corpus
cruciatum in oblivione misere omne prius tempus in solitu-
tate transactum. hec omnia aristoteles sibi super. O eternum
numquam finem habuerit corporis et anime tam grande sup-
plicium. O mortis perpetue iudicabile tormentum. Quis
referam de te nescio non enim potes verbis exprimi nec
intellectu concipi aut corde comprehendere posito enim quod
sit unus lapis de arena conglutatus et compactus tunc
quod sciat sicut in quatuordecim octavo spece posset con-
tineri et quod post millesies mille annos per divinam poten-
tiam una arenula a deo lapide tolleretur et deinde
post millesies mille annos adhuc una et sic quod
donec totus lapis in nihilum redigetur. Rursus super
lapide eternitas predicta erit revoluta sic quod

eorum anime tunc a penis liberabuntur. **R**espondeo tibi
 et dico quod perpetuas illa vis tunc fuerit inchoata nam finiri
 ad infinitum nulla est portio. Unde dicit **psalms** **dm** **psalms**
Si enim hoc cognoscant et presciant peccatores quod emperati quod
 dicto lapide consumpto ab illis intollerabilibus quos susti-
 nent inferni cruciatibus deberent capi et totaliter libe-
 rari mirabiliter super hac redemptionis die deberent sperare
 immo quodammodo sperando congaudeo quo sciant finem
 suorum tormentorum post inuicibiles immo post incompre-
 hensibiles et infinitos sex annos quibus tardissime aduertitur
 Illa enim est una maxima omnium penarum pena videlicet desola-
 tio et carentia omnis spei **dm** a penis redimuntur siue libera-
 ri. **N**am sicut dicit **psalms** **psalms** **psalms** peccata desolabit in secula seculorum
 Unde dicit **psalms** **psalms** **psalms** perit finis meus et spes mea ad deo
Item querit peccata **psalms** **psalms** **psalms** Quare factus est dolor meus
 perpetuus et plaga mea desperabilis **S**uper quo **psalms** **psalms**
 sapiens sic respondit mortuo homini impio nulla erit
 spes ultra. **I**ntelligite hoc qui obliuiscimini deum ne in-
 ferus aliqui vos rapiat et non sit qui eripiat. **E**cce id
 plane video quod in inferno nulla est redemptio alicuius peccato-
 ris. **I**ntelligis tu verbum sapientis exemplum de lapide su-
 perius tibi scriptum. **D**ic michi ergo quid de illo sentis quod
 iudicas quid diffinis. **P**uto veraciter quod ratio non poterit
 dissentire quoniam immo ut predicat ita sit in rei veritate. **C**o-

gita ergo varias terrarum prouincias ymaginare regiones
singulas ppende flumines & maria mundi mente circui
& totum perambula ascende usque ad celum & aerem sic uis
uola. Iterum quod descendit in abyssum profunditatemque con
sidera. Et quibus omnibus que celi ambitu continentur com
pone lapidem & ymaginare magnitudinis eius quantitate
qua cordialiter intelligat. Dic michi bene quod sentis tunc
de lapide ymo potius quid sapis de perpetuis quid de
infinitis peccatorum penis & morte. estimo quod taliter res
ponderis. Vere uere loqui uescis. Audiuim & cantu-bac
est uenter meus a uoce contremuerunt labia mea gra
dem rem intelligo. ueritatem propositam uideo unde au
mirari non sufficis sed pauore nimio mente contremisisti
Nam certissime timor et tremor uenerunt super me et
contererunt me tenebre multiplicis honoris. Quis
enim non metueret quis non expauesceret. quod amicitie
cordis penitus non deficeret qui metereus hunc lapidem
diligenter ruminaret infinitas peccatorum penas memora
rialiter reuoluendo. pono ergo cum tamquam signaculum
super cor tuum. Valde enim uale est & proficiuum tibi huiusmodi
lapidis nunquam obliuisti. quatenus si diuinus amor te non
corripit & reuocat a malis huiusmodi speculum penitus
interminabilis saltem te aliquando cogiteat a peccato. O gra
ue supplicium miserabile quod fugendum. O strage periculum

lacrimabile q̄ metuendum. **Q**uod si frige conqueat semper
 nunq̄ moriet̄. semper plectet̄ s; nunq̄ finis habet̄. **E**xo p̄
 dictis clare patet qd̄ penarū meremētū p̄ infirmita sola nunq̄
 finiet̄. huiusmodi consideratio eternitatis pene inferna-
 lis cōuertit̄ fultōne marphiensem. **Q**ui aut̄ est excellēs
 ioculator 2 dānicatib; mūdi dedit̄. **Q**ua dicit̄ cepit̄ co-
 gitare de eternitate gehennalis pene 2 dixit̄ in corde
 suo. si tibi proponē iacere in lecto molli 2 bñ strato ita
 qd̄ nulla nātate cogente inde recedēs. hoc nō posses sus-
 tinere metemū iacere in tali lecto delicato. quomodo
 q̄ poteris sustinere sempiternā infernalem penam si
 contingerit̄ ^{ipenit} illam fore passurū. **H**ac vero consideratio
 ne perterrita reliquit̄ omnia 2 fact̄ ē monachū. postea
 episcopū ctesofanū 2 vir epimū sātatis. **I**tem conside-
 ratio p̄cūritatis pene infernalis ad pugnaudū con-
 dūbolū confortat̄ hōiem 2 inducit̄. **Q**uis enī con-
 siderans qd̄ si derictū fuerit̄ ab eodem ducet̄ ad conuē-
 tum sempiternū nō omilib; p̄gnet̄ ne vincatur. **I**n
 narrat̄ **E**gēstip; de cladib; iudicorū qd̄ cū quidā de sōne
 alexandri qui p̄erat̄ magno exaratuū videret̄ con-
 eum inuābilem exercitiū ad bellandū p̄paratū 2 sui
 cibum sumerent̄ ad confortationē virū ipd̄ quosdā
 solatio q̄ iocando eis dixit̄. p̄uideam; nūc hic o viri
 strenui nā apud iferos sum; renaturi. **Q**uo verbo

Sunt omnes animi ad fugiendum illam cenam quod cum dicitur
lites pugnaverunt sic quod de amictis suis hostibus honorasti
et triumphaverunt. Item a delictabilibus mundi retrahit et auer-
lit. legitur in dicitur patrum quidam penem dixisse. rursus
cum dicitur puerum ab lacte et a dulcedine lactis auertere
ad manam ponit synapium vel quodcumque aliud amarum quod
puer lactens gustans et percipiens statim retrahitur a
dulcedine lactis. sic et tu aduige amaritudinem perpetuam
inferni delictabilibus huius mundi et proculdubio retrahere
ris ab eisdem. Unde **Iob 5.** Nunquam gustare potest quis
quod gustatum affert mortem amarissimam. hoc est penam
sempiternam. Ideo dicitur per prophetam. In partem vite deliciae operas
dulces sunt et tribulationes amare. Sed quis non
libenter bibat tribulationis poculum. mercedem ignem
perpetuum gehenne. aut quis non contempnat dulcedinem
seculi inhians bonis vite sempiternae. legitur in legenda
beati iohannis euangeliste. quod quidam diuites ad predicatio-
nem eius conuersi omnia relinquerunt. postea viden-
tes seruos suos in gloria mundi constitutos penituit eos
sua bona reliquisse. Quod dicitur **Iohannes** per prophetam intelligit
virgulas in aurum et pilas in gemas orando mutauit
sicque eis omnia restituit derelicta. postmodum quidam ui-
uens a beato Iohanne resuscitatus narrauit eis de gloria quod
amiserat et de penis infernalibus quod eos expectarent
quibus intellectus plurimum terram et auro obstinati omnia con-

tempuētes ad paupertatem pristinam reuersi sunt ac
 mūdum cū suis delicijs penitus delinquerunt. Item
 accidiam propugnat et repellit. Unde legitur in diuisis partibus
 quod quidam frater dixit semper pro nimium accidior sic con-
 tinue sedendo in hac cella. senex respondit. Non dicit
 Vidisti fuit tormenta perpetua duratua. nā si illa in
 corde tuo posuisses et si cella usque ad collum esset ver-
 imbibus repleta sustineres patienter et non accidiarieris.
 Et si cum oporteat penam uel eternam aut purgatoriam
 acerbissimam sustine penam delicti in purgatorio condigne facere
 penam. quis non potest hic sustine et pati potius quam ibi
 nisi otio fuit mente alienatus. Unde ysidorus in synodo.
 Intende autem quoslibet dolores tormentorum quoslibet scilicet penas
 quoslibet dolorum acerbissimas. compa hoc totum gehenna et
 leue erit omne quod patieris. Item bernardus in epistola. Vigili-
 as times et ieiunia manuum que labores sed hec leuia
 sunt. flamas perpetuas meditantur. Recordatio reuerentia
 facit non horrere solitudinem. si fuerit de verbis otio sine co-
 gitatione discussionem. Non displicebit silentium. fletus ille
 et stridor dentium parces tibi reddunt et culturam et mactam.
 Item augustinus in sermone. oprens humana mundi hu-
 ius illecebri et concupiscentiis deuicta fugit. laborem
 expone. voluptatem et dicit ad hoc deducit ut a se dicit
 dicit prioris consuetudinem excludat sed cum inceperit
 cogitare fuit iudicij naturam ac penam eternam.

crudelitatem voluntariam bellum inducit passionibus
mota vel spe p[er]m[issi] vel timore supplicij. Vm facit p[er]is-
tims desideris 2 violenter ip[s]a se ip[s]am vincte concedit
Ideo d[icitur] abbae m[onachi]. Ingressatur puerudo in offiis meis
2 subter me scateat t[em]p[or]e videlicet vite p[er]itis ne postea
requiescam in die tribulacionis. Ecce q[ui] fructuosa et
salubris e[st] medicatio pene infernalis q[ui]te scribit in p[er]-
Conuertant[ur] p[ro]p[ri]os in infernu[m] hoc est p[er] medicaciones
illuc se misserant viuentes ne postmodum ibi ten-
dant p[er]petue morientes. Et s[ecundum] d[omi]n[u]m d[icitur] daniel m[onachi]. b[ea]t[us]
qui intueris abyssos videlicet p[er] continuam 2 iugem
memoriam interne conceplacionis co[n]m[un]ta infer-
nalia cordialiter intuendo patet s[ecundum] sufficienc[er] per
p[er]d[ic]ta q[ui] multiplex 2 varia est infernalis pena 2 q[ui] b[ea]t[us]
lis 2 p[er]ficua est ip[s]i[us] memoria. Et igitur. Erat homo
vere qui cu[m] bona possit habere. Sponte subit penas
infernales que carthenas. In quibus affur[er] 2 ab h[uius]
nu[m]q[ui] iudicant. **De gloria 2 tena celesti. c. a. co. ...**

Gloria nouissimoru[m] quod valde 2 p[ri]ncipue debet h[ab]eri
a p[er]is renu[n]ciare est gloria celestis. Si homo se re-
frenat ab homicidio vel co[n]simili ope criminoso
ne p[er]dat ep[iscop]alia. q[ui]tomag[is] se debet coherere ab om[n]i al-
tu illicito ne amittat gaudia sempiterna. Unde augusti-
nus in libro confessionu[m]. Est gaudiu[m] q[uo]d non datur imp[er]io
sed eis qui te gratis colunt quoru[m] gaudiu[m] tu ip[s]e es. Et
ergo scribitur i[n] chor[us] d[omi]ni. Iniqui regnu[m] dei non posside-

hunc ymo ai maxima confusione repellentur ab eccle
 siis solent ab imperatoris curia ne illic sedent cum re
 gibus 2 principibus in tam excellenti 2 sollempni uicē
 diat em̄ cassidy sup illud ps̄. Expelle eos qui irrita
 uerunt te dñe. hic dīsamus qd̄ tantū dīmissy a dei
 rate repellit qm̄ eius p̄cā tumulant q̄tias em̄
 delicti mensura est repudij. Nūq̄ igit̄ quilibz p̄cā
 dicabit 2 tamq̄ m̄cāsecum ceteris abhorrebit qm̄ p̄
 hec celeste gaudium eternāter se nouerit amissum.

Calliodor

De hac autem incōphensibili gloria ego paup̄ igemo
 quid loquendo p̄feram. si em̄ oculis nō uidit nec au
 ris audiuit nec in cor hōis ascendit que deo p̄panit
 diligenter se siuid scribit i *serm̄* n̄. De illis quid
 tunc referam certe q̄ balduacendo siuid ceteris natus
 disputans de colubis nō confidens in sensu p̄po sed
 multiplici scripturā testimonio paulip̄e inde dicā
 Est igit̄ breuē notandū qd̄ q̄ius in regno dei sūt
 valde multa ymo inuābilia eius felicitatem 2 glo
 riam plenissime attestant. p̄mo a sūma pulchritudine
 siue claritate. sed a bonā om̄ copiositate. Tertio a
 maxima leticia iugiter durante in eternitate. nā ibi
 ē inēsa pulchritudo siue claritas honorū ifinita copio
 sitas. sūmū quoq̄ gaudij 2 stabilis eternitatis de quibz

quibus hic per ordinem breuiter dicitur. **De pulchritudine**
Et primis igitur regni et claritate nimia Regni celestis.
Dei commendatur a summa pulchritudine siue claritate. Nam
ut scribitur **capitulum 8.** Ipse dicit regnum deorum. Hinc est quod **psalmus**
dicit. **Quia dilexi decorem domus tue.** Unde **Isaiah 60.** **Quia**
erit si fuerint reliquie seminis mei ad videndam claritatem
israhel. **Porte eius ex sapphuro et smaragdo edificabuntur**
et ex lapide preioso omnes arcus murorum eius ex lapide in
dado et auro munito omnes platee eius starent. Item **apocalypsis**
22. **Ipse ciuitas aurum mundum simile dicitur mundo. Firm**
amenta muri ciuitatis omni lapide preioso ornata. Et dicitur
decem porte duodecim margarite sunt per singulas et singule
porte erant ex singulis margaritis. Et platee ciuitatis
aurum mundum tanquam dicitur pluuium et templum non videtur
in ea. **Deus enim deus omnipotens templum illius est et agnitus**
claritas dei illuminabit eam et lucerna eius agnus est et
ambulabit gentes in luce eius. Item **apocalypsis 22.** **Non**
ultra non erit et non egebunt lucem lucerne videlicet lucem
solis quoniam deus illuminabit illos et regnabit in secula seculorum
Cum quo viderunt decedere illud **ysaiah 60.** **Non erit ibi amplius**
sol ad lucendum per diem nec splendor lune illuminabit te
sed erit tibi dominus in lucem sempiternam. Ipse enim est speculum
lunae sine macula et candor lucis eterne sicut scribitur **Isaiah**

dñi Item splendat glorie ut habet ad hebreos 1. Num splen-
 dit eius ut lux erit abat m. ab hoc splendore omnes scilicet in
 regno celorum recipiunt lucem et fulgorem sempiternum
 quo assidue felices letantur. Unde Iudith 8. Qui diligunt te
 sicut sol in ora suo splendent ita iudith. 2. 5. d. super m.
 fulgebunt iusti et tamquam stellas in ariditate discurrunt.

Item maur 30m. Iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eorum
 Q. q. gloriosum est hoc regnum et q. dulca tabernacula tua dñe
 virtutis q. magnus decus q. ingens splendor in civitate dñi
 q. mira claritas q. summa amenitas in patria celesti. Unde
augustinus in libro de lib. arbit. sic magis. Tamta est pul-
 chritudo iusticie tanta est iocunditas lucis eterne. Ut etiam
 si non liceret nec amplius delatari q. dimis diei hora
 propria hoc solum inimitabiles huius diei dies pleni deliciis
 et affluentia bonorum spaliu. rō et merito despicerent. Nō
 em falso aut pro affectu dictū est. qm melior est dies una
 in aeternis tuis sup milia. Quare idem augustinus libro
 de civitate dei exclamans dicit. O celestis iherusalem tamq
 luminosa ad te suspiciet peregrinatio mea et possideat
 me in te. qui fecit et te et me. Unde bernardus libro m.
 sup missa est. O q. gloriosum est illud regnum in q. reges
 congregati conveniunt in dñu ad laudandū salis et
 glorificandū eū qui sup omnes est rex regū et dñs domi-
 nantium de cuius splendidissima contemplatione fulgebunt
 iusti sicut sol in regno patris eorum. hinc apla dicit ad

implebis me leticia cum dulci tuo. Unde Job xxxij. Videbit
faciem eius in iubilacione hanc faciem omnes inspicient
qui dno fideliter seruiuerit in humilitate cordis in laboribus
pluribus ac opibus virtuosis. Vn apoc ultimo. Serui eius
seruient illi & videbunt faciem eius & ideo dicit *ysa xxxij*
Regem in decore suo videbit o qd pium & qd gratum qd su-
ue qd beatu erit iherosolm te vide hns qui eu diligere.
Tunc certe exultans dicens illd *aluc ij*. ego aut in
dno gaudebo & confortabo in deo ihu meo. O qm gaude-
bit qd gaudia summa replebit. Quos illustrabit qd
se laetificabit. Visio scilicet dei splendor qd sue faciei *De multi*

Regnu celeste *videtur* honozu & copia regni celestis
scdo commendat a honozu omni copiositate. Unde *an-*
gustinus de civitate dei. Qd deus punit diligentib; se-
pe non attingit caritate non gaudet desideria & vota
transgreditur acquiri pt estimari non pt. Item *Bernardus*
exercit scorum tam magna est qd no pt mensurari tam
multa q no pt nudari tam copiosa qd non pt firmari cu
preciosa qd no pt non pt estimari. De hns *israhel* abundanti-
bus & divitijs ipi regni celestis ita scribit *Deuterio*. Vn
dno deus tuus introducet te in terram bonam terra rivoru
aquaru q & fontiu. In cuius campis & montib; erumpent
fluviorum abissi terram frumenti olee ac vinearu
in qua ficus & mala granata & oliueta nascuntur

Terram olei & mellis ubi absq[ue] ulla penuria comedes
 panem tuū & rerū om̄iū habundātia p̄frueus. Certe
 hec est t̄ra fertilis copiosissime lacte fluēs ac dulcedi-
 ne mellis. hec est t̄ra ad q̄ explorandam missi sunt
 filij dñi. sicut scribit sicut scribit judic xvij. Qui re-
 deuntres dixerūt. Vidimus t̄ram valde opulentā & ube-
 rem nolite negligē nolite cessare. eam & possideamus
 eam nullus cur labor erudet q̄ nobis dñs locū ī quo
 nullius rei est penuria. nā om̄e qd̄ molestat ibi deest
 & om̄e qd̄ delectat ad est. Unde augustinus. Eterna
 bñctio cōstitut̄ in duobz. s. in nēcessaria absentia om̄is
 mali. & nēcessaria p̄sētia om̄is boni. si enī queris quid ibi
 est. alit̄ nō p̄t responderi nisi quidq̄ boni est ibi est
 & quicq̄ mali est ibi missū est. & s̄ dicit grego nichil
 exiret qd̄ ibi appetat. & nichil int̄erit qd̄ fastidiat.
 Ideo q̄ scribit apocal. vltio. Non esurient neq̄ sit-
 ent amplius & nō cadet sup̄ illos sol neq̄ ullus est
 qm̄ agnus dei qui ī medio throni est reget eos & de-
 ducet illos ad fontes vite aquarum. Et ibidem.
 Ostendit michi flumē aque vite qui sine veniat q̄
 vult accipiat aq̄ vite gratis. qui autē biberit ex hac
 aqua nō sitiet iterū s̄ fiet in eo fons aq̄ salientis ī
 vitam eternam. Et habet Joh iij. o q̄ felix patria

no

+

¶ **Q**uod dicitur tibi ubi deus erit omnia in omnibus et nulli rei
penuria seu aliquis defectus. Ecce hoc parva locis est
pasture celestis ubi nihil de eis in quo fideles suos dominus
suauiter reficiet ac penne collocabit. Unde eze xxxv
dicit dominus. Inducam eas in terram suam et pasturam eas in
montibus israel in riuo et in cunctis sedibus terre in pas-
cuis dederimus. Et pasturam eas et in montibus excelso-
rum pastura earum ibi requiescent in habitis dixerunt
et in pascuis pinguib; pastentur super montes israel. Ipsi enim
sati pastentur in cognitione summe deitatis et illa erunt
pastura dederimus sine ingrediantur ad contemplantum
diuinitatem sine egrediantur ad considerandum humanitatem
Undique inueniunt plenam satisfactionem. Iosv x. Ingredie-
tur et egredietur et pastura inueniet. Item pastentur in
delatione et fruitione summe suauitatis et illa erunt pas-
tura pinguis. Unde dicitur in psalmo. Et adipe frumenti sata-
rit te. Adipes huius frumenti est delatio et suauitas
causatur ex amore dei hoc ergo amore sicut adipe et pingui-
tudine repletur anima mea pastentur etiam in eternitate per-
pene sequuntur. et illa erunt pastura dederimus et tunc enim
arescent sed semper durescent et in pulchritudine penne
durabunt. Ecce qualis parua et quod bona terra ubi cum dicitur
terra pinguis et dederimus erunt pastura dederimus. Ecce

Hec est terra vinecentiu in qua credimus tot et tanta videri
 bona dñi Unde dñs in ps Replebimur in bonis domus
 tue Et q sunt illa bona quib9 pñ replebunt nisi illa in
 cõphensibilis glã bñõrum Nam dñs dicit bernard9 in
 sermone dedicationis ad ymaginẽ dei scã auã ronalis
 teris omib9 occupari pñ repleti omnino non pñ capacẽ
 em dei quidq; dei ming est non implebit hac ineffabili
 glã nõ solũ implebit deũ etiam vqz ad sumũ tebu
 abimur Unde **Item xxxj.** Inebriabo sacerdotũ auã cũ
 pinguẽdine hoc faciet in cena magna fidelib9 pparata
 Tunc em ptinget se et faciet illos discubũ et trahens mi
 mistib9 eis feracula sue glorie dñi mĩre pnuacatis
 et leticie ipis exhibendo. cũ dicit ^{illuc} discumbenab9 illud
Cantic. 8. Comedite amici et bibite et inebriamini lĩm
 hinc scribit **psa. xxxj.** Inebriamini et nõ a dño. Et
 Unde et inebriabimur ali. Certe a gaudio multiplici et
 glã celesti O deus eternẽ q dulciter et plene cũ fideles
 tu inebriabunt ab vberate domus tue et torrente solup
 tatis tue qm apud te est fons vite fons indeficẽs
 bñitudinis et glorie vqz hac domus dicit scĩculo i lon
 gitudine dierũ **psa. ẽ** em domus dñi diuicias refer
 ta et ciuitas dei nr omib9 bonis adimpleta. Quis pñ
 scribit **psa. xxxij.** oculi tui videbũt iherũ ciuitate

opulentiam. Huius civitatis opulentia seu bonorum
copiositas et maxima habundantia non solum patet ex
partibus sed etiam specialiter ex multitudine eius partium
in qua descabunt mansueti qui habebant illam etiam
superius expresseram. Unde *ysa* lv. In leticia egredie
mini et in pace deducemini. *O* gratia ipsius iherosolym habitus
dicitur pacis cuius speculum nunquam erit finis. sicut scribitur
ysa lv. Item eiusdem xxxij. Sedebit populus meus
in pulchritudine pacis in tabernaculis fiducie et re
quie opulencia. Et *gs* bñ dñi *Thal* pñ. Iherosolym civitas
dei beati omnes qui diligunt te et qui gaudent super pacem
tuam. Ita sciatur habet *eze* pñ. In re videtur sancti dispo
nes pacis ubi pax super pacem ubi pax summa que consumit
pacem omnem sensum necnon antecedit humanum intellectum.
Qui tante pacis voluerit esse princeps cum sanctis eternaliter
in celis discat nunc simul pacem hanc in terris. *Psalm*
Et scribitur in aurora. ad tam preciosam requiem pacis
peruenit. Nec nisi per penas sapiens hanc pacem potest

De maxima et stabili leticia regni celestis

Postremo regnum dei commendat a maxima leticia
iugiter durante in eternitate. Unde *gregorius*
in omelia. Que lingua dicere vel quibus intellectus capere
sufficiat illa super civitatis gratia sunt gaudia angelorum

choris inter esse cu' beatissimis spiritibus glorie conditoris as-
 sistere. pntem dei dulciter tenere in carissimum lumine vide
 nullo mortis metu affici incorruptionis munus letitiae pe-
 tue. Care hec est civitas. **Vide** hanc **Iherosolimam** in q' ut civitas
 edificat' **Q** civitas civitatum in qua sunt tanta gaudia et le-
 titiae b'orum. **Vide** **ysa** **Stans** letamini cu' **Iherosolimam** et exultate
 in ea omnes qui diligens eam. **Gaudete** omni et gaudio d'ni
 universi qui lugebatis sup' eam. **Et** sugatis et repleamini ab
 ebere consolationis eius et mulgeatis et delictis affluatis
 ab omnimoda gl'a eius. **De** **trimesa** hinc civitas felicitate
 et gl'a sic dicit **augustinus** in libro de civitate dei. **Quanta**
 erit illa felicitas ubi nullu erit malum nullu carebit bo-
 nu' ducabit' dei laudibz qui erit omnia in omibz. **ysa** **hinc**
Oculus no' vidit deus abste que pparasti expectantibus
 te que scis donatur es in maxima leticia ppetue posside-
 da. **Vide** eiusdem **xxv** **Veniet** in syon cum laude et leti-
 tia sempiterna sup' capita eorum. **hinc** e' qd' **ps** **lxxv**. **Foris**
dn's dice' **miraculorum** et **sedibus** eorum **meritum** erit. **De**
scias scribit **psal.** **lxxv**. **agnus** es **dn's** **terrenu** et in omnia
scia regnu' tuu'. **Vide** **augustinus** de civitate dei. **Vacabimus**
 et **videbimus** et **amabimus** et **laudabimus** ecce qd' erit in
 fine sine fine. **scias** quis n'r' alius erit finis nisi per-
 venire ad regnu' eius nullu erit finis **deus** sine regnu'
 aut' **dn's** regnu' om' seclorum et **dominatio** tua in om' ge-
 neratione et generationem. **Et** **scias** scribit **psal.** **lxxv**. **Vide**

Dñs qui exaltauit iherlm de sit regnū eiq in p̄ta sc̄las
sup eam. O q̄ glorioſum est hoc regnū in quo tū xp̄s ḡu
dent omēs s̄c̄i amictiq̄ stolis albis sequūt agnū quocūq̄
ierit. De quo regno seu fuis sc̄lo sic dicit b̄at̄s **augustinus**
de conflic. dicit. **Orat.** Recedit amor p̄ns sc̄l in quo n̄
lus ita nascit̄ ut non moriat̄. 2 succedit amor futuri sc̄l
in quo omēs ita diuificant̄ ut deinceps nō moriant̄
ubi nulla aduersitas turbat nulla neccitas angustat
nulla molestia inquietat s̄ p̄sentis leticia ibi regnat.
hinc est qd̄ scribit̄ in ps̄o **Iusti exultent̄ 2 exultent̄ in cō**
pectu d̄i 2 delectent̄ in leticia. Item **ps̄o xxxv. gaudū**
2 leticiam obrinebūt 2 fugiet dolor 2 gemit̄. Dñ̄ apoc̄
xxv. absterget deus oem lacrimā ab oculis eorum 2 mors
ultra nō erit neq̄ luctus neq̄ clamor neq̄ dolor erit. Est
qz̄ p̄ma abierit. Item ps̄o xxxv. auferet deus oem lacrimam
ab om̄i facie 2 obprobriū ipsi suū auferet de om̄i
terra 2 dicent̄ in die illa. Ecce deus n̄r̄ expectauimus
eū 2 saluabit nos iste dñs sustinuimus eū exultabim̄
2 letabimur in saluati eius. O ḡta leticia qm̄ nō solum
in uā s̄ etiam in corpore fuit̄ gloriāndum. **Dñ̄ ps̄o**
lxv. In c̄ra sua duplicia possidebim̄. Et p̄uēl̄ d̄c̄o
omēs domestica eius duplicibz. i. stolis duabz quae p̄
sal̄ aie uā possident̄ b̄a 2 d̄c̄o. Dicit̄ corpus expectant̄
accipitur. Item qm̄ nō salim̄ eū eis gaudū de bono

operibus ppriis s̄ etiam de meritis omnib; & singulis om̄
 beatorum. Unde dicit dñs **Jem xxxij.** habitare eos faciam
 confidenter & erunt michi i p̄m & ego ero eis in deū et
 tabo eis cor dñi & animā dñā nō dimitte s̄be sed d̄nulo
 carnis. **E**cce hinc s̄ aīa maris confessoris & virgō
 & aīa tue erūt dñā q̄sequens videt̄ qđ illorum gaudium
 etiā erit & tuū. simile est de aīa ap̄li seu cuiuslib; alterius
 s̄cī hinc **gregorius** dicit. Tanta dñs caritatis omēs sociat
 ut bonū qđ q̄s in se non sustinet in aliō se gaudat acce-
 pisse. Ecce istud ammirandū & multiplex gaudū in cor
 hoīs non ascendit. Et s̄ quilib; totus ip̄m gaudū introibit
 & sic gaudū suū plenū erit. Nam minus & extra subit
 & supra ymo circūquāq; mirabiliter gaudebit. Inuis de
 puritate constāe extra de corpore gl̄orificatione subit de
 reli & aliud arcaturazū pulchritudine & inouatione. s̄p̄
 de dei d̄sione & circūcirca de angelozū & om̄m sc̄orum io-
 cundā & delcābili associatione. **E**cce dē nemo p̄ cogi-
 tare qđ erit exultare tūc in celis habitare & cū angel
 regnare & s̄ s̄m d̄i **gacti** xod. Intra in gaudū dñi tui
 Intra tu hoc gaudū nā ip̄m nō potē merare cor tuū
Ede inuestigare gaudiazū celestū sic inq̄t bernardus
 libro suozū meditationū. Ibi totū leticia totū exultatio
 possidet hoīs qđ angelis sociati sine ulla carne ifirmi-

Pate imperitū permanebunt ibi iocunditas infinita
dicitur sempiterna m̄q̄ sibi semel suscipit semp tenet
ibi requies a laboribus pax ab hostibus amicitias de
nauitate securitas de eremitate dulcedo 2 suauitas
de dei visione / 2 quis illic h̄itare deherment nō desi
derat 2 p̄pter pacem 2 p̄pter amicitiam 2 p̄pter eremica
tem 2 p̄pter dei visionē Item dicit alibi adhuc scem
Bernardus. Tanta ē iocunditas 2 suauitas illig patrie
celestis qd̄ si nō liceret ibi eē nisi p̄ d̄m̄ h̄ore spaciū
omēs dies h̄m̄ d̄m̄ pleni delicias merito ḡcipne
rent. Cui comparata omēs aliunde suauitas dolor est
omēs iocunditas meror omēs dulce amarū omēs deco
rum fedum 2 omēs aliud quidq̄ delectari posset mo
lestum. at̄ dei bonitas ī infirmitate excedit oem̄ aliam
bonitatem. **O** bone deus quid michi est in celo 2 a te
quid volui sup̄ terram. Cū hec om̄a sūt desiderabilia
sup̄ aurū 2 lapidem p̄ciosum multū 2 dulciora dulce
sup̄ mel 2 fauū. **O** quos dicemus de hac patria qd̄
de iherosol̄m̄ urbe canit b̄n̄ p̄ can̄ d̄icos p̄uid s̄arbitari
chob̄ x̄m̄. Incessanter iocunde 2 dulciter canat̄ alleluia. **V̄**
h̄c̄ h̄ Gaudium 2 leticiam d̄met̄ in ea ḡr̄am̄ actio et
vox laudis. In templo em̄ eius omēs dicent̄ gl̄am̄. Et Vere
merito vox epulacionis 2 salutis resonet in tabernaculis

Iam in ciuitate dñi ibi sonant iugiter organa stōm qui
 tribulacōm̄ z penuriam laborū qz z om̄i miseriam penuriam
 obliu p̄frunt̄ z iūbilo celesti. **O** q̄ letabundie q̄ suauit̄
 z p̄laze tūc amēt in delasol qui i ḡm̄or̄ fleuit z are
 de hac ciuitate loquit̄ ad huc bernardus in libro medita
 rōm̄. **O** ciuitas celestis m̄sio secūra patria totius
 tūc q̄ delat̄ ibi n̄cole quiet̄ p̄p̄s sine murmure
 q̄ glorioza dca sunt de te ciuitas dei. **Quid** letancium
 om̄i habitatio est in te. **I**bi pax pietas bonitas lux v̄ca
 splendor honestas. **G**l̄a laus requies amor z concordia
 dulcis. **G**audia leticie dulcedo dca p̄hemis. **D**e hac aut̄
 p̄hem̄ dca b̄a erūt cert̄ z securi q̄ n̄q̄ p̄p̄m̄ vit
 amittenda. **Dñi p̄p̄m̄ xxxij.** **S**ecuritas erit d̄p̄ in sem
 p̄ternū. **I**tem eze xxxij. **H**abitabūt confident̄ absq̄ ol
 lo timore. z p̄uerb. 1. **Q**ui me audierit absq̄ terrore
 requiescet z habundancia p̄fruct̄ malorū timore sub
 lato. **V**nde aug. **S**ecuridm̄ om̄i bonaz celestium p̄ficiat
 securitas eterna q̄ si solum deess̄ om̄ia bona celestia q̄rū
 cūq̄ dulcia vanescēt z vilescēt ex timore amittēda
Et iuḡ assecurando dicit b̄as ioh̄ xxiij. **G**audia dñi
 nemo tollit a vobis. **O** domus dei ciuitas regis mag
 ni q̄ inuicibilia q̄ grandia z eternalia sūt ciuita tua gau
 dia q̄ multe leticie q̄ felices tui n̄cole. **V**ere d̄. **B̄i**

qui habitant in domo tua dñe nam in sc̄la sc̄lorum lauda-
bunt te. Quis em̄ ignorat compos sue mentis q̄ terus
in excelsis te laudat celis om̄is. **H**uius autē lenae seu ce-
lestis glorie perpetuas indeficiens ex illo penditur qz oliua
parat. Unde **eze xiii**. Erre q̄ oliua gl̄a eius. Oliua em̄
indeficienter tam in hyeme q̄ estate semper duretur. Et id
indefectibilem et eternam istius glorie p̄manentiā respicit
qz ex diuturnitate nō deficit sed magis inouabit. De hac
eterna gl̄a sic dicit **crisostomus** libello de reparatione lapsi. Et
erit voluptas que lena esse cum xpo cū aīa ad p̄manē-
nteritatem regressa cum fiducia iam cepit dñm suum
videre. Explicari nō potest illius lenae magnitudo. Non
em̄ solum p̄ hūc exultat quibz p̄fuit tē in p̄nti. Sed mul-
to magis pro eo gaudet qd' bonorum suorum fac nullum
finem futurū. Et quis est princeps tante glorie sine fi-
ne p̄mansure. Certe gloria hec est om̄ibz sc̄is eius. Nā
sc̄i exultabunt in gloria et letabunt in cubilibz suis. Et
qui xpi vestigia secuti fuerunt in terris cū ipō regnabunt
gl̄a et honore aeterna ti eternaliē in celis. **O** dilecti mi q̄ in
effabiliter tūc gaudebis si ad illa gaudia in eterna gl̄a
fueris t̄nplatus. Tunc d̄rup dices proclamādo illud ysa lvi
Gaudens gaudebo in dño et exultabit aīa mea in deo meo
qz induit me vestimentis salutis. Verissime sicut scribit
Job xxxi. Tunc sup̄ omnipotentem delicias affluēs et elatibis

ad deum faciem tuam et in visis tuis splendet lumen
 de quo habet ecc. vii. Dulce lumen et dulcibile est. Unde solē
 id ē xpm q̄ cognoscere et iugiter intueri excellit omne gau-
 diū huius mundi. Nec mirū. nā eius visio et notitia est scō-
 rā gloria et vita sempiterna. Unde Isai. xlvij. Hec est vita
 eterna ut cognoscant te solum deum verū et q̄ misisti
 ihm xpm. Qui ad hanc cognitiōem puenient ipm deū
 facie ad faciem videbunt et cognoscent cum scid est. scdm
 esse diuinū qd̄ est gaudiū excellentissimū fons et origo
 om̄ gaudiorū. hinc ē qd̄ beatus dicit in sermone. Re-
 uera illud est deum et sumū gaudiū qd̄ nō de creaturā
 sed de creatorē conapit. Qd̄ dicitur fieri qm̄ tibi ostendit
 faciem suā. Et s̄ ip̄sa exoptando dicit faciem tuā dñe
 requiram. faciem meā ḡiosam om̄ibz gaudiis et deliciis
 plenam. Heu michi qz incolat meo plogat est qd̄ diu ca-
 rebo tanto bono et usq̄ quo sic subit hō a deo saluatorē
 meo fuerit michi lacrimae meae panes die ac nocte
 dum dī michi cordie ubi est deus tuus qm̄ videbo glo-
 riam dñi. qm̄ veniā et apparebo ante faciem dei mei qd̄
 benificat me in gaudis cū dultu suo. Vere hec visio q̄
 deus facit ad faciem sic videt. tū celū est et si dicit
 p̄t paradysū est centū milia paradysū. ubi ex fonte sim-
 p̄dissimo et ex aqua viva sic vita bibit. hinc est

quod scribit psa. lx. Tunc videbisimple faciem dei et
affluas delictis et gaudis sempiternis et mirabitur et dilata-
bitur cor tuum. Quod bonus est deus huius qui non sinit
corde qui tot et tanta gaudia gratis quod gratis. Vult opte-
Quamvis perdit ista libens audis et ad hoc pia gaudis
dis. Non tamen ignores per magnos ista labores. Quis
acquiri nec fortuita reperiri. Vnde gr. cor. iii. omelia.
Desat mentem magnitudo primorum sed non detrahit cor
tamen laborum. Ad magna enim prima perveniri non potest
nisi per magnos labores. Vnde paulus egregius perceptor
dicit. Non coronabitur nisi qui legitime certaverit. Vnde
quibus enim per primam mercedem accipiet secundum suum laborem
sed plerique sunt qui volentes bene vivere et desiderant bene
morari sciunt enim quod periosa est in conspectu domini mors peccatorum
eius. Sciam quod cognoscant quod cum dedit dilatare suum spiritum
ecce hereditas domini simul et ipsi sciunt quod bene morantur qui in
domino moriuntur. Volunt esse principes cum eis quibus dominus dicit
vos estis qui permissis mecum in temptationibus meis ad
hunc conregnare christo sed nolunt secum pati. Talis est
balaam ariolus qui considerans castra filiorum israel et
intelligens certis benedictionibus reprobationem eis a domino
fecit diaboli. Horatius autem mea morte iustorum et fructu
novissima mea horum similia sine eorum appetens gloriosum

ꝑ labores abhorrebat quibus gloriam merebantur. **O** bone
 volumus tibi omnes conregnare volumus tunc comparari
 2 tecum laborare. Tu elegisti paupertates 2 miseras nos
 vero voluptates 2 delicias. Tu quod carum appius nos autem
 quod comedimus. **Vñ** Bernardus. Rastrius dei filius cuius arbi-
 tris erat quodcumque vellet eligere tempore elegit quod molestius
 est presertim puillus 2 pauperis matris filius qui dicitur panos
 habere ad tuoluendum presertim ad rectinandum 2 cum tunc
 esset uirtus nulla audio fieri pellit mentione prope dicitur
 qui non fallit elegit quod carum molestius est. **Id** igitur melius
 id uoluit id potius eligendum. Et quicquid aliud suaspit ut
 docuerit ab eo tamquam a seductore cauendum est. **Ipse** etenim
 frater est promissus olim per ipsam. Puillus sciens repro-
 bare malum 2 eligere bonum. **Galus** igitur voluptas corporis. bonum
 vero afflictio est eiusdem. **Quandem** 2 hanc elegit et
 illam reprobauit puer sapiens uerbum ifans. **hec** omnia
 Bernardus. **O** dilecte puer tu alii uicis elegisti afflictiones
 corporales 2 paciendum uoluisti merere gloriam tibi ipsam. ꝑ
 nos in deliciis uiuendo volumus merere gloriam alienam.
Contra quod loquitur **beatus Iohannes** sic dicens. **Si** christum dominum
 2 regem cui est nomen suum omne nomen oportuerit pati
 2 ita merere in gloriam suam quod fiduciam habemus nos in-
 trare sine labore gloriam alienam. **O** quod stulti sumus

2
2
et tardi corde ad credendum volumus hic gaudere cum seculo
et postea regnare cum christo. Dominus nudus ingreditur. seruus
superfluitate vestium auri et gemarum ornatus. mirabitur
ille ieiunans iste crapula et luxuria plenus. Ille in cruce
pro isto moriens. iste in lecto delicate dormiens. Quod
dominus non fecit fuerit hoc seruus. Certe non nec etiam videtur
consonum idem. Audi quid loquitur poeta. In cruce sudauit
dominus seruus ne quiescat. Tolle tuam cultu ipse suam
gustauit acetum. fac quod idem non maneat erit reuerentia
serui. quod dominum si dominus suus esse secutor oportet. Tormentum
tormenti sequi non itur ad astra. Delicias idem mortem
quod solue debet. Natiua propter deo moriatis in illo. Nunc
pe moras igitur impone silentia carni. Delicias suspede
tuas et currae ad azima. prompta manus plangat quod
moras dilata voluptas. Nam sicut dicit Iohannes in epistola
ad iulianum. Difficile primo impossibile est de et pueribus
quis firmatur bonis et futuris de et hic ventrem et ibi
mentem repleat. ut de delicias ad delicias transiatur et
in deo seculo primus sit. de in terra et in celo appareat
gloriosus. Item dicit idem sic in alio loco. Impossibile
est diuitibus affluere et christum sequi. Natiua denegat de con
tinentia misceantur. Ad possumus deo seruire et manone aut
ego fallor aut ipse in fine decipient. Qui michi non creditur

tū diuitiē suē miserint in egestatem diues epulabatur co-
 tidie hic splendide induit purpura 2 bysso s; mortuus qd
 moysi noluit credere postmodum sensit potius in comēt
Istud etiā tūc videt̄. **B**ernardus in colloquio symonis
 petri 2 ihū ubi talis inq̄t abraham aut diuici epulom
 Tu recepisti bona in vita tua 2 lazari simili mala nūc
 aut hic consolat̄ tu vero cruciatus. **Q**uid dicemus ad hoc
 si talis est finis 2 tale iudiciū ubi extrema gaudij luctus
 luctus occupat. **N**ūq̄ in hoc sclo p̄fenda sūt mala bono
Quipe nec illa vera bona nec ista vera mala sūt mā-
 festum est. **V**erū potius sentētia salomonis. **M**elius est
 ire ad domū luctus q̄ ad domū gaudij. **C**eterū si sic cru-
 ciandi sunt qui in vita sua bona receperunt 2 haben-
 tibus consolationē p̄ntem de reposuū est sempiternum
Quisquā eorum potit esse finis si scdm multitudinem
 consolationū suarū dolores apprehenderit aut miserorum
Consequens em̄ videt̄ de bona omnia 2 oem scilicet huius reci-
 pientes consolationem nichilominus dimiserūt de 2 dimisi-
 mauerunt cruciatus de uo 2 illud eque 2 eadem abrahe
 suā dicendū videt̄. **O**mnes qui gēro ducti sūt dicit
 p̄ntis omnia bona respuit 2 mala eligit omnia bona
 dñi 2 oem habitos consolationē. **H** omnia bernardus sibi sup̄
Remiat igit̄ complari aū tua in hac lacrimarū valle

110
17

Nam de omnibus qui hic
recipiunt consolationem suam. Contempne tristitia fu-
ge qz delicias 2 gaudia mundana. Tibi enim absit glo-
riari nisi in cruce dñi nri ihu xpi. Unde petrus ble-
sensis sup Job ad regem anglie ita dicit. putas ne
qd aliquis in pñti vita gaudeat 2 fuerit si tñ gaudium
debeat dici qd turbat assidue 2 respargit amaritudie
pñti. Simis delicias es si vñqz psumis. Ita solo et
frui xpo. pñtis mudi delicias capere 2 in solomni celestis
glorie diuitias obtine. Audi qd dicitur sit illi diuitia in
e uangelio qui cruciabat in flamma 2 lingue ardenti
refrigerium postulabat. pili recedere qz recepisti bona
in vita tua 2 lazari similit mala id hic consolatur tu
vero cruciatus. Q qd dissimile pñti. Neque possumus
reputare insanos pñtissimos. reges 2 pñtissimos aplos maria
res. gressores tenas 2 ac delicatas virgines qui omnes
sprentis diuitijs 2 coculantis delicias huius mundi serpsos
p xpo tribulati 2 morti optulerunt si gl'am qd ad-
epta sunt in angustia 2 dolore potuissent i volupta-
tibus 2 delicias optine. hec ille petrus. De ff. 66. Q. 1.
dicitur firmata hoc tene qd. Celū nō alit standes nisi
qd docuere. Discipuli teneas mortis ore pde. Et qd
docuerit illi. Nonne sobrie 2 iuste viuere. hūilitatem
2 paciam caritatem 2 constantiam ac virtutes ceteras totas

Viribus retinere. mundū 2 q̄ mūdi sūt despice diuitias
 2 delicias fuge p̄m̄z agē in tribulacōnibz; 2 in infernis
 letari 2 gaudē. Tu quoq; fac simi. 2 viues. Estq; forā
 atq; in om̄ibz laboribz; angustis 2 penis in p̄oio em̄
 est qd' a dno cureris labora fortit' sicut bonus miles
 ihū xp̄i. 2 ne cogita mē te meripm̄ aliqu' sic dicens..
 gultus 2 im̄esq; est labor. meo ego aut' sū n̄m̄q; 2 ifm̄q;
 valde nec daleo in hoc p̄oio finalit' p̄fouerāe. Audi
 iūa jēm' in epla sic dicit'. Nullq; labor dur' nullū
 temp' longū videri debeat quo glā eternitat' acquirū
 Unde **Cyprianus** sup' q̄act'. Si quis viam laboriosam
 p̄tinetat' sicut despice 2 accusator; si em̄ minaces
 pelagi flucto nauis; si tempestates atq; hyemes
 agricolis; si salueta cades q; militibz; si gravissimū ictū
 plage q; pugilibus leues vident' 2 tollerabiles sūt
 p̄t' spem t̄p̄alit' ac p̄m̄itū gmodat'. gustom̄q; cū
 celum p̄parat' in p̄m̄itū nichil ex p̄n̄tibz; asperitatibz;
 debeat sentiri. maxie labores m̄ingit' i benignum
 venire frūe. Ne aspicias qd' dia est appa sed quo du
 at nec aliā qz lata est sed ubi desinit. Certē iā di
 deo qd' dormientibus nō puenit regnū celoz
 nec ois ac desp̄ia torpentalz; b̄atudo eternitat' in
 gerit' de dicit leo papa in sermone. Sed sic scribit'

eracti 27. Regna celorum in pacis et violentia rapi
unt illud unde quidam de regno celi non credit
mente p̄bels. Insipiens et ebrius si in bñ corde deses. xpo
dicenti rapiunt illud violenti. scilicet austeri se castigando
seueri. otiosa spernentes et tunc om̄i p̄fientes. Item
dicit alius poeta. Asper enim virtus asper labor asper
amicus. Aspa aucta tibi si vis sup̄ cetera scribi. Ecce ū
patz m̄ifeste q̄ si ad scribit̄ actua xpm̄. p̄ multas in
bulaciones oportet nos m̄ire regnū celorum. O q̄ bene
hoc attendebat. Beatus augustinus q̄. Non nisi tormet
itur ad asp̄ dei. Unde dicit o aīa mea p̄ cotidie oportet
teret nos tormēta p̄ferre. si p̄am̄ goliemū. longo
q̄o tolerare. De xpm̄ in sua gl̄a dīcere possemus et
scis em̄ sociari. Non boni tamen q̄ gl̄e p̄cipēs ha
beant. Insidient̄ q̄ demones parēt̄ suas tempta
tiones frangant corpus ieiunia p̄manē. Vestimenta
tibierna labores graue. Vigilie exsintent clamet mi
iste inquit me ille ut ille frigus conētat calor
adurat caput dolent pectus areat infletur fro
machus. paletat. Uetus infirmet homo com̄ desi
tut in dolore. Dni mei et aīa mei in gemitibz
ingrediat̄ p̄cedo in ossibz meis et subter me p̄cedat
De requiescam in die tribulacionis et ascenda ad ioh̄m

acinictum nōm. Item per blesē faciat membra
 digilis exprimit ieiunio labore frangant, liquefat
 in lacrimis oculi ymo si corū cēbrū z medulle corpis
 in fletū effluat. nō sūt in condigne passionē huius
 typis ad futuram glām q̄ reuelabit̄ i nobis. O si sciret
 homo quid z ip̄e qd̄ z deus est. nulle pati mortē crederet
 esse nichil. Ecce que z quanta sūt hilarit̄ p̄ deo susti-
 nenda. libenter ergo sustine z gaudenter patiare. Ex-
 emplum accipe in latronibz z maleficis ad mortem di-
 iudicatis qui gaudent vehement̄ si p̄ auriola absenti-
 enda possent euadē mortem corporali. Tu quoq; gaude
 simit̄ z letare nā cū p̄ua penitencia possis euadē morte
 aet̄ z acquirē gloriā eternalem. Unde eccl vi. Exiguū
 laborabis ecce p̄m̄e p̄uitus z cito edes de gnanomibz illis
 idē de fructibz gloriē qui gaudent̄ ex labore p̄m̄e Item
sup̄ m. In paucis separari ecce laboris exiguis i mul-
 tis bñ disponet̄. Ecce magna remuneratio z premium
 q̄ ex mōde consequit̄. bñ bñs effrem sic inquit̄. q̄dā
 tus est labor institucionis nr̄e fr̄s hōm̄ z magnū est
 repūce p̄ui typis est afflictio. sed retribucio ei⁹ videt̄
 deliciae paradisi z conuulsio z leticia i seculo scilicet p̄manē
 blit̄. Item d̄ sup̄ eccl ultimo. Videre oculis d̄ns
 q̄ modicū laborati z tuem michi multam requiem

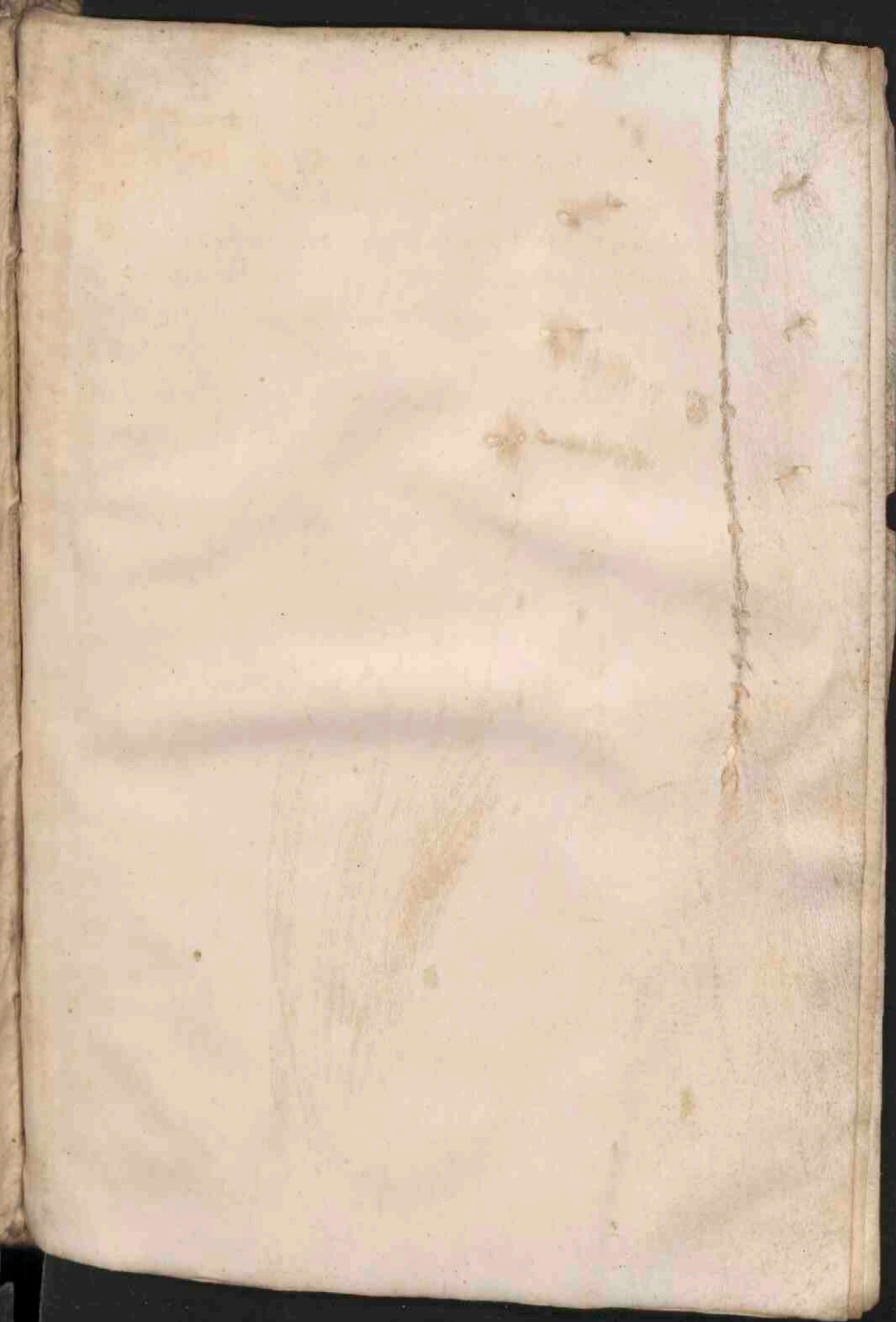
Et sic clare patet quod brevis est labor et summa multa la-
boris. faciat ergo libenter et voluntarie imortalitatis pui-
tus pro vita perpetue duratura que gratanter faceret ho-
morum pro spali vita ad modicum differenda. Et ideo
finaliter concludendo patet aliquantulum ex superioribus allegariis
Quod hec nouissima videlicet more Iudicium gesena et
illa omnes qui continentia et iugem eorum sunt memoria
valde et multipliciter reuocant a peccatis. Et pauca ista poterunt
et rarissimi ea cogitant seu considerant. Omnes pueri
domini diuine et in senectute dei penitentia Iudicium plene infer-
na fugere et sic celestem gloriam in deficiis diuendo et
oculis tandem acquirere et eternaliter possidere. Ita sic ipsi
non sic. hoc argumentum non concludit immo fallit et
illudicium pro ut facit lucide patet per predicta. Et igitur omnes
seducuntur et nisi penitentiam egerint simul peribunt et mo-
riemini in peccatis dei unde scribitur. Et si penitentiam
non egerint itidem in manus dei et non in manus hominum pro
prophetae quis penitet quis peccata detestetur quis subuenit
pauperi quis miseris iopi quis compatitur miseris quod
cogitatur de facie. Nemo penitet. Nam per totam gratiam
praua est acies puerba que non dixerit cor suum in bonum
immò potius ad malum. Omnes terrena sapientia sua se-
queuntur non que usum christi munera diligunt. Dirigitur su-

gunt & sicut iumenta in stercore sic & ipse in peccatis
 multiplicibus miserabiliter compurescunt. Corrupti
 sunt & abhominabiles facti sunt in iugiter caribus suis
Iam Dominus de celo prospexit super filios hominum de iude
 ait si est intelligens autem requirens deum. sed omnes
 declinaverunt simul. Ideo facti sunt nec est qui faciat
 bonum. Spiritus etiam spiritus ad Dominum. Ego enim impletum
 est tempus unum advenit miserabilis ille. **M**unda
 stas de quo necesse est ut ita profertur. pernit scilicet de
 terra & raris in quibus non est omnes in sanguine in
 sidiant. **S**icut frontem suam venat ad mortem malum manuum
 suarum dicit bonum qui optimus est in eis quod palmarum et
 qui raris quod prima de sepe. Quid plura nolite scire &
 intelligite sic bene agunt nec oculos aperite ut clare vide
 ant sic expectaverunt eos malicia ipsorum. **S**tulca ma
 licia o mala prudentia sollicitudine vicia fuge mortem dilige
 perne bonum age malum deum quod contempne & demoni obe
 ditur. **Q**uare cur pro capite ense peccas cur sponte ca
 thenas demonis incurris. cur sua iussa facis. **E**spunge
 sponge euangila & vide relinquit dyabolus fuge demonium
 ne postea cum ipse eternally condempneris. quor et
 admiror quod homo qui peccator est creatura rationalis in
 nullo quod facit iudicium rationis. pernes salubria. **A**ffer

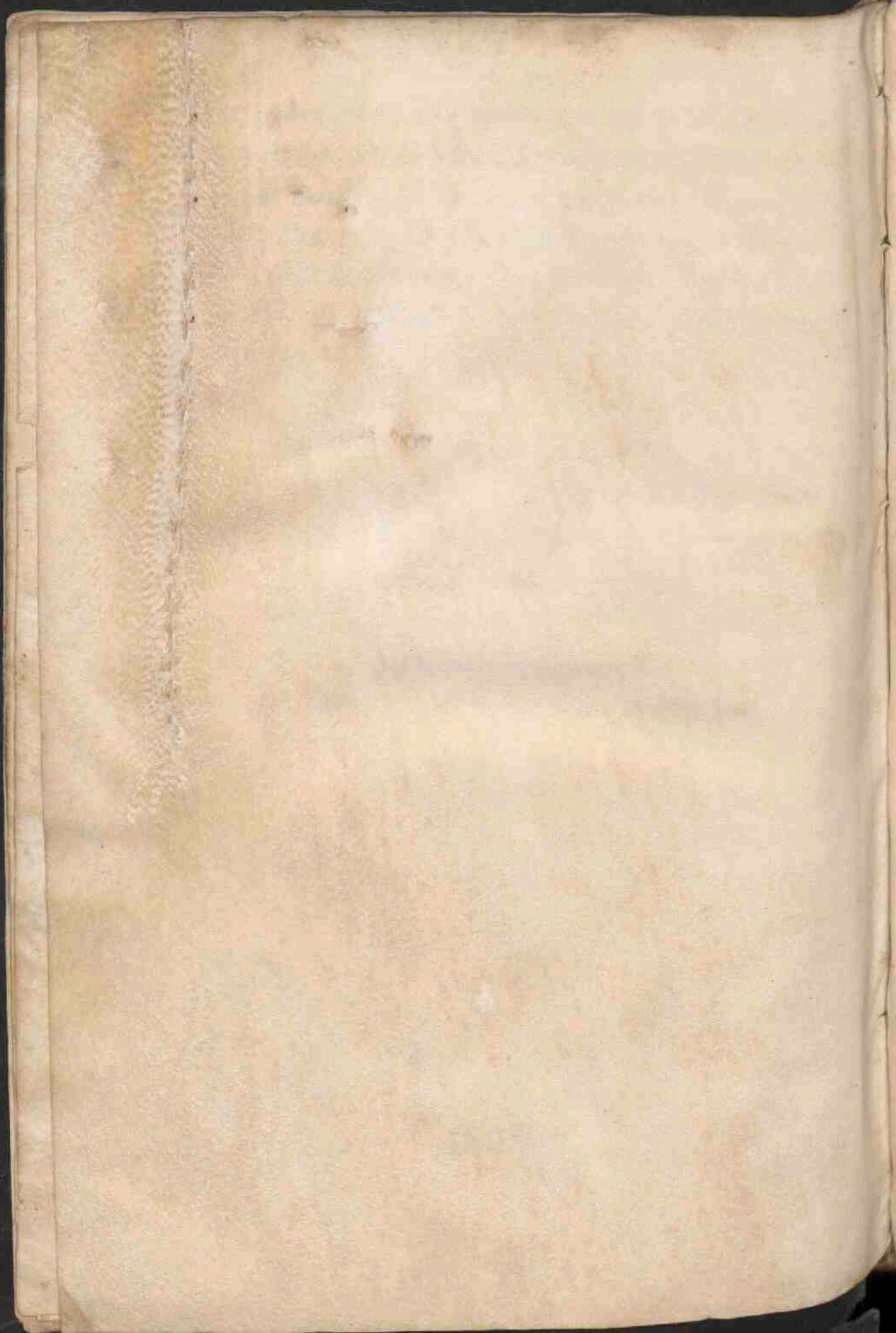

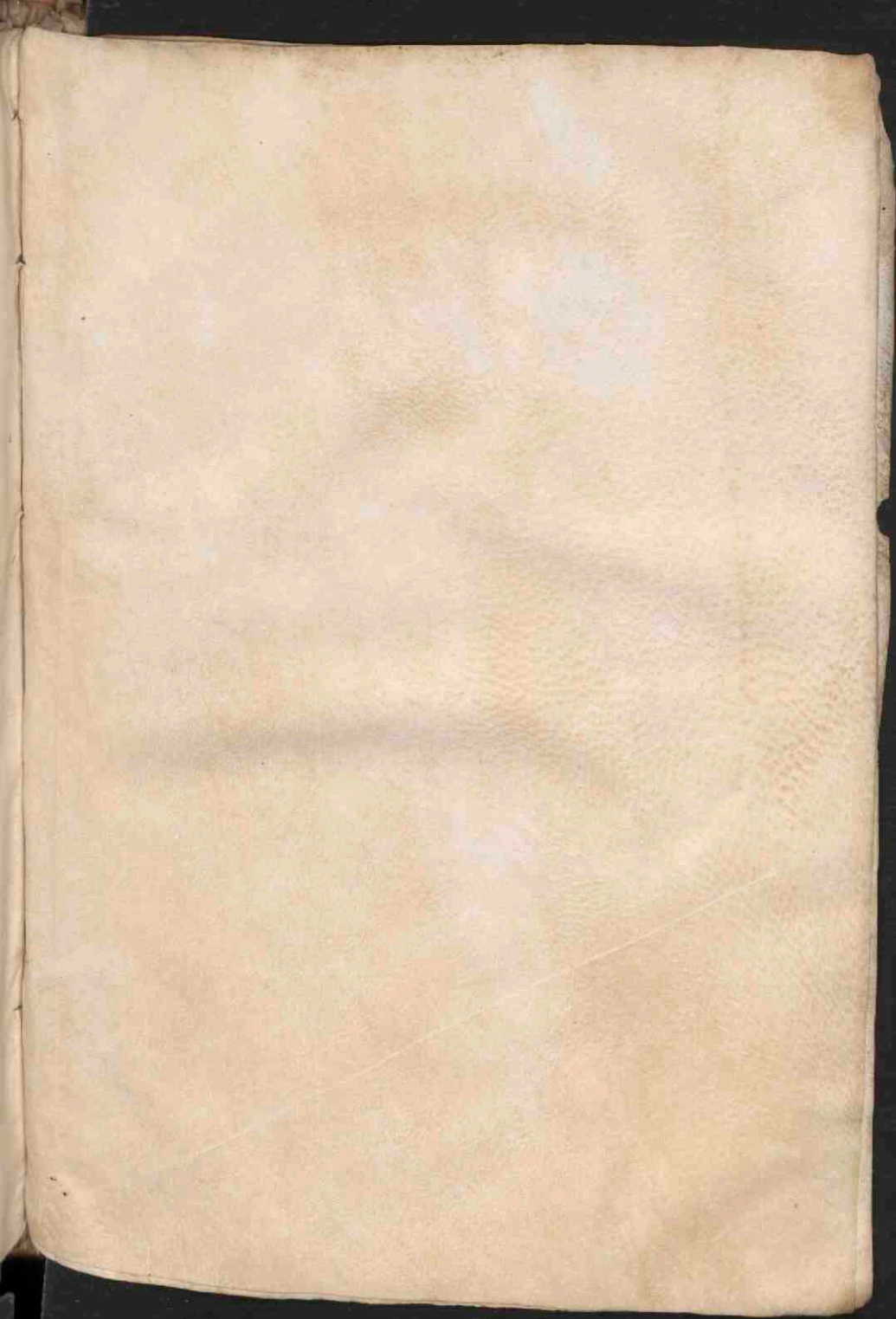
23
rans noxia querēs 2 depidens manifesti et notūa. O
deus ecce que tā talis demencie que tō tante festi
uitatis 2 insame. Cur aīe motem tam prono corde re
quirit. Cur sibi qđ tollit diuē captat homo. Vere de
gens absq̄ consilio est 2 sine prudentia. Nōq̄ vtrūq̄
saperent et intelligerēt ac nouissima prouiderent.

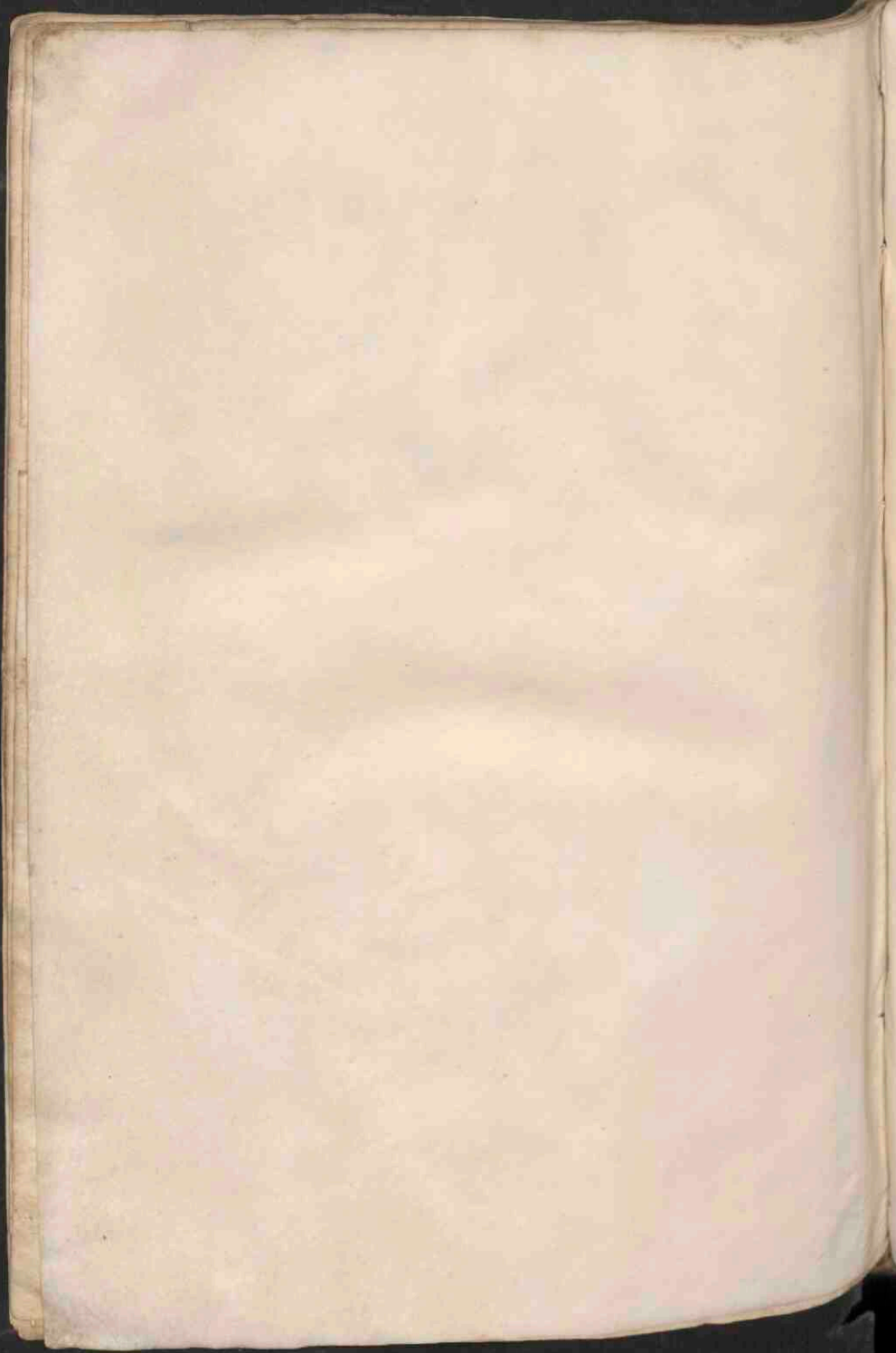

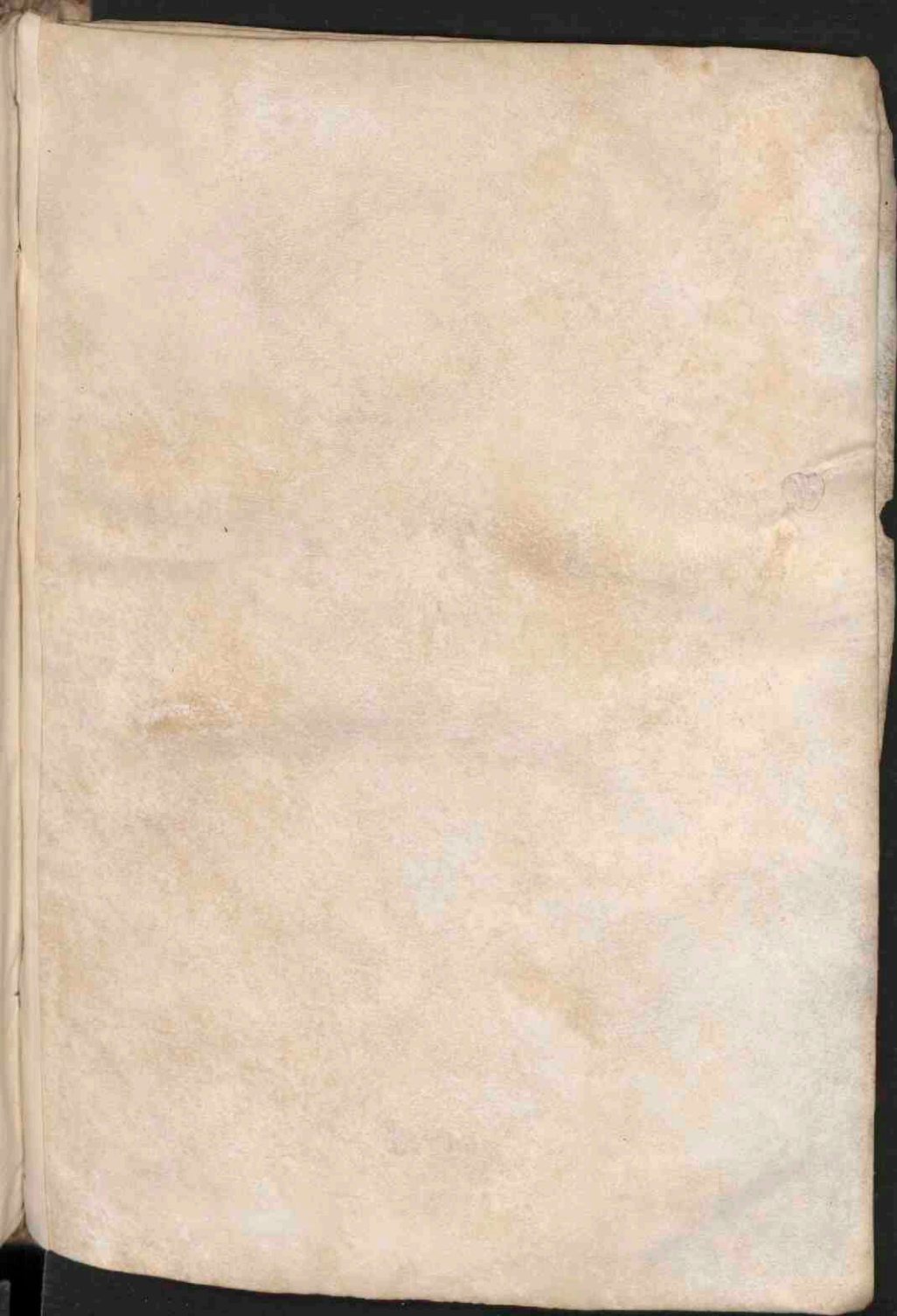

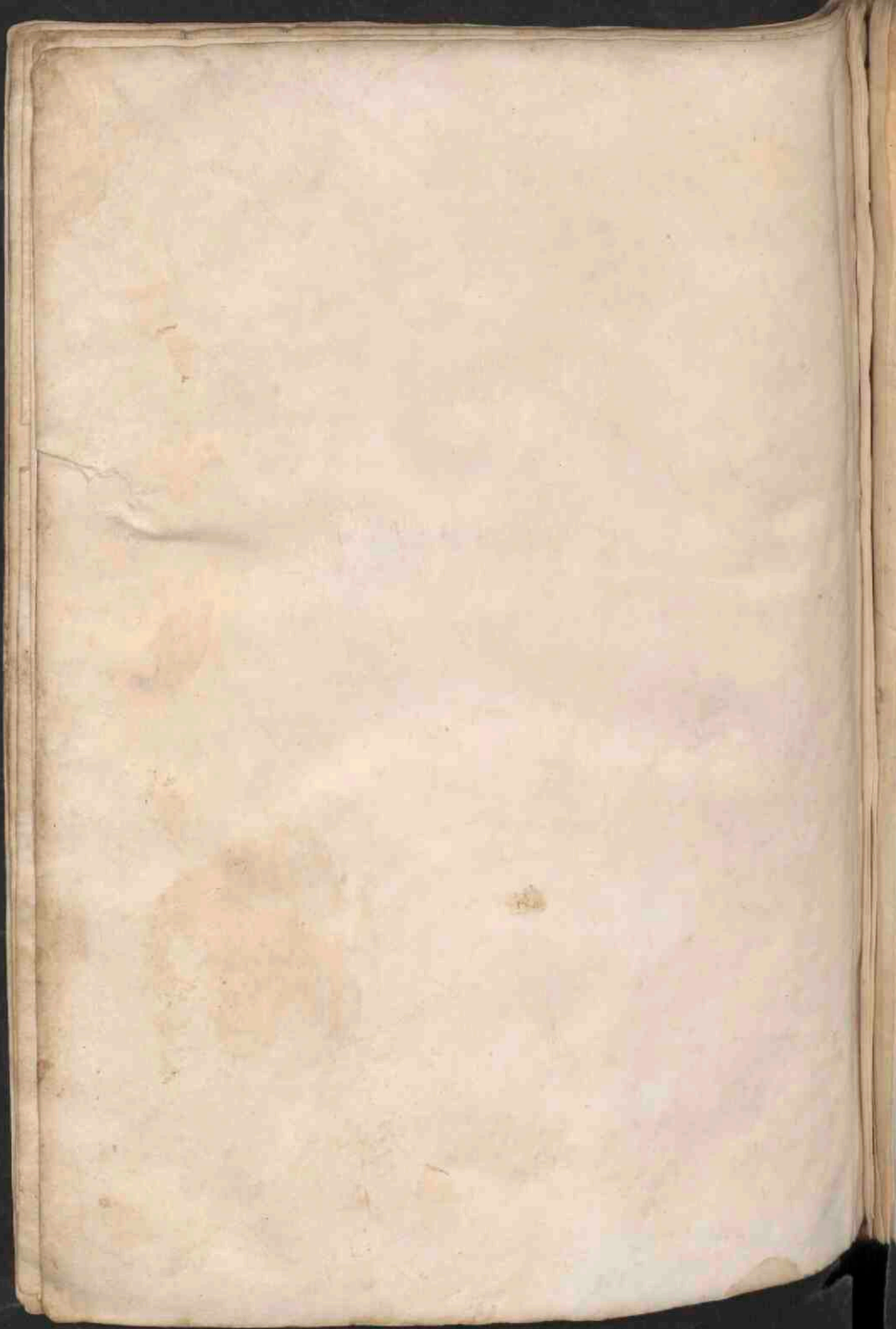

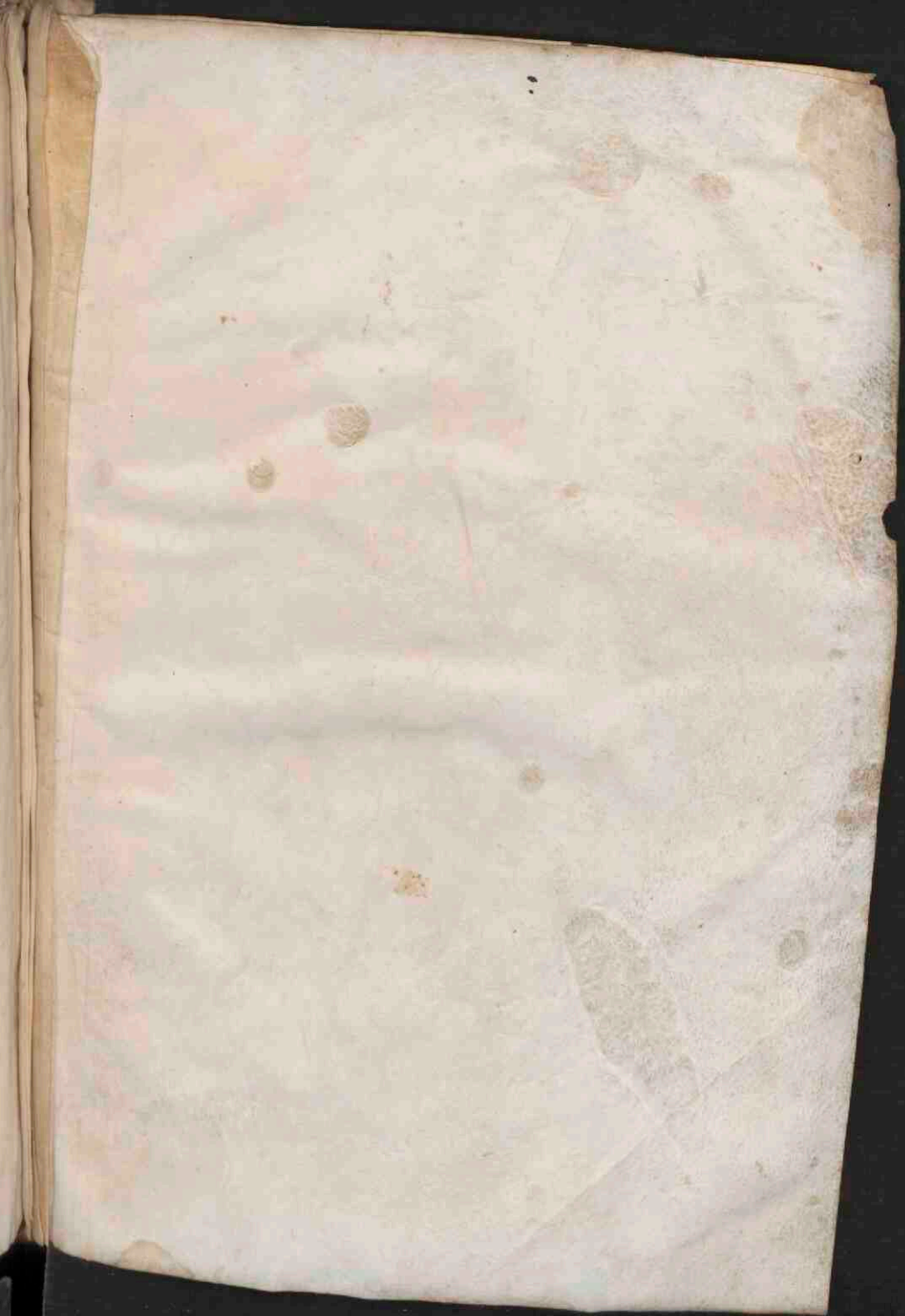

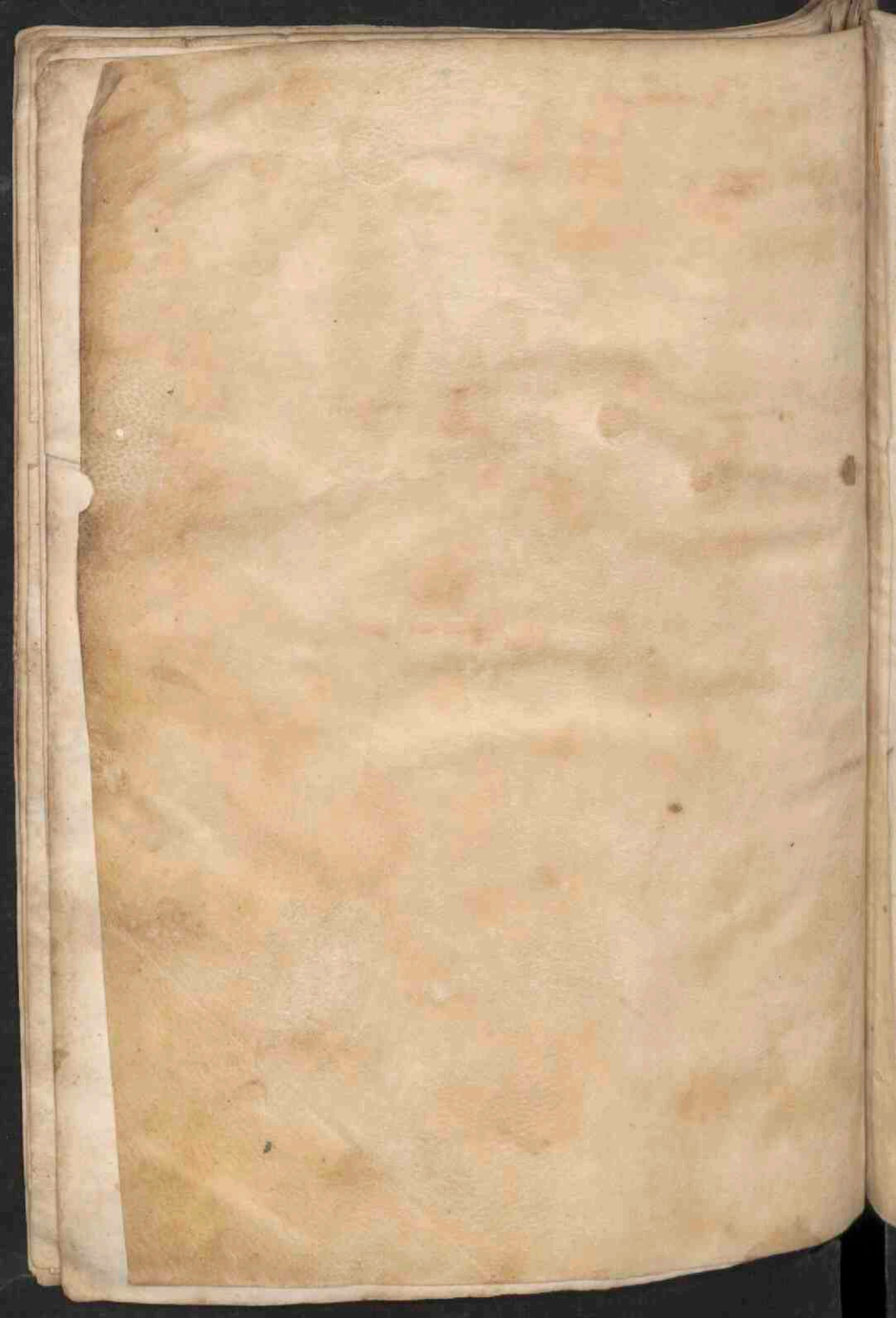

Incipit liber primus in scriptis ordinis sancti carthage nro tractatus

Anno dñi 1491

Sub Anno dñi

Alle die gene die deson bruch sollen sein off
hant

Alle die gene die

